

JOSEF VISSARIONOVITSH S T A L I N

Lyhyt elämäkerta

LAATIJAT:

*G. F. Aleksandrov, M. R. Galaktionov,
V. S. Kruzhkov, M. B. Mitin,
V. D. Motshalov. P. N. Pospelov*

SUOMENNOS TOISESTA,
KORJATUSTA JA TÄYDENNETTYÄ
VENÄJÄNKIELISESTÄ PAINOKSESTA

PETROSKOI - 1948

М. Гауш

STALIN (Dzhugashvili), Josef Vissarionovitsh, on syntynyt joulukuun 21 päivänä vuonna 1879 Gorin kaupungissa Tiflisiin läänissä. Hänen isänsä Vissarion Ivanovitsh oli kansallisuudeltaan gruusialainen, syntyperältään talonpoika Tiflisiin läänin Didi-Lilon kylästä, ammatiltaan suutari ja myöhemmin Adelhanovin kenkätehtaan työläinen Tiflisissä. Hänen äitinsä Jekaterina Georgijevna oli syntynyt maaorjatalonpoika Geladzen perheessä Gambareulin kylässä.

Syksyllä 1888 Stalin alkoi opiskella Gorin hengellisessä koulussa. Vuonna 1894 Stalin päätti tämän koulun ja meni samana vuonna oppilaaksi Tiflisiin kreikkalaiskatoliseen hengelliseen seminaariin.

Näinä vuosina alkoi Venäjällä teollisuus-kapitalismin kehityksen ja työväenliikkeen kasvun pohjalla levitä laajalti marxilaisuus. Leninin perustama ja johtama Pietarin „Tais-
teluliitto työväenluokan vapauttamiseksi“ antoi voimakkaan sysäyksen sosialidemokraattisen liikkeen kehitykselle koko maassa. Työväen-
liikkeen aallot vyöryivät myöskin Taka-Kau-
kaasiaan, jonne kapitalismi oli jo tunkeutunut ja jossa vallitsi ankara kansallisuus- ja siirto-
maasorto. Taka-Kaukaasia oli Venäjän tsaris-
min tyypillinen siirtomaa, taloudellisesti taka-
pajuinen maa, maatalousmaa, jossa maaorjuu-
den jätteet olivat vielä voimakkaita ja jossa
asui monia kansallisuuksia, joiden asumaseu-
dut olivat rinnakkain ja sekaisin toistensa
kanssa.

XIX vuosisadan viimeisellä neljänneksellä alkoi Taka-Kaukaasiassa kehittyä nopeasti kapi-
talismi, joka riisti petomaisesti työläisiä ja
talonpoikia ja kiristi kansallisuus- ja siirtomaa-
sortoa. Erittäin nopeasti kehittyi vuoriteolli-
suus, naftan tuotanto ja jalostus, jossa ulko-
mainen pääoma valtasi perusasemat. „Venäjän
kapitalismi“, kirjoitti Lenin, „veti tällä tavalla
Kaukaasian yleismaailmallisen tavaravaihdon
piiriin, tasoitti sen paikallisia erikoisuuksia —

J. V. STALIN.
Valokuva, v. 1894.

muinaisaikaisen patriarkaalisen eristyneisyyden jätteilä — ja *loi itselleen markkinat* tehtaitaan varten. Maa, joka reforminjälkeisen kauden alussa oli harvaanasuttu tai jossa asui maailmantaloudesta, vieläpä historiastakin syrjässä olleita vuoristolaisia, muuttui naftateollisuudenharjoittajien, viinikauppiain sekä vehnä- ja tupakkatehtailijain maaksi...¹ Rautateiden ja ensimmäisten tehtaiden ilmaantuessa Kaukaasiaan ilmaantui myöskin työväenluokka. Erittäin nopeasti kehittyi naftakaupunki Baku — suuri teollisuus- ja työläiskeskus Kaukaasiassa.

Teollisuuskapitalismin kehityksen mukana tapahtui työväenliikkeen kasvu. 90-luvulla Taka-Kaukaasiassa tekivät vallankumouksellista työtä sinne karkoitettut venäläiset marxilaiset. Taka-Kaukaasiassa alkoi marxilaisuuden propaganda. Tiflisiin kreikkalaiskatolinen seminaari oli silloin kaikenlaisten, niin narodnikkilais-natsionalististen kuin myös marxilais-internationalististen vapausaatteiden levityspaikkana nuorison keskuudessa; siellä oli paljon erilaisia salaisia kerhoja. Seminaarissa vallinnut jesuiittamainen komento herätti Stalinissa rajua vastustushalua sekä piti yllä ja voimisti

¹ V. I. Lenin. Teokset, III osa, 3. painos, s. 464.

hänessä vallankumouksellisia mielialoja. Viisitoistavuotiaasta Stalinista tulee vallankumouksellinen.

„Vallankumoukselliseen liikkeeseen“, sanoo Stalin, „minä tulin 15-vuotiaana, jolloin sain yhteyden silloin Taka-Kaukaasiassa asuneiden venäläisten marxilaisten maanalaisiin ryhmiin. Näillä ryhmillä oli minuun suuri vaikutus, ja ne herättivät minussa halun maanalaisen marxilaisen kirjallisuuden lukemiseen“¹.

Vuosina 1896—1897 Stalin on seminaarin marxilaisten kerhojen johdossa. Elokuussa 1898 hän liittyy muodollisestikin Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Tiflisiin järjestöön. Stalin liittyy jäseneksi „Mesame-dasi“ ryhmään—ensimmäiseen gruusialaiseen sosialidemokraattiseen järjestöön, jolla vuosina 1893—1898 oli määrätty myönteinen merkitys marxilaisten aatteiden levittämisessä. „Mesame-dasi“ ei ollut poliittisesti yhtenäinen—sen enemmistö oli „legaalisen marxilaisuuden“ kannalla ja kallistui porvarilliseen natsionalismiin. Stalin, Ketshoveli ja Tsulukidze olivat johtava ydinryhmä siinä „Mesame-dasin“ vallan-

¹ J. Stalin. Keskustelu saksalaisen kirjailijan Emil Ludwigin kanssa, 1938, s. 9.

kumouksellisessa marxilaisessa vähemmistössä, josta tuli vallankumouksellisen sosialidemokratian itu Gruusiassa.

Stalin opiskelee paljon ja sitkeästi tietojensa kartuttamiseksi. Hän tutkii Marxin „Pääomaa“, „Kommunistisen puolueen manifestia“ ja muita Marxin ja Engelsin teoksia, tutustuu Leninin teoksiin, jotka oli tähdätty narodnikkilaisuutta, „legaalista marxilaisuutta“ ja „ekonomismia“ vastaan. Jo silloin Leninin teokset tekivät syvän vaikutuksen Staliniin. „Minun täytyy hinnalla millä hyvänsä nähdä hänet“, sanoi Stalin luetuun Tulinin (Leninin) teoksen, — muistelee eräs toveri, joka tunsikin Staliniin läheisesti siihen aikaan¹. Stalinin teoreettisten harrastusten piiri on erittäin laaja — hän tutkii filosofiaa, kansantaloustiedettä, historiaa, luonnontieteitä, lukee kaunokirjallisuuden klassikoita. Stalinista tulee sivistynyt marxilainen.

Stalin harjoittaa tähän aikaan voimape-
räistä propagandaa työläiskerhoissa, osallistuu
illegaalisiin työläisten kokouksiin, kirjoittaa
lentolehtisiä ja järjestää lakkoja. Se oli ensim-
mäinen käytännöllisen vallankumouksellisen

¹ „Taka-Kaukaasian vanhojen työläisten kertomuksia suuresta Stalinista“, tov. P. Kapanadzen muistelmia. „Molodaja Gvardijan“ julkaisu, 1937, s. 26.

työn koulu, jonka Stalin kävi Tiflisiin eturivin proletariin keskuudessa.

„Muistuu mieleeni“, kertoo Stalin, „vuosi“ 1898, jolloin sain ensi kerran ohjattavakseni työläiskerhon rautatien konepajoilla... Siellä, näiden toverien parissa, sain silloin ensimmäisen vallankumouksellisen taistelukasteeni... ensimmäiset opettajani olivat tiflisläisiä työmiehiä“¹.

Tiflisiin marxilaisissa työläiskerhoissa opiskeltiin Stalinin laatiman ohjelman mukaan.

Seminaarissa, jossa oli järjestetty tiukka urkinta „epäilyttävien“ kintereille, alettiin saada vihiä Stalinin illegaalisesta vallankumouksellisesta toiminnasta. Toukokuun 29 pnä 1899 hänet eroitetaan seminaarista marxilaisuuden propagandan takia. Jonkun aikaa Stalin hankkii toimeentulonsa tunteja antamalla, mutta sitten (joulukuussa 1899) menee Tiflisiin fysikaaliseen observatorioon havaintojentekijäksi keskeyttämättä vallankumouksellista toimintaansa hetkeksikään.

Jo tuohon aikaan Stalin oli Tiflisiin sosialidemokraattisen järjestön kaikkein tarmokkaimpia ja huomatuimpia toimihenkilöitä. „Vuosina

¹ „Pravda“ № 136, kesäkuun 16 pnä 1926.

1898—1900 muovautui ja muodostui Tiflisiin järjestön sosialidemokraattinen johtava keskusryhmä... Tiflisiin sosialidemokraattinen keskusryhmä teki hyvin suuren vallankumouksellisen propaganda- ja organisatiotyön illegaalisen sosialidemokraattisen puoluejärjestön luomiseksi¹. Stalin oli tämän ryhmän johdossa. Leniniäinen „Taisteluliitto työväenluokan vapauttamiseksi“ oli esikuvana, jota Tiflisiin vallankumoukselliset sosialidemokraatit seurasivat työssään järkähtämättä. „Mesame-dasin“ vallankumouksellisen vähemmistön (Stalin, Kets-hoveli, Tsulukidze) johdolla alkaa työväenliike Tiflisissä tuona kautena päästä vanhan, pelkästään propagandistisen työn puitteista, jota oli tehty työläisten „huomattavien yksilöiden“ keskuudessa. Elämä asettaa etualalle agitation joukkojen keskuudessa, jota harjoitetaan julkaisemalla lentolehtisiä päivänpolttavista kysymyksistä, pitämällä pikakokouksia ja järjestämällä poliittisia mielenosoituksia tsarismia vastaan.

„Mesame-dasin“ opportunistinen enemmistö, joka kallistui „ekonomismiin“, vieroksui vallankumouksellisia menettelytapoja ja vastusti

¹ L. Berlja. Taka-Kaukaasian bolshevististen järjestöjen historia. 1941, s. 17.

poliittista „katu“-taistelua itsevaltiutta vastaan, otti uuden taktiikan vastaan pistimin. Stalin ja „Mesame-dasin“ vallankumouksellinen vähemmistö käyvät ankaraa ja leppymätöntä taistelua opportunisteja vastaan uuden taktiikan, poliittisen joukkoagitation taktiikan sovelluttamiseksi. Tiflisiin eturivin työläiset tukevat heitä innokkaasti.

Suuri merkitys Tiflisiin sosialidemokraattien siirtymisessä uusiin työmetodeihin oli Viktor Kurnatovskilla, joka oli sivistynyt marxilainen, horjumaton Leninin kannattaja ja mitä läheisin työtoveri, Leninin aatteiden levittäjä Taka-Kaukaasiassa. Saavuttuaan Tiflisiin kesällä 1900 hän solmii läheiset suhteet Stalinin sekä „Mesame-dasin“ vallankumouksellisen vähemmistön kanssa, ja hänestä tulee Stalinin läheinen ystävä ja työtoveri.

Kun joulukuussa 1900 alkoi ilmestyä leniniläinen „Iskra“, niin Stalin asettui täydellisesti sen kannalle. Stalin näki Leninissä heti todella marxilaisen puolueen luoja, johtajan ja opettajan.

„Tutustuminen Leninin vallankumoukselliseen toimintaan 90-luvun lopulta lähtien ja varsinkin vuoden 1901 jälkeen, sen jälkeen, kun „Iskra“ oli alkanut ilmestyä“, sanoo Stalin,

J. V. STALIN.
Valokuva, v. 1900.

„sai minut vakuuttuneeksi siitä, että Leninissä meillä on poikkeuksellinen henkilö. Minun silmissäni hän ei ollut silloin puolueen pelkkä johtaja, hän oli sen tosiasiallinen luoja, sillä vain hän yksin ymmärsi puolueemme sisäisen olemuksen ja ajankohtaisimmat tarpeet. Kun vertasin häntä puolueemme muihin johtajiin, niin minusta tuntui kaiken aikaa, että Leninin taistelutoverit — Plehanov, Martov, Axelrod ynnä muut — olivat päättään lyhyempiä Leniniä, että heihin verrattuna Lenin ei ollut pelkästään eräs johtajista, vaan korkeammantyyppinen johtaja, vuorikotka, joka ei tunne pelkoa taistelussa ja vie rohkeasti puoluetta eteenpäin Venäjän vallankumouksellisen liikkeen ennentuokimattomia teitä“¹.

Staliniin juurtui rajaton luottamus Leninin vallankumoukselliseen nerouteen, ja hän lähti kulkemaan Leninin tietä. Hän ei ole milloinkaan poikennut tältä tieltä, ja Leninin kuoleman jälkeen hän on jatkanut rohkeasti ja varmasti Leninin työtä.

Alkaneen talouspulan vallitessa kasvaa Tiflisissä vuosina 1900—1901 Venäjän työväenliikkeen vaikutuksesta ja sosialidemokraattien

¹ *J. Stalin. Leniniestä. 1945, s. 20—21.*

toiminnan tuloksena taloudellisten lakkojen aalto, joka valtaa tuotantolaitoksen toisensa perään. Elokuussa 1900 puhkeaa työläisten valtava lakko rautatien konepajoilla ja varikoilla. Tähän lakkoon osallistuu aktiivisesti M. I. Kalinin, joka oli karkoitettu Pietarista Kaukaasiaan. Huhtikuun 22 p:nä 1901 järjestetään Tiflisiin keskikaupungilla vappumielenosoitus. Stalin on mielenosoituksen järjestäjä ja johtaja. Leniniläinen „Iskra“ piti tätä mielenosoitusta tapahtumana, jolla oli historiallinen merkitys koko Kaukaasialle; sillä oli tavattoman suuri vaikutus koko myöhempään työväenliikkeeseen Kaukaasiassa.

Täten Stalinin johtaman „Mesamedasin“ vallankumouksellisen vähemmistön johdolla noina vuosina toteutettiin Gruusian työväenliikkeen siirtyminen ahtaasta kerhopropagandasta poliittiseen joukkoagitatioon. Siten alettiin Kaukaasiassakin toteuttaa käytännössä sosialismin yhdistämistä työväenliikkeeseen, aivan samoin kuin sitä oli muutama vuosi aikaisemmin toteuttanut loistavasti Leninin johtama Pietarin „Taisteluliitto“.

Taka-Kaukaasian prolétariaatin vallankumoustaistelun kasvun säikäyttämä tsaarin hallitus voimistaa vainotoimenpiteitä luullen

voivansa siten pysäyttää liikkeen. Maaliskuun 21 p:nä 1901 poliisi toimitti kotitarkastuksen fysikaalisessa observatoriossa, jossa Stalin asui ja työskenteli. Tämä kotitarkastus ja sittemmin tunnetuksi tullut ohranan antama vangitsemismääräys pakoittavat Stalinin siirtymään illegaaliseen asemaan. Siitä hetkestä lähtien aina vuoden 1917 helmikuun vallankumoukseen asti hän viettää illegaalisissa oloissa leniniläisen koulun ammattivallankumouksellisen jännittynyttä ja sankarillista elämää.

Tsaarin satraapit olivat voimattomia kasvamaan vallankumousliikkeen edessä. Syyskuussa 1901 alkaa Stalinin ja Ketshovelin aloitteesta ilmestyä „Brdzola“ („Taistelu“) — ensimmäinen gruusialainen illegaalinen sosialidemokraattinen lehti, joka toteutti johdonmukaisesti leniniläisen „Iskran“ aatteita. „Brdzola“ oli „Iskran“ jälkeen parhain marxilainen lehti Venäjällä.

„Brdzolan“ ensimmäisen numeron (syyskuu 1901) pääkirjoitus „Toimitukselta“ oli Stalinin kirjoittama. Lehden tehtäviä määritelllessään Stalin kirjoitti: „Gruusialaisen sosialidemokraattisen sanomalehden on annettava selvä vastaus kaikkiin kysymyksiin, jotka ovat

yhteydessä työväenliikkeeseen, selvitettävä periaatteelliset kysymykset, selvitettävä teoreettisesti työväenluokan tehtävä taistelussa ja valaistava tieteellisen sosialismin valolla jokaista ilmiötä, jonka kanssa työläinen joutuu tekemisiin“¹.

Stalin sanoi pääkirjoituksessaan, että sanomalehden on johdettava työväenliikettä, oltava mahdollisimman lähellä työväenjoukkoja, sillä on oltava mahdollisuus vaikuttaa niihin altuisesti ja sen on oltava niiden tietoinen ja johtava keskus.

„Brdzolan“ seuraavassa numerossa (mar-ras—joulukuu) julkaistiin Stalinin tärkeä kirjoitus „Venäjän sosialidemokraattinen puolue ja sen lähimmät tehtävät“. Tässä kirjoituksessaan Stalin korosti sitä, että on välttämätöntä yhdistää tieteellinen sosialismi vaistovaraiseen työväenliikkeeseen, ja puhui työväenluokan johtotehtävästä demokraattisessa vapautusliikkeessä sekä asetti tehtäväksi proletariaatin itsenäisen poliittisen puolueen järjestämisen.

Laajat mittasuhteet saa myöskin lentolehdisten julkaiseminen monikansaisen Taka-

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 9.

Kaukaasian eri kielillä. „Venäjän, gruusian ja armenian kielellä on ilmestynyt mainiosti kirjoitettuja julistuksia, jotka ovat levinneet kaikkiin Tiflisiin asuinkortteleihin“, kirjoitti leniniläinen „Iskra“ Tiflisiin sosialidemokraattien toiminnasta¹. Stalinin läheinen työtoveri Lado Ketshoveli muodostaa Bakussa leniniläis-iskralaisen suunnan komitean ja järjestää illegaalisen kirjapainon. Marraskuun 11 p:nä 1901 pidettiin Tiflisiin sosialidemokraattisen järjestön konferenssi, jossa valittiin Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen (VSDTP:n) Tiflisiin komitea. Stalin valittiin komiteaan. Mutta Tiflisissä hän on enää vain hyvin lyhyen ajan. Marraskuun lopulla Stalin matkustaa Tiflisiin komitean lähettämänä Batumiin, Kaukaasian kolmanneksi suurimpaan (Bakun ja Tiflisiin jälkeen) proletaariseen keskukseseen, perustamaan sosialidemokraattista järjestöä.

Batumissa Stalin ryhtyy tarmokkaaseen vallankumoustyöhön: ottaa yhteyksiä eturivin työläisiin, perustaa sosialidemokraattisia kerhoja, ohjaa itse useita kerhoja, järjestää illegaalisen kirjapainon, kirjoittaa tulsia lento-lehtisiä, painattaa ja levittää niitä, johtaa

¹ „Iskra“ № 25, syyskuun 15 p:nä 1902.

työläisten taistelua Rothschildin ja Mantashev-
in tehtailla sekä järjestää vallankumouksel-
lista propagandaa maaseudulla. Stalin luo Batu-
missa sosialidemokraattisen järjestön, perustaa
VSDTP:n Batumin komitean ja johtaa lakkoja
tehtailla. Maaliskuun 9 p:nä 1902 Stalin järjesti
Batumin työläisten tunnetun poliittisen mielen-
osoituksen, jota hän johti kulkien sen kärjessä.
Siinä Stalin toteutti teossa lakon yhdistämisen
poliittiseen mielenosoitukseen.

Näin tuona aikana muodostui ja kasvoi
päättävässä ja leppymättömässä taistelussa
oportunismia vastaan Taka-Kaukaasian lenini-
läis-iskralainen järjestö. Sen huomatuin järjes-
täjä ja johtaja oli Stalin, jota Batumin työ-
läiset jo silloin nimittivät työläisten opetta-
jaksi. Taka-Kaukaasian leniniläis-iskralainen
järjestö rakentui proletaarisen internationalis-
min lujille perusteille yhdistäen riveihinsä eri
kansallisuuksien eturivin proletaareja — gruu-
sialaisia, armenialaisia, azerbaidzhanilaisia ja
venäläisiä. Myöhemmin Lenin toi usein esi-
merkiksi proletaarisesta internationalismista
Taka-Kaukaasian puoluejärjestön.

Työläisten taistelun kasvu Batumissa säi-
kähdytti pahasti hallituksen. Poliisiurkkijat
etsivät utterasti „yllyttäjiä“. Huhtikuun 5 p:nä

1902 Stalin vangitaan. Mutta vankilassakaan (ensin Batumin vankilassa, sitten — huhtikuun 19 päivästä 1903 — julmasta komennostaan kuulussa Kutaisin vankilassa ja sen jälkeen taas Batumin vankilassa) Stalin ei kadota yhteyksiään vallankumoukselliseen toimintaan:

Maaliskuun alussa 1903 pidetään Kaukaasian sosialidemokraattisten järjestöjen ensimmäinen edustajakokous, jossa perustetaan VSDTP:n Kaukaasian liitto. Stalin, joka oli vangittuna, valitaan poissaolevana VSDTP:n Kaukaasian liittokomiteaan. Vankilassa ollessaan Stalin saa tietää II puoluekokouksesta saapuneilta tovereilta vakavista erimielisyyksistä bolshevikkien ja menshevikkien välillä. Stalin asettuu päättävästi Leninin, bolshevikkien kannalle.

Syksyllä 1903 Stalin karkoitetaan kolmeksi vuodeksi Itä-Siperiaan, Irkutskin läänin Balaganskin kihlakunnan Novaja Udan kylään. Stalin saapuu karkoituspaikalle marraskuun 27 p:nä 1903. Karkoituksella ollessaan hän saa kirjeen Leninitä.

„Ensi kerran tutustuin Leniniin vuonna 1903“, kertoo Stalin. „Tuo tutustuminen tosin ei ollut henkilökohtaista, vaan välillistä, kirjeenvaihdon kautta tapahtunutta tutustumista. Mutta se teki minuun unohtumattoman vaikutuksen, joka

ei ole häipynyt mielestäni koko sinä aikana, minkä olen toiminut puolueessa. Olin silloin Siperiassa karkoituksella... Leninin kirje oli verrattain lyhyt, mutta siinä annettiin rohkeaa, peloton arvostelu puolueemme käytännöllisestä toiminnasta sekä erinomaisen selvä ja suppea esitys puolueen koko toimintasuunnitelmasta lähimmäksi kaudeksi“¹.

Stalin oli karkoituspaiikalla vain lyhyen ajan. Hän pyrki kiihkeästi vapauteen ryhtyäkseen toteuttamaan Leninin suunnitelmaa bolshevistisen puolueen rakentamisesta. Tammikuun 5 pnä 1904 Stalin karkaa karkoituspaiikalta. Helmikuussa 1904 Stalin on jälleen Kaukaasiassa, ensin Batumissa ja sitten Tiflisissä.

¹ *J. Stalin, Leninistä*. 1945. s. 20--21.

LÄHES kaksi vuotta Stalin oli vankilassa ja karkoitettuna. Nämä vuodet olivat vallankumouksellisen nousun edelleen kasvamisen vupsia maassa. Tänä aikana pidettiin VSDTP:n II edustajakokous, joka lujitti marxilaisuuden voiton „ekonomismista“. Mutta vanhojen, puolueen hajallelyömien opportunistien — „ekonomistien“ — tilalle nousevat uudet opportunistit — menshevikit. Edustajakokouksen jälkeen kiihtyy Leninin ja bolshevikkien ankara taistelu menshevikkejä ja heidän opportunistisia aatteitaan, heidän lahkolaisuuttaan ja hajoitustoimintaansa vastaan. Venäjän ja Japanin välillä alkanut sota sekä vallankumouksen kypsyminen kärjistävät yhä enemmän tätä taistelua. Ulospääsyt puolueessa muodostu-

neesta kriisistä Lenin näkee III edustajakokouksen koollekutsumisessa. Taistelu edustajakokouksen koollekutsumisen puolesta tuli kaikkien bolshevikkien keskeisimmäksi tehtäväksi.

Leninin luotettavana tukena tässä taistelussa oli Kaukaasiassa Stalin, joka johti Taka-Kaukaasian bolshevikkeja. Stalinin toiminta tähän aikaan on kiivasta taistelua menshevismää vastaan. Stalin on VSDTP:n Kaukaasian liittokomitean jäsen ja yhdessä tov. Tshakajan kanssa johtaa sen työtä. Stalin on väsymätön: hän matkustelee säännöllisesti Taka-Kaukaasian eri paikkakunnilla (Batumissa, Tshiaturyssa, Kutaisissa, Tiflisissä, Bakussa, länsi-Gruusian talonpoikaisseuduilla), lujittaa vanhoja puoluejärjestöjä ja perustaa uusia; hän osallistuu lukuisissa väittelytilaisuuksissa ankariin otteluihin menshevikkejä ja muita marxilaisuuden vihollisia vastaan puolustaen tarmokkaasti bolshevikkien näkökantoja sekä paljastaen menshevikkien ja näihin sovittelevasti suhtautuvien henkilöiden politikoimisen ja opportunistin.

Stalinin ja Dzhaparidzen johdolla „käytiin vuoden 1904 joulukuussa Bakun työläisten valtava lakkotaistelu, joka kesti joulukuun

13 päivästä 31 päivään ja päättyi Venäjän työväenliikkeen historiassa ensimmäisen kollektiivisen sopimuksen solmimiseen naftateollisuudenharjoittajien kanssa.

Bakun lakko oli vallankumouksellisen nousun alkua Taka-Kaukaasiassa.

Bakun lakko oli „merkkinä mainehikkaille tammi- ja helmikuun esiintymisille koko Venäjällä“ (*Stalin*)¹.

Tämä lakko, sanotaan „Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen (bolshevikkien) historian lyhyessä oppikurssissa“, oli kuin salama ennen ukkosta Venäjän suuren vallankumousmyrskyn edellä.

Stalin toteuttaa järkähtämättömästi Leninin ohjeita, kehittää ja puolustaa joukkojen keskuudessa bolshevistisia aatteita, järjestää taistelua puolueen III edustajakokouksen koollekutsumiseksi. Leninin ja Kaukaasian liittokomitean välillä pidettiin jatkuvasti yllä kiinteätä yhteyttä. Stalin johti Kaukaasian bolshevikkien aatteellista ja poliittista taistelua menshevikkejä, eserriä, natsionalisteja ja anarkisteja vastaan Venäjän ensimmäisen vallankumouk-

¹ *L. Berija. Taka-Kaukaasian bolshevististen järjestöjen historiasta. 1941, s. 48.*

sen vuosina. Bolshevikkien mitä voimakkain ase tässä taistelussa oli puoluekirjallisuus. Stalin oli Kaukaasiassa miltei kaikkien bolshevististen julkaisujen järjestäjä ja alkuunpanija. Illegaalisten kirjojen, sanomalehtien, kirjasten ja julisteiden julkaisemisen hän kehitti tsaarin Venäjän oloissa ennenkuulumattoman laajaksi.

Salainen Avlabarin kirjapaino, joka toimi Tiflisissä vuoden 1903 marraskuusta vuoden 1906 huhtikuuhun, oli VSDTP:n Kaukaasian liiton erinomaisen rohkea yritys ja mainio näyte bolshevikkien maanalaisesta tekniikasta. Siellä painettiin Leninin teokset „Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellinen demokraattinen diktatuuri“, „Maaseutuköyhälistölle“, Stalinin kirjaset „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“, „Kaksi ottelua“ y.m., puolueen ohjelma ja säännöt sekä kymmeniä lentolehtisiä, joista huomattava osa oli Stalinin kirjoittamia. Siellä julkaistiin sanomalehdet „Proletariatis Brdzola“ („Proletariaatin Taistelu“) ja „Proletariatis Brdzolis Purtseli“ („Proletariaatin Taistelulehtinen“). Kirjat, kirjaset, sanomalehdet ja lentolehtiset julkaisiin kolmella kielellä monituhantisina painoksina.

Ratkaiseva merkitys bolshevismin kat-
santokantojen puolustamisessa Kaukaasiassa.
Leninin aatteiden propagoimisessa ja kehittämi-
sessä oli Stalinin toimittamana ilmestyneellä
VSDTP:n Kaukaasian liiton äänenkannattajalla
„Proletariatis Brdzolalla“, joka oli „Brdzo-
lan“ ansiokas perillinen. „Proletariatis Brdzola“
oli puolueen leniniläisen Pää-äänenkannattajan
„Proletari“ lehden jälkeen parhain ja suurin
bolshevistinen sanomalehti. Lehden miltei joka
numerossa julkaistiin Leninin kirjoituksia
„Proletari“ lehdestä. Useat tärkeimmät artik-
kelit kirjoitti Stalin. Näissä artikkeleissaan
Stalin esiintyy lahjakkaana väittelijänä, mitä
suurimpana puolueen kirjallisenä ja teoreetti-
sena voimana, proletariaatin poliittisena johta-
jana, Leninin uskollisena seuraajana. Artikke-
leissaan ja kirjasissaan Stalin käsittelee useita
teoreettisia ja poliittisiä kysymyksiä. Hän pal-
jastaa bolshevisminvastaisten virtausten ja
ryhmittymien aatteellista valheellisuutta sekä
niiden opportunistisia ja petturuutta. Hänen
iskunsa vihollisiin osuivat tarkasti. Lenin
antoi ihastuneita lausuntoja „Proletariatis
Brdzola“ lehdestä, sen marxilaisesta järkäh-
tämättömyydestä ja erinomaisesta kirjalli-
sesta asusta.

Stalinilla, Leninin uskollisimmalla ja loppuun saakka johdonmukaisella oppilaalla ja taistelutoverilla, oli suuri merkitys menshevismin aatteellisessa murskaamisessa sekä marxilaisen puolueen ideologisten, organisatooristen ja taktillisten perusteiden puolustamisessa Kaukaasiassa. Tuolla kaudella Stalinin kirjoittamat teokset ovat mallinäyte leninismin katsantokantojen johdonmukaisesta puolustamisesta, ja niiden erikoisuutena on teoreettinen perinpohjaisuus sekä leppymättömyys oppor-tunismia kohtaan.

Mainiossa kirjasessaan „Lyhyesti erimieli-syyksistä puolueessa“ sekä kirjoituksissaan „Kirjeitä Kutaisista“ ja „Vastaus „Sotsial-Demokratille““ Stalin puolusti päättävästi marxilaisen puolueen ideologisia perusteita.

„Kirjeissä Kutaisista“ (syys—lokakuu 1904) Stalin arvostelee ankarasti uudessa „Iskrassa“ julkaistuja Plehanovin kirjoituksia, jotka oli tähdätty Leninin teosta „Mitä on tehtävä?“ vastaan. Puolustaessaan johdonmukaisesti Leninin kantaa kysymyksessä, joka koskee vaistovaraisuutta ja tietoisuutta työväenliik-keessä, toveri Stalin kirjoittaa:

„Yhteenveto (käytännöllinen johtopäätös) tästä on seuraava: kohottakaamme proleta-

riaatti sille tasolle, että se tajuaa todelliset luokkaedut, tajuaa sosialistisen ihanteen, älkäämmekä vaihtako tätä ihannetta pikku seikkoihin tai mukauttako sitä vaistovaraiseen liikkeeseen. Lenin on pystyttänyt sen teoreettisen perustan, jolle tämä käytännöllinen johtopäätös rakentuu. Tarvitsee vain hyväksyä tuo teoreettinen edellytys, niin minkäänlainen opportunisti ei pääse sinua lähelle. Siinä on leniniläisen aatteen merkitys. Nimitän sitä leniniläiseksi sen vuoksi, ettei kukaan Venäjän kirjallisuudessa ole sanonut sitä niin selvästi kuin Lenin¹.

Kirjanen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa“ (kirjoitettu vuoden 1905 alussa, ilmestynyt illegaalisena julkaisuna toukokuussa 1905) on bolshevistisen ajattelun huomattavimpia teoksia. Se liittyy välittömästi Leninin historialliseen teokseen „Mitä on tehtävä?“ sekä puolustaa päättävästi ja kehittää edelleen nerokkaita leniniläisiä aatteita.

Kehittäessään edelleen V. I. Leninin aatteita toveri Stalin todistaa, että sosialistisella tietoisuudella on valtava merkitys työväenliikkeelle. Samalla Stalin varoittaa, ettei pidä

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 58.

yksipuolisesti liioitella aatteiden merkitystä, ettei pidä unohtaa taloudellisen kehityksen ehtoja eikä työväenliikkeen merkitystä. Voidaanko sanoa, kysyy Stalin, että sosialismi on kaikki kaikessa, mutta työväenliike ei ole mitään? „Ei tietenkään! Niin sanovat vain idealistit. Joskus, hyvin pitkän ajan kuluttua, taloudellinen kehitys vie työväenluokan kiertämättä yhteiskunnalliseen vallankumoukseen ja siis pakoittaa sen katkaisemaan kaikki yhteydet porvarilliseen ideologiaan. Kysymys on vain siitä, että tämä tie tulee olemaan hyvin pitkä ja vaivalloinen“¹.

Esitettyään kirjassaan „Lyhyesti kerimielisyyksistä puolueessa“ perinpohjaiset ja monipuoliset perustelunsa vaistovaraisen työväenliikkeen ja sosialistisen tietoisuuden välistä suhdetta koskevassa kysymyksessä toveri Stalin tekee sosialidemokratian leniniläisen siivustan katsomuksista tässä kysymyksessä seuraavanlaisen yhteenvedon:

„Mitä on tieteellinen sosialismi *ilman työväenliikettä*? — Kompassi, joka käyttämättä jätettynä voi vain ruostua, ja silloin jouduttaisiin heittämään se yli laidan.

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 105.

Mitä on työväenliike *ilman sosialismia?* — Ilman kompassia purjehtiva laiva, joka kylläkin pääsee toiselle rannalle, mutta jos sillä olisi ollut kompassi, niin se olisi saavuttanut rannan paljon pikemmin ja olisi kohdannut vähemmän vaaroja.

Yhdistäkää nämä molemmat yhteen, ja te saatte erinomaisen laivan, joka kiittää suoraan toiselle rannalle ja pääsee satamaan vahingoittumattomana.

Yhdistäkää työväenliike ja sosialismi, niin te saatte sosialidemokraattisen liikkeen, joka rientää suoraa tietä „luvattuun maahan“¹.

Tämän toveri Stalinin tekemän tärkeän teoreettisen johtopäätöksen on Venäjän työväenluokan koko taisteluhistoria loistavasti todistanut oikeaksi. Tässä kirjasessaan Stalin antaa murskaavan arvostelun opportunistisesta vaistovaraisuuden teoriasta ja perustelee sitä arvoa ja merkitystä, joka vallankumouksellisella puolueella ja vallankumouksellisella teorialla on työväenluokalle.

„Työväenliike ja sosialismi“, kirjoitti Stalin, „on yhdistettävä, käytännöllinen toiminta ja teoreettinen ajattelu on sulautettava yhteen

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 102—103.

ja siten annettava vaistovaraiselle työväenliikkeelle sosialidemokraattinen luonne... Meidän velvollisuutemme, sosialidemokratian velvollisuus, on johdattaa työväen vaistovarainen liike pois trade-unionistiselta tieltä ja saattaa se sosialidemokraattiselle tielle. Meidän velvollisuutemme on tuoda tähän liikkeeseen sosialistinen tietoisuus* ja yhdistää työväenluokan eturivin voimat yhteen keskitettyyn puolueeseen. Meidän tehtävämme on kulkea aina liikkeen etunenässä ja uupumatta taistella kaikkia niitä vastaan, olivatpa ne vihollisia tai „ystäviä“, jotka tulevat häiritsemään näiden tehtävien täyttämistä“¹.

Stalinin kirjoitukset saivat osakseen Leninin täydellisen hyväksymisen. Antaessaan puolueen Pää-äänenkannattajassa „Proletari“ lehdessä (№ 22) arvion Stalinin kirjoituksesta „Vastaus „Sotsial-Demokratille““, joka julkaistiin „Proletariatis Brdzola“ lehdessä elokuussa 1905, Lenin pani merkille, että „siinä on mainiosti asetettu kysymys kuuluisasta „tietoisuuden ulkoapäin viemisestä““.

Useissa kirjoituksissaan Stalin perustelee leniniläistä linjaa VSDTP:n II edustajakokouk-

* jonka Marx ja Engels ovat luoneet.

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 105 ja 106.

sessä ja sen jälkeen. Puolueen sääntöjen ensimmäistä pykälää käsittelevässä kirjoituksessaan „Proletaarien luokka ja proletaarien puolue“ (julkaistu „Proletariatis Brdzola“ lehdessä № 8 tammikuun 1 pnä 1905) Stalin puolusti puolueen järjestöperusteita kannattaen täydellisesti Leninin oppia puolueesta sekä kehitellen ja perustellen leniniläisiä aatteita. Tämä kirjoitus puolustaa bolshevismin järjestöaatteita, jotka Lenin oli esittänyt kuuluisassa kirjasaan „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“.

„Tähän päivään asti“, kirjoitti Stalin, „puolueemme on muistuttanut vieraanvaraista patriarkaalista perhettä, joka on valmis ottamaan vastaan kaikki myötätuntoiset. Mutta sen jälkeen, kun puolueemme muuttui keskitetyksi *järjestöksi*, se on heittänyt päältäään patriarkaalisen hahmon ja tullut kokonaan *linnoituksen* kaltaiseksi, jonka ovet avautuvat vain ansiokkaille. Ja tällä on meille suuri merkitys. Silloin kun itsevaltius yrittää turmella proletariaatin luokkatietoisuutta „trade-unionismilla“, natsionalismilla, klerikalismilla y.m.s., kun toisaalta liberaalinen sivistyneistö pyrkii itsepintaisesti surmaamaan proletariaatin poliittisen itsenäisyyden ja pääsemään

proletariaatin holhoojaksi, — silloin meidän on oltava äärimmäisen valppaita emmekä saa unohtaa, että puolueemme on *linnoitus*, jonka ovet avautuvat vain koetelluille¹.

Kirjoitus „Miten sosialidemokratia ymmärtää kansallisuuskysymyksen?“ (julkaistu „Proletariatis Brdzola“ lehdessä № 7 syyskuun 1 p:nä 1904) on VSDTP:n kansallisuusohjelman erinomainen selitys. Siinä Stalin perustelee ja selittää puolueen teoriaa ja ohjelmaa kansallisuuskysymyksessä, arvostelee murskaavasti opportunistista proletariaatin kansallisen karsinoimisen periaatetta ja puolustaa johdonmukaisesti proletaaristen luokkajärjestöjen rakenteen internationalistista tyyppiä. Tässä kirjoituksessa Stalin tulee esiin kansallisuuskysymyksen suurena teoretikkona, joka hallitsee mestarillisesti marxilaista dialektista metodia. Kirjoituksessa esitetään ituina aatteet, joita Stalin kehitti myöhemmin teoksessaan „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys“.

Venäjän ensimmäisen vallankumouksen ensi askeleista alkaen Stalin puolustaa ja toteuttaa päättävästi leniniläistä strategiaa ja taktiikkaa vallankumouksessa, leniniläistä

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 67.

aatetta *proletariaatin hegemoniasta* vallankumouksessa.

Tarkoittaen liberaaleja, jotka eivät pyrkineet vallankumoukseen, vaan sovintoon tsaarini kanssa, Stalin sanoi jo vuoden 1905 tammikuun 9 päivän aattona: „Niin, herrat, turhia ovat teidän yrityksenne! Venäjän vallankumous on kiertämätön. Se on yhtä kiertämätön kuin auringonnousu! Voitteko te pysäyttää nousevan auringon? *Tämän vallankumouksen päävoima on kaupungin ja maaseudun proletariaatti, sen lipunkantaja on sosialidemokraattinen työväenpuolue* ettekä te, herrat liberaalit!“¹.

Yhtä päättävästi Stalin puolustaa leninläistä aseellisen kapinan aatetta itsevaltiuden kukistamisen ja tasavallan pystyttämisen keinona. Teoksissa, jotka hän kirjoitti vuosina 1905—1907, on esitetty aseellisen kapinan aatteen kaikinpuolinen perustelu. „Kansan pelastus on kansan itsensä toimeenpanemassa voitokkaassa kapinassa“, sanoo toveri Stalin. Hän piti samoin kuin Leninkin äärettömän tärkeänä kapinan teknillistä valmistelua, tais-
teluryhmien järjestämistä, aseiden hankkimista

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 78.

y.m.s. „Juuri koko Venäjää käsittävän kapinan teknillinen johtaminen ja organisatorinen valmistelu“, sanoi Stalin, „muodostavat sen uuden tehtävän, jonka elämä on asettanut proletariaatille“¹. Stalin johti jatkuvasti Taka-Kaukaasian bolshévististen järjestöjen toimintaa aseellisen kapinan valmistelussa.

Stalin perustelee ja kehittää edelleen Leninin aatetta väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Hän osoittaa, että kansan voitokkaan aseellisen kapinan luonnollisena tuloksena on oltava väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostaminen. Jos kerran proletariaatti ja talonpoikaisto voittavat kapinassa, niin myöskin väliaikaisen vallankumoushallituksen on oltava niiden toiveiden ja etujen ilmituoja. Tämän hallituksen pitää olla proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellista diktatuuria. Vain näiden vallankumouksellisten luokkien diktatuuri pystyy lannistamaan ja nujertamaan taantumuksen pimeät voimat, aseistamaan kansan, panemaan täytäntöön VSDTP:n minimiohjelman, varmistamaan vallankumouksen voiton ja viemään vallankumouksen päätökseen.

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 133.

„Jos vallankumouksen johtaja“, sanoo Stalin, „on edistyksellinen proletariaatti ja jos sen on osallistuttava aktiivisesti kapinan järjestämiseen, niin on itsestään selvää, että me emme voi pestä käsiämme ja jäädä syrjään väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, vaan meidän on yhdessä talonpoikaiston kanssa valloittava poliittinen valta ja osallistuttava väliaikaiseen hallitukseen*: vallankumouksellisen kadun johtajan on oltava samalla johtajana myöskin vallankumouksen hallituksessa“¹.

Taistelussa bolshevistisen puolueen ja työväenluokan lukuisia vihollisia vastaan Stalin puolustaa johdonmukaisesti ja kehittää edelleen Leninin vallankumousteoriaa ja hänen taktillista suunnitelmaansa. Tämän suunnitelman tavattoman suuri arvo oli siinä, että se vastasi erinomaisen paikkansapitävästi Venäjän tosioloja, nostatti laajoja kansankerroksia taisteluun, innosti niitä voitonvarmuudella ja vei vallankumousta eteenpäin.

Kaukaasian liittokomitea propagoi väsymättä puolueen III edustajakokouksen päätöksiä,

* Emme kajoa tässä tämän kysymyksen periaatteelliseen puoleen.

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 258—259.

kutsui työläisiä ja talonpoikia aseelliseen kapinaan. Stalinin lentolehtiset vuodelta 1905 ovat mallinäyte bolshevismien aatteiden propagoimisesta joukkojen keskuudessa. Kirjoituksissaan „Aseellinen kapina ja meidän taktikkamme“, „Väliaikainen vallankumoushallitus ja sosialidemokratia“, „Taantumus yltyy“ ynnä muissa Stalin arvostelee murskaavasti menshevikkijohtajia, puolustaa ja propagoi johdonmukaisesti aseellisen kapinan välttämättömyyttä.

Proletaarisen liikkeen voiman ja mahdin osoittanut vuoden 1905 lokakuun suurlakko pakoitti hirveästi säikähtyneen tsaarin antamaan lokakuun 17 päivän manifestin. Tämä manifesti, joka lupasi kansalle kaikenlaisia vapauksia, oli kansanjoukkojen pettämistä, tsaarin juoni, jonkinlainen hengähdys hetki, jonka tsaari tarvitsi herkkäuskoisten nukuttamiseksi, ajan voittamiseksi ja voimien kokoamiseksi antaakseen sitten iskun vallankumoukselle. Bolshevikit selittivät joukoille, että lokakuun 17 päivän manifesti on ansa. „Lokakuun manifestin“ julkaisupäivänä Stalin oli Tiflisissä, jossa parhaillaan käytiin kiivasta taistelua Leninin taktillisen suunnitelman ja bolshevistien vallankumoustunnusten puolesta. Puhues-

saan tuona samana päivänä työläisten kokouksessa toveri Stalin sanoi:

„Mitä me tarvitsemme voittaaksemme toden-
teolla? Sitä varten tarvitaan kolmea seikkaa.
Ensiksi — aseistamista, toiseksi — aseistamista,
kolmanneksi — aseistamista ja vielä kerran
aseistamista“¹.

Puolustaessaan ajatusta koko kansan aseel-
lisen kapinan välttämättömyydestä vallanku-
mouksen voiton saavuttamiseksi Stalin lausui
lokakuussa 1905 kirjoittamassaan VSDTP:n
Kaukaasian liiton Tiflisiin komitean julistuk-
sessa „Kansalaiset!“ seuraavaa:

„Ei ainoastaan Venäjän, vaan koko maail-
mankin historiassa valtavuudeltaan ennenkuu-
lumaton, vertojaan vailla oleva poliittinen
suurlakko, joka on nyt puhjennut, saattaa ehkä
päätyä tänään paisumatta koko kansan kapi-
naksi, mutta vain järisyttääkseen maata hu-
menna uudelleen ja suuremmalla voimalla
ja paisuakseen siksi valtavaksi aseelliseksi
kapinaksi, jonka on ratkaistava Venäjän kan-
san ja tsaarin itsevaltiuden välinen ikivanha
riita ja murskattava tuon inhoittavan hirviön

¹ „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 78 (4. suomenkie-
linen painos, s. 86).

pää... Koko kansan aseellinen kapina — siinä on se suuri tehtävä, joka on nykyään Venäjän proletariaatilla ja vaatii tiukasti ratkaisuaan!“¹.

Tänä aikana Stalin teki Taka-Kaukaasiassa laajakantoista vallankumouksellista työtä. Stalinin johdolla VSDTP:n Kaukaasian liiton bolshevistinen IV konferenssi (marraskuu 1905) hyväksyy päätöksen taistelun voimistuttamisesta aseellisen kapinan valmistelemiseksi ja suorittamiseksi, tsaarin Duuman boikottoimiseksi, työläisten ja talonpoikain vallankumouksellisten järjestöjen — työväen edustajain Neuvostojen, lakkokomiteain ja vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain — laajentamiseksi ja lujittamiseksi. Stalin paljasti ja löi menševikkejä vallankumouksen ja aseellisen kapinan vastustajina. Hän valmensi järkähtämättä työläisiä ratkaisevaan taisteluun itsevaltiutta vastaan. Vallankumouspalon liekki levisi koko Taka-Kaukaasiaan. Jo puolueen III edustajakokous pani Leninin ehdottamassa päätöslauselmassa „Kaukaasian tapahtumien johdosta“ erikoisesti merkille Taka-Kaukaasian bolshevististen järjestöjen toiminnan pitäen näitä

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 186.

järjestöjä „puolueemme taisteluhenkisimpinä järjestöinä“ ja kutsui koko puoluetta tukemaan niitä kaikin keinoin.

Joulukuussa 1905 Stalin matkustaa Taka-Kaukaasian bolshevikkien edustajana ensimmäiseen Yleisvenäläiseen bolshevikkien konferenssiin Tampereelle (Suomeen). Tampereen konferenssissa Lenin ja Stalin kohtasivat ensi kerran toisensa henkilökohtaisesti. Tässä konferenssissa toveri Stalin valittiin konferenssin päätöslauselmia toimittaneeseen poliittiseen valiokuntaan, jossa hän työskenteli yhdessä Leninin kanssa eräänä puolueen huomattavimpana johtohenkilönä.

Joulukuun kapinan tappion jälkeen alkoi käänne vallankumouksen vähitellen tapahtuvaan perääntymiseen. Puolueessa valmistaudutaan VSDTP:n IV edustajakokoukseen. Taistelu bolshevikkien ja mēnshevikkien välillä leimahtaa liekkiin uudella voimalla. Näyttämölle tulee anarko-syndikalistisia aineksia. Erikoisesti ne alkavat hälistä Tiflisissä. Stalin on Taka-Kaukaasiassa kaikkia epäproletaarisia virtauksia vastaan käytävän taistelun keskiössä.

Stalin osallistui toimeliaasti VSDTP:n IV edustajakokoukseen (Tukholma, huhtikuu 1906).

jossa hän yhdessä Leninin kanssa puolusti bolshevistista linjaa vallankumouksessa menshevikkejä vastaan. Vastatessaan menshevi-
keille Stalin asetti kysymyksen suoraan ja selvästi:

„Joko proletariaatin hegemonia tahi demokraattisen porvariston hegemonia — siitä on kysymys puolueessa, siinä ovat erimielisyytemme“¹.

Kohta edustajakokouksen jälkeen Stalin kirjoitti kirjasen „Nykyhetki ja työväenpuolueen yhdistävä edustajakokous“. Tässä kirjassaan Stalin eritteli joulukuun aseellisen kapinan opetuksia, perusteli bolshevistista linjaa vallankumouksessa ja teki yhteenvedon VSDTP:n IV edustajakokouksen työstä.

Edustajakokouksen jälkeen Stalin on jälleen Taka-Kaukaasiassa. Hän käy leppymätöntä taistelua menshevismiä ja muita epäproletarisia virtauksia vastaan. Hän johtaa Tiflisissä gruusian kielellä ilmestyviä legaalisia bolshevistisia sanomalehtiä — „Ahali Tshovreba“ („Uusi Elämä“), „Ahali Drojeba“ („Uusi Aika“), „Tshveni Tshovreba“ („Meidän Elämämme“) ja „Dro“ („Aika“).

¹ J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 240.

Kropotkinilaisten anarkistien aktivisoitumisen johdosta Taka-Kaukaasiassa Stalin kirjoittaa tänä kautena erinomaisen artikkelisarjan „Anarkismi vaiko sosialismi?“.

Vallankumoussaallon laskun ja sen jälkeen alkaneen taantumuksen tilanteessa tuli päiväjärjestykseen välittömäksi puoluetehäväksi bolshevismiin teoreettisten perusteiden puolustaminen. Vuonna 1909 Lenin julkaisee nerokkaan teoksensa „Materialismi ja empiriokritiikki“, jossa hän paljastaa perusteellisesti marxilaisuuden teorian alalla esiintyneet turmeltuneet ainekset ja puolustaa bolshevistisen puolueen teoreettisia perusteita.

Marxilaisuuden teoreettisten perusteiden puolesta esiintyy myös Stalin. Artikkeleissaan Stalin puolustaa ja kehittää edelleen marxilaisen puolueen teoreettisia perusteita — dialektista ja historiallista materialismia. Nämä Stalinin artikkelit julkaistiin gruusialaisissa bolshevistisissä sanomalehdissä vuosina 1906—1907. Niissä selitetään helppotajuisessa ja kansanomaisessa muodossa, mitä on materialismi ja dialektiikka, mitä on historiallinen materialismi. Näissä kirjoituksissa asetetaan ja ratkaistaan tavattoman syvällisesti marxilais-leniniläisen teorian peruskysymykset:

socialistisen vallankumouksen ja proletariaatin diktatuurin kiertämättömyys ja väistämättömyys, proletarisen taistelupuolueen, uudentyyppisen puolueen välttämättömyys, puolueen, joka on erilainen kuin II Internationalen vanhat, reformistiset puolueet, sekä esitetään puolueen strategian ja taktiikan perusteet. Nämä Stalinin kirjoitukset ovat marxismin-leninisin teorian arvokkaana lisänä puolueemme aatteellisessa aarreatassa. Ne ovat mallinäyte marxismin-leninisin teorian kysymysten syvällisestä valaisemisesta kiinteässä yhteydessä proletariaatin vallankumouksellisen luokkataistelun elintärkeisiin tehtäviin.

Vuoden 1907 huhti—toukokuussa pidettiin VSDTP:n V (Lontoon) edustajakokous, joka lujitti bolshevikkien voiton menshevikeistä. Stalin oli edustajakokouksen toimekas osanottaja. Edustajakokouksesta palattuaan hän julkaisi kirjoituksen sen työstä — „Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Lontoon edustajakokous (Edustajan muistiinpanoja)“, jossa hän antoi arvion edustajakokouksen päätöksistä ja tuloksista, puolusti bolshevikkien aatteellisia ja taktillisia katsantokantoja, paljasti menshevikkien porvarillis-liberaalisen

linjan vallankumouksessa ja heidän likvi-
daattorisen kantansa suhteessa puolueeseen,
osoitti, että menshevismi on luokkaluonteel-
taan pikkuporvarillinen poliittinen virtaus.

VENÄJÄN ensimmäinen vallankumous päättyi tappioon. Ensimmäisen vallankumouksen päättymisestä toisen alkamiseen kului 10 vuotta, jona aikana bolshevikit sankarillisesti ja uhrautuvasti, sitkeästi ja väsymättä järjestivät joukkoja, kasvattivat niitä vallankumouksellisessa hengessä, suuntasivat niiden taistelua ja takoivat lähestyvää vallankumouksen voittoa.

Leninille ja Stalinille ne olivat leppymättömän taistelun vuosia illegaalisen vallankumouksellisen puolueen säilyttämiseksi ja lujittamiseksi, bolshevistisen linjan toteuttamiseksi uudessa tilanteessa, jännittyneen työn vuosia työväenjoukkojen järjestämiseksi ja kasvattamiseksi, erikoisen sitkeän taistelun vuosia

tsaarin poliisia vastaan. Tsarismi tunsi, että Stalinin persoonassa se on tekemisissä mitä huomattavimman vallankumouksellisen toimihenkilön kanssa, ja yritti kaikin keinoin riistää Stalinilta mahdollisuuden tehdä vallankumouksellista työtä. Vangitsemiset, vankila ja karkoitus seurasivat toinen toistaan. Vuosien 1902 ja 1913 välisenä aikana Stalin vangittiin seitsemän kertaa, kuusi kertaa hän oli karkoitettuna ja viisi kertaa karkasi karkoituspaikalta. Tuskin ehtivät tsaarinvallan henkivartijat saattaa hänet uudelle karkoituspaikalle, kun hän karkaa taas ja takoo jälleen „vapaudessa“ joukkojen vallankumouksellista tarmoa. Vasta viimeiseltä, Turuhanin karkoitukselta Stalinin vapautti vuoden 1917 helmikuun vallankumous.

Vuoden 1907 heinäkuusta alkaa Stalinin vallankumouksellisen toiminnan Bakun kausi. Palattuaan VSDTP:n V (Lontoon) edustajakokouksesta Stalin lähtee Tiflisistä ja muuttaa puolueen tahdosta Bakuun — Taka-Kaukaasian suurimpaan teollisuuskaupunkiin ja Venäjän työväenliikkeen erittäin tärkeään keskukseen. Siellä hän toimii innokkaasti Bakun järjestön liittämiseksi lujasti Leninin tunnusten ympärille ja työläisjoukkojen valloittamiseksi

bolshevismin lipun alle. Stalin järjestää taistelun menshevikkien häätämiseksi Bakun työläiskaupunginosista (Balahany, Bibi-Eibat, Musta kaupunki, Valkoinen kaupunki). Stalin johtaa illegaalisia ja legaalaisia bolshevistisia lehtiä („Bakinski Proletari“, „Gudok“, „Bakinski Rabotshi“). Stalin johtaa III Valtakunnanduuman vaalikamppailua. Stalinin kirjoittama „Evästys III Valtakunnanduuman sosialidemokraattisille edustajille“ hyväksytään syyskuun 22 p:nä Bakussa työväenkuurian valtuutettujen kokouksessa. Stalin suuntaa Bakun työläisten taistelua. Hän johtaa suurta kamppailua, jota käytiin työläisten ja naftateollisuudenharjoittajain välisten neuvottelujen johdosta kollektiivista sopimusta solmittaessa. Se oli loistava näyte joustavan leniniläisen linjan toteuttamisesta illegaalisen ja legaalisen työn yhdistämiseksi taantumuksen oloissa. Noudattamalla taitavasti leniniläistä taktiikkaa työläisjoukkojen mobilisoimisessa poliittiseen taisteluun tsaarin monarkiaa vastaan Stalin sai aikaan bolshevikkien voiton tässä kamppailussa. Stolypinilaisen taantumuksen synkkänä yönä on proletaarinen Baku verraton nähtävyys: proletaarinen taistelu laajenee ja yli koko Venäjän raikuu Stalinin työn tuloksena ilmestyvien legaa-

bolshevismiin lipun alle. Stalin järjestää taistelun menshevikkien häätämiseksi Bakun työläis-kaupunginosista (Balahany, Bibi-Eibat, Musta kaupunki, Valkoinen kaupunki). Stalin johtaa illegaalisia ja legaalaisia bolshevistisia lehtiä („Bakinski Proletari“, „Gudok“, „Bakinski Rabotshi“). Stalin johtaa III Valtakunnanduuman vaalikamppailua. Stalinin kirjoittama „Evästys III Valtakunnanduuman sosialidemokraattisille edustajille“ hyväksytään syyskuun 22 p:nä Bakussa työväenkuurien valtuutettujen kokouksessa. Stalin suuntaa Bakun työläisten taistelua. Hän johtaa suurta kamppailua, jota käytiin työläisten ja naftateollisuudenharjoittajain välisten neuvottelujen johdosta kollektiivista sopimusta solmittaessa. Se oli loistava näyte joustavan leniniläisen linjan toteuttamisesta illegaalisen ja legaalisen työn yhdistämiseksi taantumuksen oloissa. Noudattamalla taitavasti leniniläistä taktiikkaa työläisjoukkojen mobilisoimisessa poliittiseen taisteluun tsaarin monarkiaa vastaan Stalin sai aikaan bolshevikkien voiton tässä kamppailussa. Stolypinilaisen taantumuksen synkkänä yönä on proletaarinen Baku verraton nähtävyys: proletaarinen taistelu laajenee ja yli koko Venäjän raikuu Stalinin työn tuloksena ilmestyvien legaa-

listen bolshevististen sanomalehtien ääni. „Poliittisten joukkolakkojen viimeiset mohikaanit!“¹, siten luonnehtii Lenin Bakun työläisten sankarillista taistelua vuonna 1908.

Stalin kerää ympärilleen koeteltujen leninläisten bolshevikkien vankan ydinjoukon — Fioletovin, Saratovetsin (Jefimov), Vatsekin, Bokovin, Malyginin, Ordzhonikidzen, Dzhaparidzen, Shaumjanin, Spandarjanin, Hanlarin, Memedovin, Azizbekovin, Kjazi-Mamedin y.m. Loppujen lopuksi Stalin saavuttaa bolshevismiin täydellisen voiton Bakun järjestön riveissä. Bakusta tulee bolshevismiin linnake. Bakun proletariaatti käy Stalinin johdolla sankarillista taistelua kulkien koko Venäjän vallankumousliikkeen eturiveissä.

Bakun kaudella on mitä suurin merkitys Stalinin elämässä ja toiminnassa. Stalin sanoo tästä kaudesta näin:

„Kaksi vallankumouksellisen toiminnan vuotta naftateollisuustyöläisten keskuudessa karkaisi minua käytännön taistelijana ja yhtenä käytännön johtajista. Ollessani toisaalta kanssakäymisissä sellaisten Bakun eturivin työläisten kuin Vatsekin, Saratovetsin y.m. kanssa.

¹ V. I. Lenin. Teokset, XV osa, 3. painos, s. 33.

ja toisaalta työläisten ja naftateollisuudenharjoittajain välillä tapahtuneiden mitä syvimpien selkkausten myrskyssä minä tulin ensi kerran tietämään, mitä merkitsee suurten työläisjoukkojen johtaminen. Siellä, Bakussa, minä sain siten toisen vallankumouksellisen taistelukasteeni“¹.

Maaliskuun 25 pnä 1908 Stalin vangitaan ja miltei kahdeksan kuukautta kestäneen vankeuden jälkeen karkoitetaan kahdeksi vuodeksi Vologdan lääniin Solvytshegodskiin. Hän karkaa sieltä jo kesäkuun 24 pnä 1909 ja palaa Bakuun illegaaliseen työhön. Stalin tukee täydellisesti Leninin kantaa ja esiintyy päätävästi likvidaattoreita ja otzovisteja vastaan. Puolueen keskuslehdistössä julkaistaan Stalinin historialliset „Kirjeitä Kaukaasiasta“ ja „Bakinski Proletari“ lehdessä kirjoitukset: „Puoluekriisi ja meidän tehtävämme“, „Puolueesta“ sekä muita, joissa Stalin arvostelee rohkeasti puoluejärjestöjen tilaa ja esittää suunnitelman puoluekriisin voittamiseksi. Nämä Stalinin teokset sisältävät murskaavan arvostelun likvidaattoreista. Tiflisiläisten menshevikien esimerkin pohjalla niissä paljastetaan

1 „Pravda“ № 136, kesäkuun 16 pnä 1926.

likvidaattorien luopuruus ohjelma- ja taktiikkakysymyksissä. Niissä tuomitaan jyrkästi trotskilaisuuden avustajain petollinen menettely ja esitetään edessäolevat tehtävät, jotka toteutettiin myöhemmin Prahan puoluekonferenssissa: yleisen puoluekonferenssin koollekutsuminen, legaalisen puoluelehden julkaiseminen ja illegaalisen käytännöllisen puoluekeskuksen muodostaminen Venäjälle.

Maaliskuun 23 p:nä 1910 Stalin vangitaan jälleen Bakussa ja puoli vuotta kestäneen vankeuden jälkeen karkoitetaan takaisin Solvytshegodskiin. Karkoituspaikaltaan Stalin ottaa yhteyden Leniniin, kirjoittaa hänelle vuoden 1910 lopulla kirjeen, jossa kannattaa täydellisesti illegaalisen proletaarisen puolueen säilyttämisen ja lujittamisen kannattajain puolueblokin leniniläistä taktiikkaa, ruoskii ankarasti Trotskin „mätää periaatteettomuutta“ ja esittää suunnitelman puolueuetyön järjestämisestä Venäjällä.

Vuoden 1911 jälkipuoliskolta alkaa toveri Stalinin vallankumouksellisen toiminnan Pietarin kausi. Syyskuun 6 p:nä 1911 toveri Stalin matkustaa illegaalisesti Vologdasta Pietariin. Pietarissa toveri Stalin ottaa yhteyden Pietarin puoluejärjestöön; ohjaa ja järjestää taiste-

lua likvidaattoreita — menshevikkejä ja trotskilaisia vastaan; liittää yhteen ja lujittaa Pietarin bolshevistisia järjestöjä. Syyskuun 9 p:nä 1911 toveri Stalin vangitaan Pietarissa ja karkoitetaan Vologdan lääniin, josta hänen onnistuu karata helmikuussa 1912.

Vuoden 1912 tammikuussa tapahtui puolueen elämässä mitä tärkein tapahtuma. VSDTP:n Prahan konferenssi, joka karkoitti menshevikit puolueesta, laski perustan uudentyyppiselle puolueelle, leninismin puolueelle, bolshevistiselle puolueelle.

Bolshevikit olivat valmistelleet tällaista puoluetta, uudentyyppistä puoluetta, jo vanhan „Iskran“ ajoista lähtien. He olivat valmistelleet sitä sitkeästi ja itsepintaisesti, kaikista vastuksista huolimatta. Koko taistelun historia „ekonomisteja“, menshevikkejä, trotskilaisia, otzovisteja, kaikenkarvaisia idealisteja vastaan aina empiriokriitikkoja myöten oli juuri sellaisen puolueen valmistelemisen historiaa. Tärkein ja ratkaiseva merkitys tässä valmistelutyössä oli sellaisilla Leninin teoksilla kuin „Mitä on tehtävä?“, „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin“, „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa“, „Materialismi ja empiriokritisismi“.

Stalin oli Leninin uskollinen toveri tässä taistelussa lukuisia vihollisia vastaan, varma tuki taistelussa vallankumouksellisen marxilaisen puolueen, bolshevikkipuolueen luomisen puolesta.

PRAHAN konferenssi ennusti päätöksissään vallankumouksellisen nousun olevan kiertämätöntä lähitulevaisuudessa ja ryhtyi kaikkiin toimenpiteisiin, jotta puolue olisi ollut täysin aseistautunut tämän nousun varalta. Konferenssi valitsi bolshevistisen Keskuskomitean, muodosti vallankumouksellisen työn johtamiseksi Venäjällä käytännöllisen keskuksen (Keskuskomitean Venäjän byroo) ja teki päätöksen „Pravdan“ julkaisemisesta. Stalin, joka jo vuodesta 1910 asti oli ollut puolueen Keskuskomitean valtuutettuna („Keskuskomitean asiamiehenä“), valitaan konferenssissa poissaolevana puolueen Keskuskomitean jäseneksi. Leninin ehdotuksesta Stalin valitaan Keskuskomitean Venäjän byroon joh-

toon. Mutta Stalin oli karkoitettuna. Oli järjestettävä hänen karkaamisensa. Leninin toimeksiannosta saapuu Stalinin luo Vologdaan Sergo Ordzhonikidze, joka tekee hänelle selkoa Prahan konferenssin päätöksistä. Ja helmikuun 29 pnä 1912 Stalin karkaa jälleen karkoituspaikalta. Sinä lyhyenä aikana, jonka Stalin on „vapaana“, hän toimii tarmokkaasti: Keskuskomitean määräyksestä hän tekee matkoja Venäjän tärkeimpiin keskuksiin, valmistee edessäolevan vapunpäivän viettoa, kirjoittaa Keskuskomitean tunnetun vappujulisteen, johtaa Lenan lakkojen aikana bolshevistista viikkolehteä „Zvezda“ Pietarissa.

Voimallisena aseena bolshevikkipuolueen käsissä omien järjestöjensä lujittamiseksi ja vaikutusvallan saavuttamiseksi joukkojen keskuudessa oli joukkojen bolshevistinen päivälehti „Pravda“, joka alkoi ilmestyä Pietarissa. Se perustettiin Stalinin aloitteesta Leninin ohjeiden mukaisesti. Stalinin johdolla valmistettiin „Pravdan“ ensimmäinen numero ja määriteltiin lehden suunta.

„Pravda“ syntyi yhdessä vallankumousliikkeen uuden nousun kanssa. Sen ensimmäinen numero ilmestyi huhtikuun 22 pnä (uuden ajanlaskun mukaan toukokuun 5 pnä) 1912.

Se oli työläisille todellinen juhla. „Pravdan“ ilmestymisen kunniaksi päätettiin toukokuun 5 päivä julistaa työväen sanomalehdistön juhlapäiväksi.

„Vuoden 1912 „Pravda“ oli perustuksen laskemista bolshevismin voitolle vuonna 1917“, kirjoitti toveri Stalin „Pravdan“ kymmenvuotispäivänä¹.

Huhtikuun 22 pnä 1912 Stalin vangittiin Pietarissa kadulla ja muutamien kuukausien vankilassa-olon jälkeen karkoitettiin kolmeksi vuodeksi, tällä kertaa kauemmaksi — Narymin alueelle. Mutta jo syyskuun 1 pnä 1912 Stalin karkaa jälleen karkoituspaikalta Pietariin. Täällä hän toimittaa bolshevistista „Pravda“ lehteä sekä johtaa bolshevikkien toimintaa IV Valtakunnanduuman vaalikamppailussa. Poliisit kintereillään, uskaltautuen suureen varaan Stalin pitää puheita monissa pikakokouksissa eri tehtailla. Mutta työväenjärjestöt ja itse työläiset varjelevat Stalinia ja suojaavat hänet poliisilta.

Mitä suurin merkitys tässä kamppailussa, joka päättyi puolueen voittoon, oli Stalinin kirjoittamalla „Pietarin työläisten evästyksellä

¹ „Pravda“ № 98, toukokuun 5 pnä 1922.

työläisedustajalleen“, josta Lenin antoi erittäin hyväksyvän lausunnon. Lähettäessään „Evästyksen“ kirjapainoon painettavaksi Lenin kirjoitti: „Välttämättömästi *palautettava!* Ei saa tahria. *On hyvin tärkeää* säilyttää tämä asiakirja“. Kirjeessään „Pravdan“ toimitukselle Lenin huomautti: „Tämä evästys pietarilaiselle edustajalle julkaiskaa ehdottomasti näkyvällä paikalla suurin kirjasinim¹. Stalinin laatima „Evästys“ muistutti työläisille vuonna 1905 ratkaisematta jääneistä tehtävistä ja kutsui heitä vallankumoukselliseen taisteluun, taisteluun kahdella rintamalla — sekä tsaarin hallitusta vastaan että tsarimin kanssa sovintoa etsivää liberaalista porvaristoa vastaan. Vaalien jälkeen Stalin johtaa duumaryhmän bolshevistista osaa. Yhdessä Stalinin kanssa toimivat Pietarissa J. Sverdlov ja V. Molotov, jotka osallistuvat tarmokkaasti „Pravdan“, vaalikamppailun ja duumaryhmän johtamiseen. Tähän aikaan muodostuu Leninin ja Stalinin välillä entistä kiinteämpi yhteys. Kirjeissään Lenin hyväksyy täydelleen Stalinin toimenpiteet, hänen puheensa ja kirjoituksensa. Stalin käy kaksi kertaa Leninin luona Krakovassa:

¹ V. I. Lenin. Teokset, XXIX osa, 3. painos, s. 78.

vuoden 1912 marraskuussa ja joulukuun lopulla, jolloin siellä pidetään Keskuskomitean neuvottelu puolueytyöntekijäin kanssa.

Ulkomailla ollessaan Stalin kirjoittaa teoksensa „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys“, jota Lenin piti erittäin arvokkaana. Lenin kirjoitti tästä teoksesta: „Teoreettisessa marxilaisessa kirjallisuudessa... on sosialidemokraattien kansallisuusohjelman perusteita jo viime aikoina valaistu (ensi sijalla tässä esiintyy Stalinin kirjoitus)“¹. Stalinin teos „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys“ oli mitä tärkein bolshevismiin esiintyminen kansallisuuskysymyksessä kansainvälisellä areenalla ennen sotaa. *Se oli bolshevismiin teoria ja ohjelma-julistus kansallisuuskysymyksessä.* Tässä teoksessa asetettiin jyrkästi ja voimakkaasti vastakkain — toisaalta II Internationalen ja toisaalta leninismiin — kaksi metodia, kaksi ohjelmaa, kaksi maailmankatsomusta kansallisuuskysymyksessä. Yhdessä Leninin kanssa Stalin löi murskaksi II Internationalen opportunistiset näkökannat ja dogmit kansallisuuskysymyksen alalla. Lenin ja Stalin laativat marxilaisen ohjelman kansallisuuskysymyksessä. Teokses-

¹ V. I. Lenin. Teokset, XVII osa, 3. painos, s. 116.

saan Stalin esitti marxilaisen teorian kansakunnasta, määritteli kansallisuuskysymyksen ratkaisemisen bolshevistisen menetelmän perusteet (vaatimus tarkastella kansallisuuskysymystä vallankumousta koskevan yleiskysymyksen osana ja eroittamattomasti sidottuna imperialismien aikakauden koko kansainväliseen tilanteeseen) ja perusteli työväen kansainvälisen yhteenliittämisen bolshevistista periaatetta.

Helmikuun 23 pnä 1913 Stalin vangittiin bolshevikkien Pietarin komitean toimeenpanemassa illanvietossa Kalashnikovin pörssitalon salissa. Tällä kerralla tsaarin hallitus karkoittaa Stalinin kaukaiselle Turuhanin alueelle neljäksi vuodeksi. Alussa Stalin asuu Kostinon kylässä, mutta sittemmin, vuoden 1914 alussa, tsaarin santarmit siirtävät hänet uutta karkaamista peläten vieläkin pohjoisempaan — Kureikan kylään, aivan napaseutuvyöhykkeen rajalle. Siellä hän viettää vuodet 1914, 1915 ja 1916. Se oli kaikkein karuin poliittinen karkoituspaikka, mikä suinkin saattoi löytyä Siperian syrjäisimmillä perukoilla.

Kesällä 1914 alkoi imperialistinen sota. II Internationalen puolueet pettivät häpeällisesti proletariaatin ja siirtyivät imperialistisen porvariston puolelle. Ainoastaan Lenin,

bolshevikit pysyivät uskollisina internationa-
lismien taistelulipulle, ainoastaan bolshevikkien
puolue nosti heti ja empimättä päättävän taiste-
lun lipun imperialistista sotaa vastaan. Stalin,
joka oli eristettynä koko maailmasta, Leninistä
ja puoluekeskuksista, asettuu leniniläiselle
internationalistiselle kannalle sotaa, rauhaa
ja vallankumousta koskevissa kysymyksissä.
Hän kirjoittaa kirjeitä Leninille, pitää karkoi-
tettujen bolshevikkien kokouksessa Monastyrsk-
in kylässä (v. 1915) puheen, jossa leimaa
häpeällä Kamenevin raukkamaisen ja petturi-
maisen menettelyn bolshevistisen „viisikon“ —
IV Valtakunnanduuman edustajien — oikeus-
jutussa. Yhdessä karkoitettujen bolshevikkien
ryhmän kanssa hän tervehtii (v. 1916) legaa-
listia bolshevistista aikakauslehteä „Voprosy
Strahovanija“ („Vakuutusksymyksiä“) osoit-
taen, että lehden tehtävänä on suunnata „kaikki
ponnistuksensa ja pyrkimyksensä maamme työ-
väenluokan vakuuttamiseksi aatteellisesti her-
rojen Potresovien, Levitskien ja Plehanovien
syvästi turmiolliselta, epäproletaariselta ja
kansainvälisyysperiaatteiden kanssa kokonaan
ristiriidassa olevalta saarnalta“.

Joulukuussa 1916 lähetetään armeijaan mo-
bilisoitu Stalin vankikyydillä Krasnojarskiin

ja sitten Atshinskin kaupunkiin. Atshinskissa hän saa tiedon helmikuun vallankumouksesta. Maaliskuun 8 pnä 1917 Stalin matkustaa Atshinskista ja lähettää matkalta tervehdys-sähkösanoman Leninille Sveitsiin.

Kestettyään miehuullisesti Turuhanin karkoituksen kaikki koettelemukset Stalin on maaliskuun 12 pnä 1917 jälleen Pietarissa — Venäjän vallankumouksellisessa pääkaupungissa. Puolueen Keskuskomitea antaa Stalinin tehtäväksi „Pravda“ lehden johtamisen.

Bolshevikkien puolue oli juuri tullut esille maanalaisuudesta. Monet puolueen huomattavimmista ja aktiivisimmista jäsenistä palasivat parhaillaan kaukaisilta karkoituspaikoilta ja vankiloista. Lenin oli maanpaossa. Porvarillinen Väliaikainen hallitus viivästytti kaikin keinoin hänen paluutaan. Tänä vastuunalaisena ajankohtana Stalin liittää puoluetta lujasti taisteluun porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kehittämiseksi edelleen sosialistiseksi vallankumoukseksi. Yhdessä Molotovin kanssa Stalin johtaa bolshevikkien Keskuskomitean ja Pietarin komitean toimintaa. Stalinin kirjoituksista bolshevikit saavat toimintaansa varten periaatteellisia johtavia ohjeita. Jo ensimmäisessä artikkelissaan „Työväen ja

Sotilaiden edustajien Neuvostoista“ Stalin kirjoitti puolueen perustehtävästä:

„On lujitettava näitä Neuvostoja, muodostettava niitä kaikkialle, yhdistettävä ne toisiinsa johtajanaan työväen ja sotilaiden edustajien Keskusneuvosto, joka on kansan vallankumouksellisen vallan elin“¹.

Artikkelissaan „Sodasta“ Stalin osoitti, että imperialistisen sodan luonne ei ollut muuttunut vallan siirtymisestä Väliaikaisen hallituksen käsiin ja että vuosien 1914—1917 sota oli jäänyt myös porvarillisen Väliaikaisen hallituksen aikana ryöstösodaksi, epäoikeutetuksi sodaksi.

Stalin, Molotov ynnä muut puolustivat yhdessä puolueen enemmistön kanssa epäluottamuksen politiikkaa imperialistista Väliaikaista hallitusta kohtaan ja esiintyivät menshevistis-eserräläistä maanpuolustuskantaa vastaan sekä puolimenshevististä Väliaikaisen hallituksen ehdollista tukemiskantaa vastaan, jolla kannalla olivat Kamenev ja muut opportunistit.

¹ J. V. Stalin. Teokset, III osa, s. 2.

HUHTIKUUN 3 p:nä 1917 Lenin palasi pitkäaikaisen maanpaon jälkeen Venäjälle. Pietarin eturivin työläiset ottivat riemulla vastaan, tiedon vallankumouksen rakastetun johtajan saapumisesta. Toveri Stalin matkusti työläisten edustajiston kanssa Valkeasaaren asemalle Leniniä vastaanottamaan. Leninin vastaanotto Suomen asemalla Pietarissa muodostui mahtavaksi vallankumoukselliseksi mielenosoitukseksi. Saapumisensa jälkeisenä päivänä Lenin esitti kuuluisat Huhtikuun teesit, jotka antoivat puolueelle porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta sosialistiseen vallankumoukseen siirtymisen puolesta käytävän taistelun nerokkaan suunnitelman. Leninin teesit antoivat puolueelle uuden suun-

nan uusissa taisteluoloissa tsarismiin kukistamisen jälkeen. Huhtikuun 24 p:nä 1917 alkoi bolshevikkien VII (Huhtikuun) konferenssi, jonka työn pohjaksi tulivat Leninin teesit. Huhtikuun konferenssi suuntasi puolueen taisteluun porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kehittämiseksi edelleen sosialistiseksi vallankumoukseksi.

Puolustaessaan päättävästi Leninin linjaa suuntautumisesta sosialistiseen vallankumoukseen Stalin paljasti konferenssissa Kamenevin, Rykovin ja heidän vähälukuisten kannattajiensa opportunistisen, leniniläisvastaisen linjan. Sen lisäksi Stalin piti konferenssissa alustuksen kansallisuuskysymyksestä. Kehitellessään johdonmukaista marxilais-leniniläistä linjaa kansallisuuskysymyksessä Stalin perusteli bolshevikkien kansallisuuspolitiikkaa, puolusti kansakuntien itsemääräämisoikeutta aina eroamiseen ja itsenäisten valtioiden muodostamiseen saakka. Leniniläis-stalinilainen kansallisuuspolitiikka takasi puolueelle sorrettujen kansallisuuksien tuen Lokakuun Suuressa sosialistisessa vallankumouksessa.

Konferenssin jälkeen, toukokuussa 1917, perustetaan Keskuskomitean Poliittinen byroo, jonka jäseneksi valitaan Stalin. Siitä lähtien

aina nykypäiviin saakka Stalin on valittu jatkuvasti Keskuskomitean Poliittisen byroon jäseneksi.

Huhtikuun konferenssin päätösten perusteella puolue alkaa valtavan työn joukkojen voittamiseksi puolelleen sekä niiden kasvattamiseksi ja järjestämiseksi taisteluun.

Tänä vaikeana vallankumouksen kautena, jolloin tapahtumat riensivät kiivaasti eteenpäin vaatien puolueelta taitavaa ja joustavaa taktiikkaa, joukkojen taistelua johtivat Lenin ja Stalin.

„Muistuu mieleeni vuosi 1917“, kertoo Stalin, „jolloin vankila- ja karkoitusmatkojeni jälkeen puolue siirsi minut Leningradiin. Siellä, venäläisten työläisten parissa, kaikkien maiden proletaarien suuren opettajan toveri Leninin välittömässä läheisyydessä, proletariaatin ja porvariston välisten suurottelujen pyörteissä ja imperialistisen sodan tilanteessa minä opin ensi kerran ymmärtämään, mitä merkitsee olla yhtenä työväenluokan suuren puolueen johtajista. Siellä, venäläisten työläisten — sorrettujen kansojen vapauttajien ja kaikkien maiden ja kansojen proletaarisen taistelun alkuunpanijain — parissa, minä sain kolmannen vallankumouksellisen taistelukasteeni. Siellä,

Venäjällä, minusta tuli Leninin johdolla eräs vallankumouksen mestareista“¹.

Stalin on puolueen kaiken käytännöllisen työn keskiössä. Keskuskomitean jäsenenä hän osallistuu välittömästi puolueen Pietarin komitean työn johtamiseen, johtaa „Pravdaa“, kirjoittaa artikkeleita „Pravdaan“ ja „Soldatskaja Pravdaan“, ohjaa bolshevikkien toimintaa kunnallisvaalikamppailussa Pietarissa. Yhdessä Leninin kanssa Stalin ottaa osaa puolueen Sotilasjärjestöjen yleisvenäläisen konferenssin työhön ja pitää siellä alustuksen „Kansallisesta liikkeestä ja kansallisista rykmenteistä“. Yhdessä Leninin kanssa Stalin järjestää kesäkuun 18 päivän historiallisen mielenosoituksen, joka tapahtuu bolshevikkipuolueen tunnuksin, kirjoittaa Keskuskomitean nimessä vetoomuksen Pietarin työläisille ja vallankumouksellisille sotilaille. Kesäkuun 20 p:nä Neuvostojen I Yleisvenäläinen edustajakokous valitsee toveri Stalinin Toimeenpanevan Keskuskomitean jäseneksi.

Vuoden 1917 heinäkuun päivien jälkeen, jolloin Lenin vastavallankumouksellisen Väliaikaisen hallituksen ahdistamana ja vainoa-

¹ „Pravda“ № 136, kesäkuun 16 p:nä 1926.

mana oli maanalaisuudessa, Stalin johti välittömästi Keskuskomiteaa ja puolueen Pää-äänenkannattajaa, joka siihen aikaan ilmestyi eri nimillä („Rabotshi i Soldat“, „Proletari“, „Rabotshi“, „Rabotshi Putj“). Stalin pelasti puolueelle, kansallemme ja koko ihmiskunnalle Leninin kallisarvoisen elämän vastustamalla päättävästi Leninin menoa vastavallankumouksellisten oikeuden eteen sekä pettureiden Kamenevin, Rykovin ja Trotskin ehdotusta Leninin luovuttamisesta vastavallankumouksellisen Väliaikaisen hallituksen oikeuden käsiin.

Heinäkuun mielenosoituksen hajoittaminen sai aikaan kääntein vallankumouksen kehityksessä. Lenin määritteli puolueen uuden taktiikan taistelun uusissa oloissa. Stalin johti yhdessä Sverdlovin kanssa illegaalisesti pidettyä puolueen VI edustajakokousta (heinä—elokuu 1917). Edustajakokouksessa Stalin piti Keskuskomitean toimintaselostuksen ja teki alustuksen poliittista tilannetta koskevasta kysymyksestä. Selostuksessaan ja alustuksessaan Stalin määritteli selvästi puolueen tehtävät ja taktiikan taistelussa sosialistisen vallankumouksen puolesta. Stalin antoi vastaiskun trotskilaisille, jotka pitivät mahdottomana sosialismin voittoa Venäjällä.

Vastaukseksi trotskilaisten hyökkäykseen, jotka yrittivät saattaa puolueen suuntautumisen sosialistiseen vallankumoukseen riippuvaiseksi proletaarisesta vallankumouksesta Lännessä, toveri Stalin sanoi: „Ei ole pois se mahdollisuus, että juuri Venäjä on se maa, joka raivaa tien sosialismiin... On hylättävä se aikansaelänyt käsitys, että vain Eurooppa voi näyttää meille tien. On olemassa dogmaattista marxilaisuutta ja luovaa marxilaisuutta. Minä olen viimeksimainitun kannalla“¹. Stalinin sanat olivat profetallisia: Venäjä näytti ensimmäisenä tien sosialismiin.

Edustajakokous liittyi tiiviisti Stalinin ympärille, joka puolusti Leninin oppia sosialismin voiton mahdollisuudesta maassamme. Stalinin johdolla puolueen VI edustajakokouksesta tuli Leninin ohjeiden mukaisesti kapinan valmistelun edustajakokous. Edustajakokous suuntasi puolueen aseelliseen kapinaan, proletariaatin diktatuurin pystyttämiseen.

Elokuussa 1917 puhkesi kenraali Kornilovin kapina. Hän aikoi palauttaa Venäjälle tsarismia. Bolshevikit nostattivat kansanjoukot taisteluun

¹ J. V. Stalin. Teokset, III osa, s. 186 ja 187.

kenraalien seikkailua vastaan. Kornilovin kapinan kukistaminen aloitti uuden kauden vallankumouksen historiassa: alkoi rynnäköön järjestämisen kausi.

Leninin ollessa maanalaisuudessa Stalin pitää yllä kiinteää yhteyttä opettajaansa ja ystävänsä Leniniin ja on kirjeenvaihdossa hänen kanssaan. Stalin käy kaksi kertaa Leninin luona Razlivissa.

Lenin ja Stalin johtivat rohkeasti ja varmasti, järkähtämättä ja harkitusti puoluetta ja työväenluokkaa sosialistiseen vallankumoukseen, aseelliseen kapinaan. Lenin ja Stalin ovat Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen voiton innoittajia ja järjestäjiä. Stalin on Leninin lähin taistelutoveri. Hän johtaa välittömästi kapinan koko valmistelua. Hänen johtavat artikkelinsa julkaistaan myös bolshevistisissä aluelehdissä. Stalin kutsuu luokseen aluejärjestöjen edustajia, antaa heille ohjeita ja osoittaa taistelitehtävät kutakin aluetta varten. Lokakuun 16 p:nä Keskuskomitea valitsi kapinaa johtavan Puoluekeskuksen, jonka johtoon tuli toveri Stalin. Tämä Puoluekeskus oli Pietarin Neuvoston yhteydessä toimineen Vallankumouksellisen sotilaskomitean johtava ydinryhmä, ja se johti käytännössä koko kapinaa.

Aseellista kapinaa vastaan esiintyneiden pettureiden Zinovjevin ja Kamenevin antautumisehdotuksia vastustaessaan toveri Stalin sanoi lokakuun 16 p:nä puolueen Keskuskomitean istunnossa pitämässään puheessa: „Se, mitä Kamenev ja Zinovjev ehdottavat, johtaa objektiivisesti siihen, että vastavallankumous saisi mahdollisuuden valmistautua ja järjestäytyä. Me perääntyisimme loputtomasti ja kärsisimme tappion vallankumouksessa. Miksi emme takaisi itsellemme mahdollisuutta valita kapinapäivää ja ehtoja ollaksemme antamatta vastavallankumoukselle tilaisuutta järjestäytyä?“¹.

Varhain lokakuun 24 päivän aamuna Kerenski antoi määräyksen puolueen Pää-äänenkannattajan „Rabotshi Putj“ lehden lakkauttamisesta sekä lähetti panssariautoja lehden toimituksen ja kirjapainon talolle. Mutta aamulla kello 10 mennessä punakaartilaiset ja vallankumoukselliset sotilaat toveri Stalinin ohjeen mukaisesti karkoittivat panssariautot ja järjestivät vahvistetun vartioston kirjapainon ja toimituksen edustalle. Aamulla kello 11 mennessä ilmestyi „Rabotshi Putj“. Stalinin kirjoittamassa lehden pääkirjoituksessa „Mitä me

¹ J. V. Stalin. Teokset, III osa, s. 381.

tahdomme?“ kehoitettiin joukkoja kukistamaan porvarillinen Väliaikainen hallitus. Samaan aikaan Puoluekeskuksen ohjeen mukaisesti keskitettiin Smolnaan kiireellisesti vallankumouksellisten sotilaiden ja punakaartilaisten joukko-osastoja. Kapina alkoi lokakuun 24 pñä. Lokakuun 25 päivän iltana alkoi Neuvostojen II edustajakokous, joka antoi kaiken vallan Neuvostojen käsiin.

Lokakuun vallankumouksen voiton jälkeen pidetyssä Neuvostojen II Yleisvenäläisessä edustajakokouksessa Stalin valittiin ensimmäiseen Kansankomissaarien Neuvostoon, jonka päämies oli Lenin.

Lokakuun Syuri sosialistinen vallankumous muutti tilanteen perinpohjin. Lokakuun vallankumous jakoi koko maailman kahdeksi järjestelmäksi — kapitalismin järjestelmäksi ja sosialismin järjestelmäksi. Bolshevikkien puolue joutui toimimaan uusissa olosuhteissa, ja sen oli ratkaistava uusia jättiläismäisiä tehtäviä. Perinpohjaisesti muuttuivat myöskin työväenluokan taistelun muodot.

Neuvostohallituksen olemassaolon ensi päivästä lähtien aina vuoteen 1923 asti Stalin oli kansallisuusasiain kansankomissaarina. Hän johti välittömästi puolueen ja Neuvostovallan

kaikkea työtä kansallisuuskysymyksen ratkaisemiseksi Neuvostoliitossa. Työläiset ja talonpojat alkoivat Leninin ja Stalinin johdolla muodostaa tsaarin siirtomaiden tilalle neuvostotasavaltoja. Ei ole olemassa ainoatakaan sellaista neuvostotasavaltaa, jonka järjestämisessä Stalinilla ei olisi ollut aktiivista ja johtavaa osuutta. Stalin johtaa taistelua Ukrainan Neuvostotasavallan puolesta, johtaa Bielo-Venäjän Tasavallan sekä Taka-Kaukaasian ja Keski-Aasian neuvostotasavaltojen muodostamista, auttaa Neuvostomaan lukuisia kansallisuuksia rakentamaan omat autonomiset neuvostotasavaltansa ja alueensa. Lenin ja Stalin ovat suuren Neuvostoliiton luomisen innoittajia ja järjestäjiä.

Stalin ja Sverdlov ovat Leninin läheisimpiä auttajia Neuvostovaltion rakentamisessa. Yhdessä Leninin kanssa Stalin käy taistelua Kamenevia, Zinovjevia, Rykovia ja muita vallankumouksen rikkureita ja rintamakarkureita vastaan. Kerenskin ja Krasnovin murskaamisen järjestäminen, virkamiesten ja toimitsijain sabotaashin murtaminen, vastavallankumouksellisen Päämajan ja tsaarin kenraalikunnan hävittäminen, porvarillisen sanomalehdistön lakkauttaminen, taistelu vastavallankumouk-

sellista Ukrainan radaa vastaan, Perustavan kokouksen hajoittaminen, ensimmäisen neuvostoperustuslain laatiminen vuonna 1918-kaikissa näissä ratkaisevissa tapahtumissa Stalinilla oli mitä aktiivisin ja johtava osuus.

Keskuskomitean toimeksiannosta Stalin piti tammikuussa 1918 Amerikan ja Euroopan eri maiden sosialististen puolueiden vallankumouksellisen sivustan edustajain neuvottelukokouksen, jolla oli huomattava merkitys III, Kommunistisen Internationalen luomisen puolesta käydyssä taistelussa.

Brestin rauhan raskaina päivinä, jolloin ratkaistiin vallankumouksen kohtaloa, Stalin puolusti Leninin kanssa järkähtämättömästi bolshevikkien strategiaa ja taktiikkaa petturi Trotskia ja hänen apuriaan Buharinia vastaan, jotka yhdessä englantilaisten ja ranskalaisten imperialistien kanssa halusivat saattaa nuoren, vielä lujittumattoman Neuvostojen Tasavallan alttiiksi Saksan imperialismin iskuille.

LOKAKUUN sosialistisen vallankumouksen kukistamat Venäjän tilanherrat ja kapitalistit alkoivat neuvotella toisten maiden kapitalistien kanssa sotilaallisen intervention järjestämisestä Neuvostojen Maata vastaan. He asettivat päämääräkseen työläisten ja talonpoikain täydellisen nujertamisen, Neuvostovallan kukistamisen ja maamme saattamisen jälleen orjuuteen. Alkoi kansalaissota ja interventio. Neuvostohallitus julisti sosialistisen isänmaan olevan vaarassa ja kutsui koko kansaa taisteluun. Bolshevikkien puolue nostatti työläiset ja talonpojat *isänmaalliseen* sotaan ulkomaisia anastajia sekä porvariston ja tilanherrain valkokaartilaisjoukkoja vastaan.

in, J. V. Stalin ja M. I. Kalinin VKP(b):n VIII edustajakokou-
Maaliskuuta v. 1919.
Valokuva.

Keväällä 1918 englantilaiset ja ranskalaiset imperialistit järjestivät tshekkoslovakialaisen armeijakunnan kapinan. Tämä armeijakunta oli kokoonpantu Itävalta-Unkarin armeijan sotavangeista, jotka olivat Saksan kanssa tehdyn rauhansopimuksen solmiamisen jälkeen matkalla Siperian kautta Ranskaan.

Tshekkoslovakialaisten kapina, jonka puhkeamispäivänä oli järjestetty valkokaartilaisten ja eserräin kapinoita Volganvarren 23 kaupungissa, vasemmistoeserräin kapina Moskovassa sekä englantilaisten joukkojen maihinnousu Murmanskissa, päästi valloilleen kaikki vastavallankumouksen voimat. Tshekkoslovakialaisten kapina tapahtui tavattoman kriittisellä hetkellä. Maa oli vastikään päässyt irti imperialistisen sodan pihdeistä. Kapitalistien ja tilanherrain isännöiminen oli vienyt maan perikadon partaalle. Pääkaupunkien työläiset saivat korkeintaan kahdeksannes naulaa leipää päivässä. Tasavalta oli eristetty Ukrainan ja Siperian viljasta. Jäljellä oli vain yksi alue, josta voitiin hankkia viljaa — kaakkoisalue, Volganvarsi ja Pohjois-Kaukaasia, joista tie kulki Volgaa pitkin Tsaritsynin kautta. Vallankumous voitiin pelastaa vain hankkimalla viljaa. Lenin kääntyi Pietarin työläisten

puoleen kutsulla järjestää kamppailuretki maa-seudulle talonpoikaisköyhälistön auttamiseksi taistelussa viljalla keinottelijoita, kulakkeja ja kansannylkijöitä vastaan. Puolueen Keskuskomitea komensi Stalinin etelään erikoisvaltuuksilla varustetuksi etelä-Venäjän elintarvikeasiain yleisjohtajaksi.

Kesäkuun 6 pnä 1918 Stalin saapui yhdessä työläisten joukko-osaston kanssa Tsaritsyniin. Poliittisen johtajan tarkkanäköisyys ja sotapäällikönlahjat, jotka yhdistyivät Stalinin persoonassa, antoivat hänelle mahdollisuuden arvioida Tsaritsynin merkitys vastavallankumouksen pääiskun kohteena. Tsaritsynin valloittaminen olisi eristänyt Tasavallan viimeisistä vilja-alueista ja Bakun naftasta sekä antanut valkoisille mahdollisuuden yhdistää Donin vastavallankumous Koltshakiin ja tshekkoslovakialaisten vastavallankumoukseen ja lähteä yhtenä rintamana Moskovaa vastaan. Tsaritsyn oli säilytettävä hinnalla millä hyvänsä Neuvostovallan käsissä. Puhdistettuaan rautaisin kourin kaupungin valkokaartilaisista salaliittolaisista sekä lähetettyään huomattavan määrän hankkimiaan elintarvikkeita nälkäänäkeville pääkaupungeille Stalin keskitti kaikki voimansa Tsaritsynin puolus-

tuksen järjestämiseen. Stalin mursi säälimättä Trotskin lähettämien ja tukemien vastavallankumouksellisten specialistien vastarinnan, nopein ja päättävin toimenpitein järjesti hajanaiset sotilasosastot uudelleen ja joudutti niiden Voroshilovin joukko-osastojen siirtämistä Donetsin kaivosalueelta, joista muodostui uuden, X armeijan ydinjoukko. Stalinin raudanluja tahto ja nerokas tarkkanäköisyys pelastivat Tsaritsynin ja estivät valkoisten murtautumisen Moskovaan.

Tsaritsynin puolustuksen sankarieepoksen tapahtumat sattuivat samaan aikaan kun Saksan imperialismi kärsi romahduksen Ukrainassa. Marraskuussa 1918 puhkesi Saksassa ja Itävalta-Unkarissa vallankumous. Keskuskomitea antaa Stalinin tehtäväksi järjestää Ukrainan rintama Ukrainan työläisten ja talonpoikain avuksi. Stalinin käytettäväksi annetaan X armeijasta 20 johtavaa puoluetyöntekijää toveri Voroshilovin johdolla. Marraskuun lopulla ukrainalaiset kapinaannousseet sotajoukot lähtivät petljuralaisia ja saksalaisia vastaan ja vapauttivat Harkovin. Lännessä vapautettiin Minsk. Stalin teki laajakantoista työtä läntisten alueiden vapauttamiseksi ja Bielo-Venäjän Tasavallan muodostamiseksi.

Marraskuun 30 pnä 1918 perustettiin Leninin johtama Työläisten ja Talonpoikain Puolustusneuvosto koko puolustustyön johtamiseksi rintamalla ja selustassa, teollisuuden ja liikennelaitoksen sekä maan kaikkien voimavarojen mobilisoimiseksi. Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean edustajaksi Puolustusneuvostoon valittiin Stalin. Hän oli asiallisesti Leninin sijainen.

Vuoden 1918 lopulla muodostui Itärintamalla katastrofimainen tilanne. Koltshakin armeija kiiruhti yhdistymään pohjoisesta hyökkääviin englantilaisiin sotajoukkoihin. Lenin vaati Puolustusneuvoston nimessä tilanteen lujittamista Permin edustalla. Hän ehdotti Keskuskomitealle, että Stalin ja Dzerzhinski lähetettäisiin likvidoimaan katastrofia. Stalin saattoi nopeasti ja päättävästi tilanteen järjestykseen Permin edustalla. Etelässä, Tsaritsynin edustalla, hänen valtava tahdonvoimansa esti Donin vastavallankumouksen yhdistämisestä voimiaan Uralin ja Volganvarren vastavallankumoukseen. Pohjoisessa Stalin ehkäisi interventtien yritykset päästä yhteyteen tshekkoslovakialaisten ja Koltshakin kanssa. Punaiset sotajoukot alkoivat lyödä Koltshakia, joka oli eristetty liittolaisistaan sekä etelässä että pohjoisessa.

Itärintamalta palattuaan Stalin ryhtyy järjestämään valtionkontrollia, ja maaliskuussa 1919 hänet nimitetään Leninin ehdotuksesta valtionkontrollin kansankomissaariksi. Tämä kansankomissariaatti muutettiin myöhemmin Työläis-talonpoikaisinspektion kansankomissariaatiksi. Stalin on työläis-talonpoikaisinspektion kansankomissaarina vuoden 1922 huhtikuuhun asti. Tällä työllä oli tavattoman suuri merkitys työtätekevien saamiselle mukaan valtion hallintatyöhön.

Johtaakseen punaisten sotajoukkojen huomion pois Koltshakista kenraali Judenitsh lähti valkosuomalaisien ja eestiläisten sotajoukkojen tukemana toukokuussa 1919 hyökkäämään Pietaria vastaan. Judenitshin hyökkäystä tuki englantilainen eskaaderi. Punaisen Armeijan selustassa järjestettiin kapina Krasnaja Gorkan ja Seraja Loshadin linnakkeissa. Punaisten rintama horjahti, ja vihollinen pääsi tunkeutumaan aivan Pietarin edustalle.

Keskuskomitea lähetti Stalinin järjestämään vastaiskua valkoisille. Rintamalle lähtivät kommunistit. Stalin teki nopeasti lopun hämmingistä ja tuhosi säälimättä vihollisia ja pettureita. Mantereelta hyökkäävä jalkaväki ja mereltä hyökkäävä laivasto valloittivat

yhdistetyllä iskullaan kapinallisten linnakkeet ja karkoittivat valkokaartilaiset sotajoukot. Pietaria uhannut vaara oli poistettu. Ententen suunnitelmat Pietarin valloittamisesta oli lyöty pirstoiksi. Judenitshin armeija murskattiin, ja sen rippeet pakenivat Eestiin.

Kesällä 1919 Stalin toimii Länsirintamalla, Smolenskissa, järjestäen Puolan hyökkäyksen torjumista.

Kukistettuaan Neuvostot Baijerissa, Unkarissa, Eestissä ja Latviassa aloitti ensimmäisellä sotaretkellään tappion kärsinyt Entente syksyllä 1919 toisen sotaretken, johon se veti mukaan valkoisten sotajoukkojen ja omien joukko-osastojensa lisäksi myöskin Venäjään rajautuvien pienten valtioiden armeijoita. Englannin sotaministeri Churchill nimitti kerskuen tätä sotaretkeä „14 valtion sotaretkeksi“.

Samaan aikaan kun Punainen Armeija löi Koltshakia idässä, Denikin valtasi Donetsin kaivosalueen ja hyökkäsi laajalla rintamalla Ukraina. Trotski saattoi petollisella toiminnallaan Etelärintaman sekasortotilaan. Punaiset sotajoukot kärsivät tappion. Denikinin avuksi tulivat Puolan valkokaartilaiset, jotka valloittivat Minskin. Judenitsh ryhtyi uudelleen hyökkäykseen Pietarin edustalla, ja Koltshak

yritti pysytellä Tobol-joella. Vihollinen ei ollut vielä milloinkaan ollut niin lähellä neuvostopääkaupunkia. Donetsin kapitalistit lupasivat jopa miljoonapalkinnonkin sille valkoiselle rykmentille, joka marssii Moskovaan ensimmäisenä.

Vastaukseksi valkoisten hyökkäykseen Lenin kääntyi Keskuskomitean nimessä puoluejärjestöjen puoleen innostavalla kutsulla: „Kaikki taisteluun Denikiniä vastaan!“.

Etelärintama sai joukoittain lisäväkeä sekä taistelutarvikkeita, mutta tarvittiin myös johtajaa, joka olisi kyennyt liittämään yhteen sadattuhannet soturit, yhdistämään heidät lujasti toisiinsa yksimielisellä tahdolla ja vie-mään hyökkäykseen vihollista vastaan. Puolueen Keskuskomitea lähettää Stalinin järjestämään voittoa Etelärintamalla.

Vallankumouksen sotapäällikön saapuessa rintamalle siellä vallitsi sekasorto ja hämminki. Puuttui strateginen suunnitelma. Karkoitettuaan esikunnista Trotskin vararikkoutuneet suosikit Stalin vaati Trotskin täydellistä puutumattomuutta rintaman asioihin. Stalin hylkäsi aikaisemman rikollisen suunnitelman Denikinin rintaman murtamisesta Volgalta käsin (Tsaritsyn) Novorossiiskin suuntaan ja laati

oman taistelusuunnitelmansa, joka ratkaisi tehtävän nerokkaasti. Stalin ehdotti suunnattavaksi pääiskun Denikiniä vastaan Voronezhin seudulta Harkövin, Donetsin kaivosalueen ja Rostovin kautta vastavallankumouksen armeijan jakamiseksi kahtia. Tämä suunnitelma turvasi Punaisen Armeijan nopean etenemisen työläis-keskusten alueella, jossa väestö odotti ilmeisellä myötätunnolla Punaista Armeijaa ja jossa oli tiheä rautatieverkosto, mikä teki mahdolliseksi sotajoukkojemme huoltamisen kaikella välttämättömällä. Samalla tämä suunnitelma vapautti Donetsin alueen — rikkaan kivihiielseudun, joka turvasi maan polttoaineella, ja vallankumouksellisten voimien lähteen.

Keskuskomitea hyväksyi Stalinin suunnitelman.

Stalin aloitti jättiläismäisen työn voiton järjestämiseksi. Hän seurasi sotaliikkeiden kehitystä, oikaisi virheet heti paikanpäällä, valikoi komentajia ja poliittisen työn tekijöitä sekä innosti heitä taisteluun. Etelärintamalla laadittiin Stalinin johdolla rykmenttien komissaareille ohjesääntö, jossa komissaarien tehtävät määriteltiin seuraavin selvin sanoin:

„Rykmentin komissaari on rykmenttinsä poliittinen ja siveellinen johtaja, sen aineellis-

ten ja henkisten etujen ensimmäinen valvoja. Kun rykmentin komentaja on rykmentin päämies, niin komissaarin on oltava rykmenttinsä isä ja sielu“¹.

Stalinin suunnitelman toteuttaminen johti Denikinin täydelliseen murskaamiseen. Toveri Stalinin aloitteesta muodostettiin I Ratsuarmeija, jonka johdossa olivat Budjonny, Voroshilov ja Shtshadenko. Tarunomainen Ratsuarmeija teki Etelärintaman armeijain tukemana lopun Denikinin sotajoukoista.

Lyhyen hengähdyshetken aikana, jonka Neuvostojen maa sai Denikinin murskaamisen jälkeen, Stalin johtaa Leninin toimeksiannosta sodan hävittämän Ukrainan talouden kuntoonpalauttamista. Vuoden 1920 helmi- ja maaliskuussa hän on Ukrainan työarmeijan Neuvoston johdossa ja mobilisoi työtätekeviä taisteluun kivihiilen hankkimiseksi. Kääntyessään kutsulla työarmeijan puoleen maaliskuussa 1920 Stalin sanoo, että nykyhetkellä „kivihili on Venäjälle yhtä tärkeitä kuin voitto Denikinistä“². Stalinin johdolla Ukrainan bolshevikit saavuttavat suurta menestystä polttoaineen hankkimisessa maalle ja liikenteen kunnostamisessa.

¹ „Pravda“ № 344, joulukuun 14 pnä 1939. (Pääkirjoitus „Sotilaskomissaarit“.)

² „Proletarskaja Revoljutsija“ № 3, 1940, s. 164.

Vuoden 1920 toukokuussa Keskuskomitea lähettää Stalinin Lounaisrintamalle Puolan paaneja vastaan, jotka olivat alkaneet Ententen kolmannen sotaretken Neuvostotasavaltaa vastaan. Siellä Stalin on välittömästi mukana johtamassa puolalaisten rintaman murtoa, Kievin vapauttamista ja sotajoukkojemme etenemistä Lvoviin. Samana vuonna 1920 Stalin ryhtyy toimenpiteisiin etelä-Ukrainan puolustamiseksi Wrangelin hyökkäykseltä ja laatii suunnitelman Wrangelin murskaamiseksi. Stalinin ohjeet olivat pohjana Frunzen sotaliikesuunnitelmalle, jonka mukaan Wrangel murskattiin.

Lenin ja Stalin olivat läheisessä yhteistyössä koko kansalaissodan ajan. Käsikädessä he luovat ja lujittavat Punaista Armeijaa. Lenin neuvottelee Stalinin kanssa Neuvostovaltion politiikan tärkeimmistä kysymyksistä, sotastrategian ja -taktiikan kysymyksistä. Kun Stalin on Neuvostomaan toisessa ääressä täyttämässä Leninin antamia mitä tärkeimpiä poliittisia ja sotilaallisia tehtäviä, niin he ovat keskenään katkeamattomassa kirjeenvaihdossa ja lähettävät toisilleen sähkösanomia. Stalin tiedoitti säännöllisesti Leninille asiaintilasta rintamilla. Kirjeissään ja sähkösanomissaan Stalin eritteli mestarillisesti sotilaallisen

tilanteen. Aina silloin, kun tilanne rintamalla muodostui erittäin uhkaavaksi, hän pyysi apua ja tukea Leniniltä. Lenin suhtautui erikoisen huomaavaisesti Stalinin pyyntöihin. Lenin piti häntä jatkuvasti tapahtumain tasalla ja ilmoitti hänelle poliittiset uutiset. Stalin oli Leninin päätuki Neuvostomaan puolustuksen järjestämisessä ja johtamisessa.

Kansalaissodan vuosina puolueen Keskuskomitea ja henkilökohtaisesti Lenin lähettivät Stalinin ratkaisevimmille ja vallankumoukselle vaarallisille rintamille. Toveri Stalin oli Tasavallan Vallankumouksellisen Sotaneuvoston jäsen sekä Länsi-, Etelä- ja Lounaisrintaman Vallankumouksellisten Sotaneuvostojen jäsen. Sinne, missä erilaisten syiden takia oli muodostunut uhkaava vaara Punaiselle Armeijalle, missä vastavallankumouksen ja interventtien armeijain eteneminen uhkasi itse Neuvostovallan olemassaoloa, sinne lähetettiin Stalin. Sinne, „missä hämminki ja pakokauhu saattoivat millä hetkellä hyvänsä muuttua avuttomuudeksi ja johtaa romahdukseen, — sinne ilmaantui toveri Stalin“¹.

¹ K. J. Vorosžilov. Stalin ja Punainen Armeija. 1940, s. 6—7.

Stalin järjesti puolueen ja työväen joukkoja ja otti johdon lujiin käsiinsä; joukkoihin nojaten hän mursi säälimättä sabotaashin ja tuhosi raudanlujin käsin petturien, kavaltajien ja vakoilijain salaliitot selustassa ja rintamalla; henkilökohtaisella esimerkillään — uhrautuvalla työllään ja selvillä vallankumouksellisilla tulevaisuuden näköaloillaan hän nostatti työläisten, talonpoikain ja puna-armeijalaisten taisteluhenkeä ja vallankumouksellista intoa; mitä lyhimmissä ajassa hän sai aina aikaan perinpohjaisen kääntein ja Punaisen Armeijan voiton.

Hän arvasi vihollisten kaikkein taitavimmatkin ja kavalimmat strategiset suunnitelmat ja löi ne pirstoiksi, kumosi koko heidän sota-„tieteensä“, sota-„taitonsa“ ja koulutuksensa.

Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea huomioi Stalinin ansiot kansalaissodan rintamalla palkiten hänet Leninin ehdotuksesta marraskuun 27 pnä 1919 „Punaisen Lipun“ kunniamerkillä.

Punaisen Armeijan — maailman ensimmäisen Punaisen Armeijan, vapautettujen työläisten ja talonpoikain armeijan, maamme kansojen keskinäisen veljeyden armeijan, internationaalismin hengessä kasvatetun armeijan — luoja oli Leninin ja Stalinin johtama bolshevikkien

puolue. Lenin ja Stalin johtivat maamme puolustusta yhdessä bolshevikkipuolueen parhaiden toimihenkilöiden kanssa.

Punaisen Armeijan tärkeimpien voittojen välttön innoittaja ja järjestäjä oli Stalin. Kaikkialle, missä rintamalla ratkaistiin vallankumouksen kohtaloa, puolue lähetti Stalinin. Hän oli tärkeimpien strategisten suunnitelmien luoja. Stalin johti ratkaisevia taisteluoperatioita. Stalinin raudanluja tahto ja strateginen nerous takasivat vallankumoukselle voiton kaikkialla: Tsaritsynin ja Permin edustalla, Pietarin edustalla ja taistelussa Denikiniä vastaan, taistelussa paanien Puolaa vastaan lännessä, ja Wrangelia vastaan etelässä. Stalin oli sotilaskomissaarien kasvattaja ja johtaja, komissaarien, joita ilman ei Leninin sanojen mukaan olisi Punaista Armeijaa.

Stalinin nimi liittyy meidän Punaisen Armeijamme kaikkein mainehikkaimpiin voittoihin.

VOITOKKAASTI lopetettuaan sodan interventiojoukkoja vastaan Neuvostovalta alkoi siirtyä rauhalliseen taloudelliseen rakennustyöhön. Nelivuotinen imperialistinen sota ja kolmivuotinen kansalaissota olivat köyhdyttäneet maan. Kansalaissodan päätyttyä talonpoikaisto oli tyytymätön kaikkien elintarvikeyliäämään poisottoon ja luovutusvelvollisuusjärjestelmään. Se vaati, että sille olisi hankittu riittävästi tavaraa. Nälän ja väsymyksen seurauksena ilmeni tyytymättömyyttä työläistenkin erään osan keskuudessa. Luokkavihollinen yritti käyttää hyväkseen maan tunka-
laa taloudellista tilaa.

Puolueen eteen nousi kysymys uuden kannan määrittelemisestä maan taloudellisen elä-

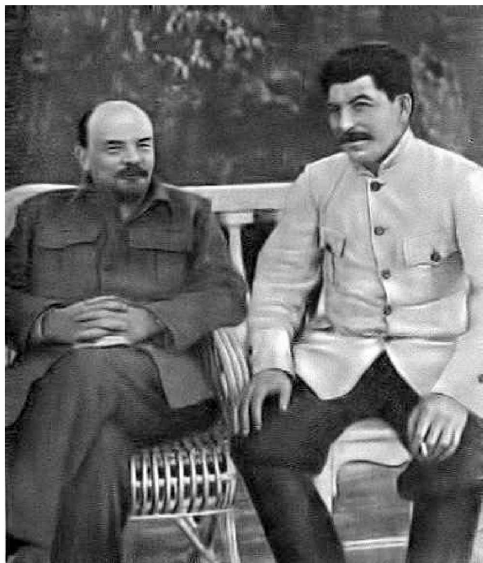
män kaikissa kysymyksissä .Keskuskomitealle oli selvää, että sodan lopettamisen ja rauhalliseen rakennustyöhön siirtymisen jälkeen sotakommunismiin järjestelmä oli elänyt aikansa. Elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuus ei ollut enää välttämätön, talonpojille täytyi antaa mahdollisuus käyttää hyväkseen suuri osa tuotantonsa ylijäämistä. Se olisi antanut mahdollisuuden elvyttää maataloutta ja tavaravaihtoa, kohottaa teollisuutta, parantaa kaupunkien muonittamista sekä luoda työläisten ja talonpoikain liitolle uusi taloudellinen perusta.

Mutta puoluevastaiset ryhmittymät yrittivät häiritä puoluetta uuden kannan ottamisessa. Vuoden 1920 lopulla ne pakottivat puolueen ryhtymään niinsanottuun ammattiliittoväittelyyn. Todellisuudessa tuo väittely oli merkitykseltään paljon laajakantoisempi kuin ammattiliittokysymys. Tosiasiassa käytiin taistelua kysymyksestä, miten on suhtauduttava talonpoikaistoon, miten puolueen on uudessa tilanteessa suhtauduttava puolueeseen kuulumattomiin työläisjoukkoihin ja miten sen on suhtauduttava joukkoihin yleensä. Trotskilaiset ehdottivat sotakommunismiin „ruuvien kiristämistä“. Joukkojen pelkän pakotuksen ja

komentelemisen petturimaisella politiikallaan he yrittivät nostattaa puolueeseen kuulumattomat työläisjoukot puoluetta vastaan ja saattaa uhanalaiseksi Neuvostovallan olemassaolon. Trotskilaisten perässä esiintyivät myöskin muut puoluevastaiset pikku ryhmät: „työläisoppositio“, „demokraattiset sentralistit“ ja „vasemmistokommunistit“.

Yhdessä Leninin kanssa Stalin toteutti ja puolusti johdonmukaisesti puolueen linjaa ja löi kaikkia näitä puolueen vihollisia. Ammatti-liittoväittelyn aikana Stalin johti organisaattorisesti taistelua leniniläisvastaisia ryhmittymiä vastaan liittäen puoluetta tiukasti leniniläisen ohjelman ympärille. Stalin sai paikkakunnilta kaikki tiedot puoluelinjan puolesta käydyn taistelun kulusta. Noina päivinä Stalin lähetti „Pravdalle“ tiedot paikallisissa järjestöissä käydyn väittelyn tuloksista, jotka olivat osoituksena puolueen voitosta ja leniniläisvastaisten ryhmittymäin tappiosta.

Stalinin kirjoitus „Erimielisyytemme“, joka julkaistiin „Pravdassa“ tammikuun 19 p:nä 1921, auttoi suuresti puolueen linjan voittoa ja puolueen liittämistä tiukasti Leninin ja Keskuskomitean leniniläisen enemmistön ympärille. Yhdessä Leninin kanssa Stalin suojsi

V. I. Lenin ja J. V. Stalin Gorkissa. V. 1922.
Valokuva.

puolueen yhtenäisyyden puoluevastaisten ryhmien ja ryhmittymien kaikilta hyökkäyksiltä.

Puolue tuli X edustajakokoukseensa lujasti leniniläiselle kannalle yhtyneenä. Edustajakokouksen tuli ratkaista vallankumouksen voittoa eteenpäin peruskysymykset. X edustajakokous (maaliskuu—huhtikuu 1921) teki yhteenvedon ammattiliittoväittelystä ja hyväksyi valtavalla äänten enemmistöllä leniniläisen ohjelman. Edustajakokous teki mitä tärkeimmän päätöksen siirtymisestä elintarvikevalvontajärjestelmän luovutusvelvollisuudesta elintarvikeveroon, siirtymisestä uuteen talouspolitiikkaan, jonka luoja ja innoittaja oli Lenin. X edustajakokouksen päätös uuteen talouspolitiikkaan siirtymisestä takasi työväenluokan ja talonpoikaiston lujan liiton sosialismin rakentamista varten.

Tätä samaa perustehtävää edisti myös edustajakokouksen päätös kansallisuuskysymyksestä. Alustuksen „Puolueen edessä olevat tehtävät kansallisuuskysymyksessä“ teki edustajakokouksessa Stalin.

Stalinin alustuksessa ja edustajakokouksen päätöslauselmassa määriteltiin täsmällisesti ja selvästi käytännöllinen perustehtävä kansallisuuskysymyksessä. Me olemme poistaneet kansallisuussorron, sanoi Stalin, mutta se ei

riitä: on hävitettävä menneisyyden raskas perintö — aikaisemmin sorrettujen kansojen taloudellinen, poliittinen ja sivistyksellinen takapajuisuus; on autettava niitä pääsemään tässä suhteessa Keski-Venäjän rinnalle. Stalin kutsui puoluetta taisteluun päävaaraa, suurvalta- eli suurvenäläistä chauvinismia vastaan sekä paikallista natsionalismia vastaan.

Uuden talouspolitiikan ensimmäinen vuosi oli kulunut. XI edustajakokouksessaan (maalis — huhtikuu 1922) puolue teki yhteenvedon uuden talouspolitiikan ensimmäisestä vuodesta. Tämän yhteenvedon perusteella Lenin saattoi lausua:

„Me olemme perääntyneet vuoden. Nyt meidän täytyy sanoa puolueen nimessä: riittää! Se päämäärä, johon perääntymisellä pyrittiin, on saavutettu. Tuo kausi on päättymässä tahi on päättynyt. Nyt me asetamme itsellemme toisen päämäärän — voimien uudelleen ryhmittymisen“¹.

Historialliset tehtävät, jotka Lenin asetti edustajakokouksessa, oli toteutettava käytännössä. Leninin ehdotuksesta puolueen Keskuskomitean täysistunto valitsee huhtikuun 3 pnä

¹ V. I. Lenin. Teokset, XXVII osa, 3. painos, s. 238.

1922 Keskuskomitean pääsihteeriksi Leninin parhaimman ja uskollisimman oppilaan ja taistelutoverin — Stalinin. Siitä lähtien Stalin on toiminut koko ajan tässä tehtävässä.

Leninin haavoittuminen häntä vastaan tehdyssä murhayrityksessä vuonna 1918 sekä yhtämittäinen jännittynyt työ mursivat hänen terveytensä. Vuoden 1921 lopusta lähtien Leninin piti yhä useammin keskeyttää työnsä. Perustyön puolueen johtamisessa joutui suorittamaan Stalin.

Noina vuosina Stalin teki valtavan työn kansallisten neuvostotasavaltojen muodostamiseksi sekä sitten kaikkien neuvostotasavaltojen yhdistämiseksi yhdeksi liittovaltioksi — Neuvostoliitoksi. Joulukuun 30 p:nä 1922 tehtiin Neuvostojen I Yleisliittolaisessa edustajakokouksessa Leninin ja Stalinin ehdotuksesta historiallinen päätös neuvostokansojen vapaaehtoisesta valtiollisesta yhtymisestä Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitoksi — Neuvostoliitoksi. Edustajakokouksessa pitämässään puheessa Stalin sanoi:

„Tämä päivä on Neuvostovallan historiassa käännteentekevä. Se eroittaa rajapyykillä vanhan, jo eletyn aikajakson, jolloin neuvostotasavallat, vaikka toimivatkin yhdessä,

kuitenkin kulkivat erillään, ennenkaikkea oman olemassaolonsa kysymyksen askarruttamina, ja uuden, jo alkaneen aikajakson, jolloin neuvostotasavaltojen erillisestä olemassaolosta tulee loppu, jolloin tasavallat liittyvät yhteen yhtenäiseksi liittovaltioksi taistellakseen menestyksellä taloudellista rappiotilaa vastaan, jolloin Neuvostovalta jo ajattelee ei ainoastaan olemassaoloaan, vaan myöskin kehittymistään mahtavaksi kansainväliseksi voimaksi, joka pystyy vaikuttamaan kansainväliseen tilanteeseen, pystyy muuttamaan sitä työtätekevien eduksi“¹.

Neuvostoliiton muodostaminen merkitsi leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan suurta voittoa. Neuvostoliitto rakennettiin sen horjuttoman luottamuksen perustalle, jota tsarismin aikaisemmin sortamat kansat osoittavat suurta Venäjän kansaa kohtaan, sekä Neuvostomaan kansojen ystävyysvankalle perustalle.

Huhtikuussa 1923 pidettiin puolueen XII edustajakokous. Se oli Lokakuun sosialistisen vallankumouksen voiton jälkeen ensimmäinen edustajakokous, jossa Lenin sairautensa vuoksi

¹ *J. Stalin. Marxilaisuus ja kansallisuus- ja siirtomaakysymys. 1939, s. 126.*

ei voinut olla läsnä. Edustajakokous otti päätöksissään huomioon kaikki Leninin ohjeet, jotka hän oli antanut viimeisissä kirjoituksissaan ja kirjeissään. Edustajakokous antoi päättävän vastaiskun niille, jotka yrittivät selittää uuden talouspolitiikan perääntymiseksi sosialistisista asemista, niille, jotka ehdottivat alitumista kapitalismin orjuuteen. Edustajakokous leimasi häpeällä trotskilaisten ja buharinilaisten petolliset antautumisehdotukset.

Stalin teki edustajakokouksessa Keskuskomitean organisatorisen toimintaselostuksen sekä alustuksen „Kansalliset seikat puolue- ja valtiorakennustyössä“. Toimintaselostuksessa Stalin selosti laajasti puolueen toimintaa, sen kasvua, puolueesta joukkoihin johtavien käyttöhihnojen (ammattiliitot, nuorisoliitto, Neuvostot j.n.e.) lujittumista, teki yhteenvedon uudesta talouspolitiikasta kahden vuoden ajalta sekä osoitti vastaisen etenemisen tehtävät. „Puolueemme on pysynyt eheänä, kiinteästi yhteenliittyneenä puolueena, joka on selviytynyt mitä suurimmasta käänteestä ja astuu eteenpäin levite-tyin lipuin“¹, lopetti Stalin toimintaselostuksensa.

¹ „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 252 (280).

Edustajakokous kiinnitti vakavaa huomiota kansallisuuskysymykseen. Kansallisuuskysymyksestä pitämässään alustuksessa Stalin korosti kansallisuuspolitiikkamme valtavaa kansainvälistä merkitystä ja osoitti, että Idän ja Lännän sorretut kansat näkevät Neuvostoliitossa kansallisuuskysymyksen ratkaisemisen esikuvan. Stalin sanoi, että on välttämätöntä tehdä tarmokasta työtä epäsuhteen poistamiseksi Neuvostoliiton kansojen väliltä talouden ja kulttuurin alalla. Stalin kutsui koko puoluetta päättävään taisteluun suurvenäläistä chauvinismia ja paikallista natsionalismia vastaan, jotka olivat voimistuneet kapitalismin osittaisen elpymisen yhteydessä. Stalin paljasti gruusialaiset natsionalistisen poikkeaman edustajat, joita tukivat trotskilaiset.

XII edustajakokous ei ollut vielä päättynyt, kun näköpiiriin ilmaantui Neuvostotasavaltaa uhkaava vakava vaara. Englannissa ja Ranskassa valtaannousseet porvariston taantumuksellisimmat ja interventiokiikhoisimmat ainekset yrittivät järjestää uuden sotaretken Neuvostoliittoa vastaan. Stalinin johdolla puolue suoriutui kunnialla kärjistyneestä tilanteesta ja sai suuren voiton diplomatian rintamalla. Uhkausten ja uhkavaatimusten asemesta vuonna

1924 Neuvostoliiton tunnustivat Euroopan kaikki suuret kapitalistiset valtiot. „Se tosiasia, että me silloin selviydimme vaikeuksista ilman vahinkoa asialle“, sanoi Stalin, „puhuu epäilemättä siitä, että toveri Leninin oppilaat olivat jo jotakin oppineet opettajaltaan“¹.

Tammikuussa 1924 kokoontui XIII puoluekonferenssi. Siinä Stalin teki selostuksen väitelyn yhteenvedoista. Konferenssi tuomitsi jyrkästi trotskilaiset. Puolueen XIII edustajakokous (toukokuu 1924) ja Kominternin V kongressi (kesä 1924) hyväksyivät konferenssin päätökset.

Tammikuun 21 päivänä vuonna 1924 Gorkissa Moskovan lähellä kuoli Lenin — bolshevikkien puolueen johtaja ja perustaja, koko maailman työtätekevien johtaja. Stalin — Leninin mainio oppilas, parhain bolshevistisen puolueen pojista, Leninin työn ansiokas perillinen ja suuri jatkaja — nosti korkealle Leninin lipun, puolueen lipun ja lähti kantamaan sitä edelleen.

Tammikuun 26 p:nä alkoi Neuvostojen II Yleisliittolaisen edustajakokouksen suruistunto. Stalin piti siinä puheen. Hän vannoi puolueen nimessä suuren valan:

¹ J. Stalin. Oppositioista. Kirjoituksia ja puheita vuosilta 1921—1927, s. 74.

„Me, kommunistit, olemme erikoista tekoa. Meidät on muovattu erikoisesta aineesta. Me olemme niitä, jotka muodostavat suuren proletaarisen strategin armeijan, toveri Leninin armeijan. Ei ole mitään korkeampaa kunniaa kuin on kunnia kuulua tähän armeijaan. Ei ole mitään yleämpää nimeä kuin sen puolueen jäsenen nimi, jonka perustaja ja johtaja on toveri Lenin...

Poistuessaan luotamme toveri Lenin lausui viimeisenä tahtonaan, että me pitäisimme korkealla ja säilyttäisimme puhtaana puolueen jäsenen suuren nimen. Vannomme sinulle, toveri Lenin, että me täytämme kunnialla tämän käskysi!..

Poistuessaan luotamme toveri Lenin lausui viimeisenä tahtonaan, että me varjelisimme puolueen yhtenäisyyttä kuin silmälerdänme. Vannomme sinulle, toveri Lenin, että me täytämme kunnialla tämänkin käskysi!..

Poistuessaan luotamme toveri Lenin lausui viimeisenä tahtonaan, että me varjelisimme ja lujittaisimme proletariaatin diktatuuria. Vannomme sinulle, toveri Lenin, että me emme säästä voimiamme täyttääksemme kunnialla tämänkin käskysi!..

Poistuessaan luotamme toveri Lenin lausui viimeisensä tahtonaan, että me lujittaisimme kaikin voimin työläisten ja talonpoikain liittoa. Vannomme sinulle, toveri Lenin, että me täytämme kunnialla tämänkin käskysi!..

Toveri Lenin puhui meille herkeämättä maamme kansojen vapaaehtoisen liiton välttämättömyydestä, niiden veljellisen yhteistyön välttämättömyydestä Tasavaltojen Liiton puitteissa.

Poistuessaan luotamme toveri Lenin lausui viimeisensä tahtonaan, että me lujittaisimme ja laajentaisimme Tasavaltojen Liittoa. Vannomme sinulle, toveri Lenin, että me täytämme kunnialla tämänkin käskysi!..

Lenin osoitti meille usein, että Punaisen Armeijan lujittaminen ja sen kuntoisuuden parantaminen on yksi tärkeimpiä puoleemme tehtäviä... Vannokaamme siis, toverit, ettemme säästä voimiamme lujitaksemme Punaista Armeijaamme ja Punaista Laivastoamme...

Poistuessaan luotamme toveri Lenin lausui viimeisenä tahtonaan, että me olisimme uskollisia Kommunistisen Internationalen periaatteille. Vannomme sinulle, toveri Lenin,

etemme säästä henkeämme lujittaaksemme ja laajentaaksemme koko maailman työtekevien liittoa — Kommunistista Internationalea!"¹.

Tämä oli bolshevikkipuolueen vala opettajalleen ja johtajalleen Leninille, joka tulee elämään ikuisesti. Stalinin johdolla puolue on täyttänyt ja täyttää tätä valaa kunnialla.

Leninin kuoleman ensimmäisenä vuosipäivänä Stalin kirjoitti „Rabotshaja Gazetan“ („Työväen Lehti“) toimitukselle lähettämässään kirjeessä:

„Muistakaa, rakastakaa ja tutkikaa Iljitshia, meidän opettajaamme ja johtajaamme.

Taistelkaa ja voittakaa viholliset, sisäiset sekä ulkoiset, Iljitshin tavoin.

Rakentakaa uutta elämää, uusia oloja ja uutta kulttuuria Iljitshin tavoin.

Alkää milloinkaan kieltäytykö työssänne pienestä, sillä suuri rakentuu pienestä, — se on eräs Iljitshin tärkeistä neuvoista“².

Neuvostokansa on seurannut ja seuraa järkkymättä näitä Stalinin kehoituksia.

Käyttäen hyväkseen ensin Leninin sairautta ja sitten hänen kuolemaansa sosialismin vihol-

¹ J. Stalin. Leninistä. 1945, s. 16—19.

² „Rabotshaja Gazeta“ № 17, tammikuun 21 pnä 1925.

liset yrittivät kääntää puolueen pois leniniläiseltä tieltä valmistakseen siten edellytykset kapitalismin palauttamiselle maassamme. Erikoisen raivokkaasti hyökkäsivät puoluetta vastaan leninisin paatunut vihollinen Trotski ja hänen apurinsa. Trotskilaiset haastoivat puolueen uuteen väittelyyn. Taistelua oli kiihkeä luonne. Stalin paljasti trotskilaisten esiintymisten poliittisen olemuksen, osoitti, että kysymys on puolueen elämästä ja kuolemasta, liitti puoluekaaderit lujasti yhteen ja järjesti trotskilaisuuden murskaamisen.

Stalin osoitti puheessaan „Trotskilaisuus vaiko leninismi?“, jonka hän piti marraskuussa 1924 Neuvostoliiton Ammattiliittojen Keskusneuvoston puolueyhmän täysistunnossa, että taistelussa trotskilaisuutta vastaan kysymyksessäolevalla ajankohdalla „puolueen tehtävänä on *trotskilaisuuden hautaaminen aatteellisena virtauksena*“. Hän osoitti puolueelle, että trotskilaisuus oli silloisissa olosuhteissa päävaara.

„Nykyhetkellä“, sanoi Stalin, „Lokakuun voiton jälkeen, nykyisissä uuden talouspolitiikan olosuhteissa, on suurimpana vaarana pidettävä trotskilaisuutta, sillä se yrittää juurruttaa epäluottamusta vallankumouksemme voimiin,

epäluottamusta työläisten ja talonpoikain liittoon, epäluottamusta uuden talouspolitiikan aikaisen Venäjän muuttamiseen sosialistiseksi Venäjäksi“¹.

Stalin todisti, että trotskilaisuuden aatteellinen murskaaminen on sellainen ehto, joka on välttämätön voidaksemme turvata voitokkaan etenemisen sosialismia kohti. Stalin sanoi:

„Lyömättä hajalle trotskilaisuutta ei voida saavuttaa voittoa uuden talouspolitiikan olosuhteissa, ei voida saada aikaan nykyisen Venäjän muuttamista sosialistiseksi Venäjäksi“².

Taisteluissa trotskilaisuutta vastaan Stalin liitti puolueen lujasti Keskuskomitean ympärille ja mobilisoi puolueen taistelemaan yhä edelleen sosialismin voiton puolesta maassamme.

Trotskilaisuuden aatteellisessa murskaamisessa ja leninismin puolustamisessa, perustelemisessa ja kehittämisessä oli poikkeuksellisen suuri merkitys Stalinin teoreettisella teoksella „Leninismin perusteista“, joka ilmensi vuonna 1924. Tämä teos on leninismin

¹ *J. Stalin*. Talonpoikaiskysymys. Kirjoituksia ja puheita. 1926, s. 55.

² *Saina*.

mestarillinen esitys ja perinpohjainen teoreettinen perustelu. Se antoi silloin ja antaa nykyään bolshevikkien käsiin koko maailmassa marxilais-leniniläisen teorian terävän aseeseen.

Tässä teoksessa esitetään leninismiin perusteet, s.o. se uusi ja erikoinen, mikä liittyy Leninin nimeen, se, minkä Lenin toi marxilaisen teorian kehitykseen. Jo yksistään se seikka, että leninismiin kysymyksiä oli näin yleistetty, että Leniniltä saadun perinnön koko aatteellinen sisältö oli koottu yhteen ja tutkittu uuden historiallisen aikakauden näkökulmalta katsottuna, merkitsi jättäjäaskelta eteenpäin marxismin-leninismiin tieteen kehityksessä. Kaikki Leninin opin kysymykset on tässä teoksessa nostettu tavattoman korkealle periaatteelliselle tasolle. Stalin antaa teoksessaan klassillisen määritelmän leninismistä. Stalin osoittaa, miten Lenin kehitti marxilaisuutta edelleen, uuden aikakauden, imperialismiin ja proletaaristen vallankumousten aikakauden olosuhteissa.

Kansantalouden kuntoonpalauttamistyö oli päättymässä. Neuvostoliiton kansainvälinen ja sisäinen tilanne oli muuttunut. Kapitalistisissa maissa oli alkanut vallankumouksen väliaikainen laskukausi ja kapitalismin väliaikainen,

osittainen vakaantuminen. Neuvostoliitossa oli talous saavuttanut sodanedellisen tason. Oli mentävä pitemmälle. Kaikessa kärkevyydessään nousi kysymys rakennustyömme tulevaisuuden näköaloista ja sosialismin kohtalosta Neuvostoliitossa.

Stalin määrittelee nerokkaalla tarkkanäköisyydellä vallankumouksen kehityksen näköalat ja sen edelleen kehittymisen konkreettiset tied.

„Toivon „Dynamo“ tehtaan työläisille“, kirjoitti hän vuonna 1924, „kuten myöskin koko Venäjän työläisille, että teollisuus kehittyisi korkealle, että proletaarien luku Venäjällä kohoaisi lähiaikoina 20—30 miljoonaan; että kollektiivinen talous maaseudulla alkaisi kukoistaa ja saattaisi vaikutuksensa alaiseksi yksilöllisen talouden; että korkealle kehittynyt teollisuus ja maaseudun kollektiivinen talous liittäisivät lopullisesti tehtaiden proletaarit ja peltojen muokkaajat yhdeksi socialistiseksi armeijaksi; että Venäjällä saavutetun voiton kruunaisi voitto koko maailmassa“¹.

Yleistäen teoreettisesti Lokakuun Suuren socialistisen vallankumouksen kokemuksen ja

¹ G. K. Ordzhonikidze. Valittuja kirjoituksia ja puheita vuosilta 1911—1937. Vuoden 1939 painos, s. 450.

kapitalistisen ympärysketjun sisällä suoritetun sosialistisen rakennustyön ensimmäisten vuosien kokemuksen Stalin puolusti ja kehitti edelleen Leninin oppia sosialismin voitosta yhdessä maassa.

Joulukuussa 1924 ilmestyi Stalinin tunnettu teos „Lokakuun vallankumous ja Venäjän kommunistien taktiikka“. Perustellessaan tässä teoksessa leniniläistä kantaa sosialismin voitosta yhdessä maassa Stalin osoitti, että on erotettava tämän kysymyksen kaksi puolta: sisäinen ja kansainvälinen. Sisäinen puoli on kysymys luokkien keskinäissuhteista sosialismia rakentavan maan sisällä; kansainvälinen puoli on kysymys Neuvostoliiton, toistaiseksi vielä ainoan sosialismin maan, ja kapitalistisen ympärysketjun keskinäissuhteista. Sisäisistä vaikeuksista Neuvostoliiton työläiset ja talonpojat voivat selviytyä täydellisesti omin voimin, he voivat täysin voittaa taloudellisesti oman porvaristonsa ja rakentaa täydellisen sosialistisen yhteiskunnan. Mutta niin kauan kun on olemassa kapitalistinen ympärysketju, tulee olemaan myöskin kapitalistisen intervention vaara Neuvostoliittoa vastaan ja kapitalismin palauttamisen vaara. Tämän vaaran poistamiseksi on välttämätöntä hävittää itse

kapitalistinen ympärysketju, mutta kapitalistisen ympärysketjun hävittäminen on mahdollista vain proletaarisen vallankumouksen voiton tuloksena ainakin muutamissa maissa. Vasta silloin voidaan sosialismin voittoa Neuvostoliitossa pitää täydellisenä, lopullisena voittona.

Näistä Stalinin määritelmistä tuli XIV puoluekonferenssin (huhtikuu 1925) historiallisen päätöslauselman perusta. Konferenssi vahvisti leniniläis-stalinilaisen kannan sosialismin voitosta Neuvostoliitossa puolueen laiksi, joka on velvoittava kaikille puolueen jäsenille.

Moskovan puoluejärjestön aktiivin kokouksessa pitämässään selostuksessa „VKP(b):n XIV konferenssin työn yhteenvedoista“ Stalin kiinnitti erikoista huomiota kysymykseen keskitalonpoikain saamisesta mukaan sosialismin rakentamistyöhön. Stalin sanoi:

„Nyt on tärkeintä saada keskitalonpojat liitettyiksi lujasti proletariaatin ympärille, valloittaa heidät uudestaan. Nyt on tärkeintä liittyä yhteen talonpoikaiston perusjoukon kanssa, kohottaa sen aineellista ja sivistystasoa sekä lähteä yhdessä tämän perusjoukon kanssa kulkemaan eteenpäin sosialismiin johtavaa tietä. Pääasia on siinä, että sosialismia rakennetaan yhdessä talonpoikaiston kanssa, välttämättä yhdessä

J. V. Stalin ja S. M. Kirov. Leningrad. V. 1926.
Valokuva.

talonpoikaiston kanssa ja välttämättä työväenluokan johdolla, sillä työväenluokan johto on perustae siitä, että rakennustyö tapahtuu sosialismiin johtavaa tietä“¹.

Joulukuussa 1925 alkoi puolueen XIV edustajakokous. Keskuskomitean poliittisessa toimintaselostuksessa Stalin esitti selvän kuvan Neuvostoliiton poliittisen ja taloudellisen mahdin kasvusta. Me emme voi kuitenkaan tyytyä näihin saavutuksiin, sanoi Stalin, sillä maamme on yhä vieläkin takapajuinen maa, agraarimaa. Maamme taloudellisen itsenäisyyden turvaamiseksi ja sen puolustuskuntoisuuden lujittamiseksi sekä sosialismin voitolle välttämättömän taloudellisen perustan luomiseksi on maamme muutettava agraarimaasta teollisuusmaaksi.

XIV edustajakokouksen puhujalavalta puolueen johtaja lausui:

„Maamme on muutettava agraarimaasta teollisuusmaaksi, joka kykenee omin voimin tuottamaan välttämättömät koneet, — siinä on meidän päälinjamme ydin ja perusta“².

Antautujat Zinovjev ja Kamenev yrittivät asettaa sosialistisen teollisoinnin stalinilaisen

¹ *J. Stalin*. Leninismin kysymyksiä, 9. painos, s. 127—128.

² „Neuvostoliiton kommunistisen puolueen (bolshevikkien) XIV edustajakokous. Pikakirjoituspöytäkirja“. 1926, s. 488.

suunnitelman vastapainoksi oman „suunnitel-
mansa“, jonka mukaan Neuvostoliiton olisi
pitänyt jäädä agraarimaaksi. Se oli petollinen
suunnitelma Neuvostoliiton orjuuttamiseksi ja
sen luovuttamiseksi jalat ja kädet sidottuina
imperialistisille rosvoille.

Stalin repäisi naamion noilta inhoittavilta
antautujilta ja paljasti heidän trotskilais-men-
shevistisen olemuksensa.

Stalin korosti XIV edustajakokouksessa sitä,
että puolueen tärkeimpänä tehtävänä on työ-
väenluokan luja liitto keskitalonpojan kanssa
sosialismin rakentamistyössä.

XIV edustajakokous vahvisti puolueen perus-
tehtäväksi sosialistisen teollisuuden suoritta-
misen, taistelun sosialismin voiton puolesta
Neuvostoliitossa.

Edustajakokouksen jälkeen, vuoden 1926
alussa, ilmestyi Stalinin teos „Leninisin kysy-
myksistä“. Tässä historiallisessa teoksessaan
Stalin murskasi aatteellisesti zinovjevilaisten
likvidaattori- ja antautumis-„filosofian“ sekä
perusteli puolueen XIV edustajakokouksen lin-
jan, maan teollisuuden ja sosialistisen yhteis-
kunnan rakentamisen linjan. Hän aseisti puo-
lueen ja työväenluokan järkähtämättömällä
uskolla sosialistisen rakennustyön voittoon.

Koottuaan voimia ja varoja sekä heitettyään syrjään antautujat ja heikkouskoiset bolshevikkien puolue johti maan uuteen historialliseen vaiheeseen — sosialistisen teollisoinnin vaiheeseen.

Tässä taistelussa heikkouskoisia ja antautujia, trotskilaisia ja zinovjevilaisia, buharinilaisia ja kamenevilaisia vastaan, sen jälkeen kun Lenin oli poistunut taisteluriveistä, muovautui lopullisesti se Stalinin, Molotovin, Kalininin, Voroshilovin, Kuibyshevinkin, Frunzen, Dzerzhinskin, Kaganovitshin, Ordzhonikidzen, Kirovin, Jaroslavskin, Mikojanin, Andrejevin, Shvernikin, Zhdanovin, Shkirjatovin ynnä muiden muodostama puolueemme johtava ydinjoukko, joka suojasi Leninin suuren lipun, liitti puolueen lujasti yhteen Leninin neuvojen ympärille sekä johti neuvostokansan maan teollisoinnin ja maatalouden kollektivisoinnin leveälle tielle. Tämän ydinjoukon johtaja sekä puolueen ja valtion ohjaava voima on ollut Stalin.

Täyttäessään mestarillisesti puolueen ja kansanjohtajan tehtävää ja nauttiessaan koko neuvostokansan täydellistä kannatusta Stalinilla ei ole silti ollut toiminnassaan varjoakaan omahyväisyydestä, ylvästelystä eikä itserakkaudesta. Saksalaiselle kirjailijalle Ludwigille

antamassaan haastattelussa, jossa Stalin tähdentää nerokkaan Leninin suurta merkitystä synnyinmaamme uudistamistyössä, hän sanoo itsestään hyvin vaatimattomasti: „Mitä tulee minuun, niin minä olen vain Leninin oppilas, ja minun päämääräni on olla hänen arvonsa mukainen oppilas“¹.

¹ *J. Stalin*. Keskustelu saksalaisen kirjailijan Emil Ludwigin kanssa. 1938, s. 3.

NIIN tavattoman suuren ja sen lisäksi taloudellisessa suhteessa niin takapajuisen maan, kuin Neuvostoliitto oli tuohon aikaan, teollisointi historiallisesti mitä lyhyimmän ajanjakson kuluessa tuotti jättäjäismäisiä vaikeuksia. Oli rakennettava alusta alkaen kokonainen joukko sellaisia teollisuusaloja, joita vanhalla tsaarin Venäjällä ei tunnettu. Oli luotava uusi puolustusteollisuus, jota entisellä Venäjällä ei ollut. Oli rakennettava nykyaikaisia, vanhalle maaseudulle tuntemattomia maatalouskoneita valmistavia tehtaita. Se vaati suunnattomia varoja. Kapitalistiset valtiot ovat hankkineet niitä säälimättömällä kansanriistämällä, anastussodilla, siirtomaiden ja riippuvaisuussuhteessa olevien maiden verisellä

rosvoamisella, ulkolaisilla lainoilla. Mutta Neuvostomaa ei voinut ottaa varoja noista likaisista lähteistä, ja kapitalistit olivat sulkeneet siltä ulkolaisten lainojen tien. Täytyi löytää varat Neuvostomaan rajojen sisäpuolelta.

Pitäen ohjeenaan Leninin neuvoja Stalin loi *opin* maamme *sosialistisesta teollisoinnista*. Hän osoitti, että:

1) teollisoinnin olemus ei ole teollisuuden pelkässä kasvussa, vaan raskaan teollisuuden ja ennen kaikkea sen ytimen — konerakennusteollisuuden kehityksessä, sillä vain raskaan teollisuuden ja oman konerakennusteollisuuden luominen turvaa sosialismin aineellisen perustan ja saattaa sosialismin maan riippumattomaan asemaan kapitalistisesta maailmasta;

2) tilanherrojen ja kapitalistien omaisuuden pakkoluovutus maassamme Lokakuun sosialistisen vallankumouksen tuloksena, yksityisomistuksen lakkauttaminen maahan, tehtaisiin, pankkeihin y.m. nähden ja niiden luovuttaminen koko kansan omaisuudeksi muodostivat mahdollavan lähteen sosialistiselle kasaantumiselle teollisuuden kehittämistä varten;

3) sosialistinen teollisointi eroaa perinpohjin kapitalistisesta — jälkimmäisen perustana on

siirtomaiden valtaaminen ja rosvoaminen, sotilaalliset hävitykset, orjuuttavat lainat sekä työläisjoukkojen ja siirtomaakansojen säälimättön riisto, mutta sosialistinen teollisointi nojaa tuotantovälineiden yhteisomistukseen, työläisten ja talonpoikain työllä luotavien rikkauksien kasaantumiseen ja säästämiseen; sosialistinen teollisointi on eroittamattomassa yhteydessä työtätekevien joukkojen aineellisen aseman herkeämättömään parantamiseen;

4) sen vuoksi perustehtäviä taistelussa teollisoinnin puolesta ovat työn tuottavaisuuden kohottaminen, tuotantokustannusten alentaminen, taistelu työkurin puolesta, taloudellinen säästäväisyys, j.n.e.;

5) sosialismin rakentamisen ehdot Neuvostoliitossa sekä työväenluokan työinto tekevät mahdolliseksi teollisoinnin suorittamisen tarvittavan nopealla vauhdilla;

6) tie maatalouden sosialistiseen uudestijärjestämiseen käy maan teollisoinnin kautta, jonka on luotava teknillinen perusta tälle uudestijärjestämiselle.

Tällä täsmällisellä ja selväpiirteisellä ohjelmalla aseistettuina Neuvostoliiton työtätekevät alkoivat maan sosialistisen teollisoinnin.

Sosialistisen rakennustyön menestysten pelästyttämät imperialistit yrittivät tehdä mahdolliseksi maan teollisuuden tai ainakin jarruttaa sitä katkaisemalla diplomaattiset ja kauppasuhteet Neuvostoliiton kanssa (Englanti), murhaamalla neuvostolähettiläitä (Puola) sekä voimistamalla vakoilu- ja tuhoalaistoimintaa. Trotskilaiset, zinovjevilaiset ja aikaisemmin hajallelyötyjen puoluevastaisten ryhmien rippeet yhdistyivät maan rajojen sisällä petturien blokiksi, joka aloitti raivokkaan rynnäkönnön puoluetta vastaan. „On muodostumassa jokin yhteisrintaman tapainen Chamberlainista Trotskiin saakka“, sanoi silloin toveri Stalin. Sosialistisen teollisuuden voittoa ei voitu saavuttaa ilman trotskilais-zinovjevilaisen blokin aatteellista ja järjestöllistä murskaamista. Toveri Stalinin johdolla puolue murskasi trotskilais-zinovjevilaisen blokin. Stalinin alustus XV puoluekonferenssissa „Sosialidemokraattisesta poikkeamasta puolueessamme“ (marraskuu 1926) ja hänen alustuksensa Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean laajennetussa VII täysistunnossa „Vielä kerran sosialidemokraattisesta poikkeamasta puolueessamme“ (joulukuu 1926) aseistivat aatteellisesti Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen

(bolshevikit) ja Kommunistisen Internationalen sekä turvasivat puolueen rivien lujan eheyden ja yhtenäisyyden.

Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean laajennettu täysistunto leimasi päätöksissään trotskilais-zinovjevilaisen blokin kannattajat hajoittajiksi, jotka ovat luisuneet menshevistiselle kannalle.

Lyötyään hajalle ja heitettyään sivuun antautujat ja kapitalismin puolustajat bolshevikit jatkoivat maamme sosialistista teollisuutta.

Ei yksikään teollisuuden ala eikä kysymys jäänyt Stalinilta huomaamatta. Stalin on uusien teollisuusalojen luomisen sekä aikaisemmin takapajuisten alojen kehittämisen ja uudestirakentamisen aloitteentekijä. Stalin on maamme toisen kivihii- ja metallurgisen tuotannon perustan, Kuznetskin teollisuusalueen rakentamisen innoittaja. Stalin on sosialististen rakennustöiden järjestäjä ja johtaja. Stalingradin traktoritehtaan, Dnjeprin vesivoima-aseman, Magnitogorskin metallurgisen tehtaan, Uralin konerakennustehtaan, Rostovin maatalouskone-tehtaan, Kuznetskin kivihii- ja metalliteollisuuslaitosten, Turkestanin—Siperian rautatien ja Saratovin combinekonetehtaiden rakennustyöt, autotehtaiden rakentaminen Moskovassa

ja Gorkissa sekä useat muut rakennustyöt — kaikki ne liittyvät Stalinin nimeen.

Neuvostoliitossa rakenteilla olevan sosialismin jättiläisrakennuksen tarjoama suurenmoinen näky teki vastustamattoman vaikutuksen kapitalististen maiden työläisiin. Alkoi todellinen pyhiinvaellus Neuvostoliittoon. Maassamme kävi kymmeniä ja satoja työläisedustajistoja, jotka syvällä mielenkiinnolla ja suurella innoksella tutustuivat siihen, miten työläiset, karkoitettuaan riistäjänsä, rakentavat itse uutta, sosialistista yhteiskuntaa. Niitä kiinnosti kaikki, ne halusivat tietää kaiken. Marraskuun 5 p:nä 1927 Stalin keskusteli kauan Saksan, Ranskan, Itävallan, Tshekkoslovakian, Kiinan, Belgian ja muiden maiden työläisedustajistojen kanssa.

Jo vuoden 1927 loppuun mennessä tulivat esiin sosialistisen teollisointipolitiikan ratkaisevat saavutukset. Ensimmäiset yhteenvedot teki puolueen XV edustajakokous, joka koontui joulukuussa 1927. Toimintaselostuksessaan Stalin esitti selvän kuvan sosialistisen teollisoinnin saavutuksista ja korosti sitä, että on edelleen laajennettava ja lujitettava sosialistisia hallitsevia asemia niin kaupungeissa kuin myöskin maaseudulla ja suuntauduttava

kapitalististen ainesten hävittämiseen kansantaloudessa.

XV edustajakokouksessa Stalin osoitti maatalouden jäävän jälkeen teollisuudesta ja määritteli ulospääsyn tästä koko kansantaloutta uhkaavasta tilanteesta.

„Ulospääsy“, sanoi Stalin, „on pienten ja hajallaan olevien talonpoikaistalouksien siirtymisessä suuriin ja yhteenliittyneisiin talouksiin yhteisviljelyn perustalla, siirtymisessä kollektiiviseen viljelyyn uuden, korkeamman tekniikan pohjalla. Ulospääsy on siinä, että pienet ja pienimmät talonpoikaistaloudet vähitellen, mutta varmasti, ei painostuksen avulla, vaan esimerkin ja väkuuttamisen avulla, yhdistetään suuriksi talouksiksi yhteisen, osuuskunnallisen, kollektiivisen viljelyn perustalla, soveluttaen maatalouskoneiden ja traktorien käyttöä, soveluttaen maanviljelyksen voimaperäistytämisen tieteellisiä menetelmiä. Muuta ulospääsyä ei ole“¹.

Minkä vuoksi maamme lähti kulkemaan kollektiivitalouksien rakentamisen tietä?

Jo puolueen XV edustajakokouksen aikoihin mennessä tuli yhä selvemmin näkyviin maa-

¹ „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 275 (306).

talouden, erikoisesti viljatalouden jälkeenyttäminen. Viljan kokonaistuotanto oli noussut lähelle sodanedellistä tasoa, mutta viljatuotteiden tavaraosa, joka myytiin kaupunkien ja armeijan huoltamiseksi, muodosti vain hiukan yli kolmanneksen (37 prosenttia) sodanedellisestä tasosta. Maaseudulla oli lähes 25 miljoonaa talonpoikaista pikku- ja kääpiötaloutta. Mutta pienet talonpoikaistaloudet olivat luonteeltaan puolittain luontaistalouksia, jotka kykenivät antamaan vain hyvin pienen määrän tavara- viljaa ja olivat kykenemättömiä laajentamaan tuotantoa, ottamaan käytäntöön traktoreita ja koneita, kohottamaan satoisuutta. Talonpoikaistalouksien pirstoutuminen ja viljatalouden tavaratuotannon lasku jatkuivat.

„Ei ollut epäilystäkään, että viljatalouden ollessa sellaisessa tilassa Neuvostoliiton armeijan ja kaupunkien oli jouduttava näkemään kroonillista nälkää“¹.

Maallamme oli kaksi mahdollisuutta siirtyä maataloudessa suurtuotantoon, joka kykenee ottamaan käytäntöön traktorit ja maatalouskoneet ja kohottamaan moninkertaisesti viljatalouden tavaratuotantoa. Ensimmäinen mahdollisuus: siirtyä maaseudulla *kapitalistiseen*

¹ „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 274 (304).

suurtuotantoon, mikä olisi merkinnyt talonpoikaisjoukkojen häviöönjoutumista, joukkotyöttömyyden muodostumista kaupungeissa, työväenluokan ja talonpoikaiston liiton loppua, kulakiston voimistumista ja sosialismin tappiota. Oikeistolaiset antautujat ja petturit työnsivät kiihkeästi puoluetta tälle perikadon tielle.

Toinen mahdollisuus: ryhtyä yhdistämään pieniä talonpoikaistalouksia suuriksi *sosialistiksi* talouksiksi, kollektiivitalouksiksi, jotka kykenevät käyttämään laajasti traktoreita ja muita nykyaikaisia koneita viljatalouden ja sen tavaratuotannon nopeaa kohottamista varten. On selvää, että bolshevikkien puolue ja Neuvostovaltio saattoivat astua ainoastaan viime-mainitulle tielle, maatalouden *kollektivisoimiseen* perustuvan kehityksen tielle.

Bolshevikkien puolue piti lähtökohtanaan Leninin nerokkaita ohjeita, jotka koskevat siirtymisen välttämättömyyttä pienistä talonpoikaistalouksista kollektiiviseen, koneellistutettuun suurmaanviljelyyn, joka yksin vain voi johtaa kymmenetmiljoonat talonpoikaistaloudet pois vuosisataisesta puutteesta.

„Pikkutaloudella ei päästä puutteesta“¹, sanoi Lenin.

¹ V. I. Lenin. Teokset, XXIV osa, 3. painos, s. 540.

Mitä kipein taloudellinen tarve ja kansan kärsimä puute vaativat siirtymistä kollektivisoinnin tielle. Ja Stalinin johtamana bolshevikien puolue ymmärsi oikealla tavalla tämän kipeimmän taloudellisen tarpeen ja osasi kääntää miljoonaiset talonpoikaisjoukot kulkemaan kollektivisoinnin tietä.

XV edustajakokous hyväksyi päätöksen maatalouden kollektivisoinnin kaikinpuolisesta kehittämisestä. Samalla edustajakokous antoi ohjeen kansantalouden ensimmäisen viisivuotissuunnitelman laatimisesta. Täten, sosialistisen teollisuuden luomistyön ollessa kiihkeimmillään, Stalin hahmotteli uuden valtavan tehtävän — maatalouden kollektivisoinnin. Tällaisen historiallisen tehtävän täyttäminen vaati mitä huolellisinta valmistelua, joka syvällisyytensä ja mittasuhteittensa puolesta voidaan rohkeasti asettaa Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen valmistelun rinnalle. Proletaarisen vallankumouksen nerokas strategi johti puoluetta eteenpäin rohkeasti ja horjumatta, huolellisesti ja harkitusti, murskaten kaikki esteet suunniteltuun päämäärään johtavalta tieltä, seuraten valppaasti luokkavihollisen liikkeitä ja nähden selvästi ennakolta sen otteet lähitulevaisuudessa, ryhmitellen mestarillisesti voimat uudelleen itse

hyökkäyksen kulussa, lujittaen vallatut asemat ja käyttäen hyväkseen reservejä menestyksen kehittämiseksi.

Puolue valmisti kaikki välttämättömät aineelliset edellytykset talonpoikaiston joukkoliittymiselle kollektiivitalouksiin. Oli luotu teollisuusperusta maaseudun varustamiseksi koneilla ja traktoreilla, perusta maatalouden teknillisen aseistuksen uusimiseksi. Oli koottu riittävästi varoja kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen rakennustyön rahoittamiseksi ja lähetetty tähän rakennustyöhön puolueen ja työväenluokan parasta väkeä, oli lujitettu ensimmäisiä kollektiivitalouksia, jotka näyttivät yksilötalpojille esimerkkiä kollektiivisen maatalouden hoidosta. Oli muodostettu kone- ja traktoriasemia sekä neuvostotiloja, jotka auttoivat talonpoikia talouden parantamisessa.

Tuntien tuhonsa lähenevän kulakit yrittivät tehdä vastarintaa ja järjestivät „viljalakon“ luullen voivansa siten pakoittaa puolueen ellei antautumaan, niin ainakin, perääntymään. Samana vuonna 1928 paljastettiin porvarillisten spesialistien suuri tuholaisjärjestö Shahtyn piirissä Donetsin kaivosalueella ja sittemmin myöskin muilla alueilla. Tuholaiset olivat yhteydessä imperialistisiin valtioihin.

Stalinin johtamana puolue pani täytäntöön erikoistoimenpiteitä kulakkeja vastaan ja mursi niiden vastarinnan. Tuholaiset saivat ankaran rangaistuksen. Toveri Stalin kehoitti puoluetta ottamaan oppia Shahtyn jutusta ja ennenkaikkea bolshevikki-taloustmiehiä itse tulemaan tekniikan tuntijoiksi, spesialisteiksi, ja jouduttamaan uusien teknillisten työntekijäin kouluttamista työläisistä.

Puolueen siirtyessä hyökkäykseen kulakkeja vastaan astuivat puolueen hajallelyömien trotskistien ja zinovjevilaisten tilalle vuosina 1928—1929 Buharin, Rykov, Tomski ja koko heidän puoluevastainen oikeistolaisantautujien ja kapitalismin palauttajien ryhmänsä. Nojautuen oikeistolaisantautujain toimintaan imperiaalistit tekevät samaan aikaan uuden yrityksen Neuvostoliiton vetämiseksi sotaan. Englannin ja Ranskan yleisesikunnissa laaditaan suunnitelmia uudesta interventioista Neuvostoliittoa vastaan, jonka intervention piti tapahtua vuosina 1929—1930.

Samoin kuin Suuren sosialistisen vallankumouksen voitto lokakuussa 1917 ei olisi ollut mahdollinen ilman antautujien ja rikkurien, menshevikkien ja eserräin murskaamista, aivan samoin ei myöskään sosialismin voitto maa-

J. V. Stalin Mustan meren laivaston risteilijän
„Tshervona Ukraina“ kannella. Heinäkuun 25 pnä 1929.
Valokuva.

seudulla olisi ollut mahdollinen ilman oikeistolais-
antautujain murskaamista vuosina 1928—1929.
Erittäin suuri merkitys puolueen voiton saavut-
tamisessa buharinilais-rykovilaisesta puolue-
vastaisesta ryhmästä oli Stalinin puheilla
„Oikeistovaarasta NKP(b):ssa“ (Moskovan Komi-
tean ja Moskovan Kontrollikomitean täysistun-
nossa lokakuussa 1928) ja „Oikeistopoikkea-
masta NKP(b):ssa“ (NKP(b):n Keskuskomitean
täysistunnossa huhtikuussa 1929).

Näissä puheissaan Stalin paljasti loppuun
saakka oikeistolaiset leninisin vihollisiksi ja
osoitti, että oikeistolaiset ovat kulakin asia-
miehiä puolueessa.

Oikeistolaisia vastaan käydyissä taisteluissa
Stalin liitti koko puolueen tiukasti yhteen ja
johti sen rynnäkköön kapitalistisen riiston vii-
meistä linnaketta vastaan maassamme. Stalinin
nerous, hänen järkkymätön tahtonsa ja viisas
tarkkanäköisyytensä teki mahdolliseksi vallan-
kumouksen kehittämisen uudelle, entistä kor-
keammalle asteelle. Historiallisessa artikkelis-
saan „Suuren murroksen vuosi“, joka on kirjoi-
tettu vuonna 1929 Lokakuun XII vuosipäiväksi,
Stalin kirjoitti:

„Kulunut vuosi on ollut suuren murrok-
sen vuosi kaikilla sosialistisen rakennustyön

rintamilla. Tämä murros on käynyt ja käy edelleen sosialismin päättäväisen *hyökkäyksen* merkeissä kaupungin ja maaseudun kapitalistisia aineksia vastaan. Tämän hyökkäyksen luonteenomainen erikoisuus on se, että se on jo antanut meille useita ratkaisevia *menestyksiä* kansantaloutemme sosialistisen uudestirakentamisen (rekonstruktion) tärkeimmillä aloilla¹.

Puolue sai aikaan ratkaisevan murroksen työn tuottavaisuuden alalla. Ratkaistiin pääpiirteissään eräs sosialistisen teollisuuden vaikeimmista tehtävistä — varojen kasaaminen raskaan teollisuuden rakentamista varten. Puolue sai aikaan perinpohjaisen murroksen maanviljelyksemme kehityksessä, talonpoikais-
tömmemme kehityksessä. Kollektiivitalousliike alkoi laajeta myrskyisästi sivuuttaen kehitysvauhtinsa puolesta jopa suurteollisuudenkin. Se oli joukkoluontaisen kollektiivitalousliikkeen alkua.

„Uutta ja ratkaisevaa nykyisessä kollektiivitalousliikkeessä on se“, kirjoitti Stalin, „että talonpojat liittyvät kollektiivitalouksiin ei yksityisinä ryhminä niinkuin ennen, vaan kokonaisina kylinä, pitäjittäin, piireittäin, vieläpä piiri-

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 264 (2. suomenkielinen painos, s. 264).

kunnittainkin. Ja, mitä tämä merkitsee? Se merkitsee, että *kollektiivitalouksiin on mennyt keskitalonpoika*. Tässä on perusta sille maatalouden kehityksen perinpohjaiselle murrokselle, joka on Neuvostovallan tärkein saavutus...“¹.

Näin Stalinin johdolla valmisteltiin historiallinen käänne kulakkiainesten rajoittamis- ja syrjäyttämispolitiikasta kulakkien luokkana hävittämispolitiikkaan yleisen kollektivisoinnin pohjalla.

Stalinin suurena ansiona on pidettävä sitä tosiasiaa, että tuona kautena, teollisuuden ja kollektivisoinnin alkuunpanokautena, jolloin kansan kaikki työhön pystyvät voimat oli mobilisoitava suurten tehtävien ratkaisuun, hän otti koko laajuudessaan esille naiskysymyksen, kysymyksen naisten asemasta, naisten työstä, naisten, työläis- ja talonpoikaisnaisten erittäin tärkeästä osuudesta yhteiskunnan taloudellisessa sekä yhteiskunnallis-poliittisessa elämässä, ja nostettuaan tämän kysymyksen asianvaatimalle tasolle hän ratkaisi sen oikein.

„Ihmiskunnan historiassa“, sanoi Stalin, „ei ainoakaan suuri sorrettujen liike ole

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä. 11. painos, s. 272 (272).

tapahtunut ilman työtätekevien naisten osanottoa. Työtätekevät naiset, kaikkein sorretuimmat kaikista sorretuista, eivät ole milloinkaan jääneet eivätkä ole voineetkaan jäädä sivuun vapausliikkeen valtatiestä. Orjain vapausliike toi esiin, kuten tunnettua, satoja ja tuhansia suuria naismarttyyreja ja sankarittaria. Maaorjain vapautuksen puolesta taistelleiden riveissä oli kymmeniä tuhansia työtätekeviä naisia. Ei ole ihme, että työväenluokan vallankumouksellinen liike, kaikkein mahtayin liike sorrettujen joukkojen kaikista vapausliikkeistä, on saanut lippunsa alle miljoonia työtätekeviä naisia“¹.

„Työtätekevät naiset“, sanoo Stálin edelleen, „työläis- ja talonpoikaisnaiset, ovat työväenluokan mitä suurin reservi. Tämä reservi muodostaa runsaasti puolet väestöstä. Onko naisreservi työväenluokan puolella vaiko sitä vastaan, — siitä riippuu proletaarisen liikkeen kohtalo, proletaarisen vallankumouksen voitto tai tappio, proletaarisen vallan voitto tai tappio. Sen vuoksi proletariaatin ja sen etujoukon, kommunistisen puolueen, ensimmäisenä tehtävänä on käydä päättävää taistelua naisten,

¹ „Pravda“ № 56, maaliskuun 8 pnä 1925.

työläis- ja talonpoikaisnaisten, vapauttamiseksi porvariston vaikutuksesta, työläis- ja talonpoikaisnaisten valistamiseksi poliittisesti ja heidän järjestämisekseen proletariaatin lipun alle“¹.

„Mutta työtätekevät naiset“, jatkaa Stalin, „eivät ole ainoastaan reservi. Heistä voi ja täytyy tulla — työväenluokan noudattaessa oikeaa politiikkaa — todellinen työväenluokan armeija, joka toimii porvaristoa vastaan. Työtätekevistä naisreservistä on taottava työläis- ja talonpoikaisnaisten armeija, joka toimii rinta rinnan proletariaatin suuren armeijan kanssa, — siinä on työväenluokan toinen ja ratkaiseva tehtävä“².

Mitä tulee naisten osuuteen ja merkitykseen kollektiivitalouksissa, niin siitä Stalin sanoi kollektiivitalouksien iskurien ensimmäisessä edustajakokouksessa pitämässään puheessa seuraavaa:

„Naiskysymys kollektiivitalouksissa“, sanoi Stalin, „on suuri kysymys, toverit. Tiedän, että useat teistä vähöksyvät naisten merkitystä, pitävätpä heitä pilkkanaankin. Mutta se

¹ „Pravda“ № 56, maaliskuun 8 pnä 1925.

² Sama.

on virhe, toverit, paha virhe. Tässä ei kysymys ole vain siitä, että naiset muodostavat puolet väestöstä. Kysymys on ennen kaikkea siitä, että kollektiivitalousliike on kohottanut johtaviin toimiin useita mainioita ja kykeneviä naisia. Katsokaapa edustajakokousta, sen kokoonpanoa — ja te näette, että naiset ovat jo kauan sitten kehittyneet takapajuisista eturivin ihmisiksi. Nainen on kollektiivitaloudessa suuri voima. Jos tätä voimaa pidetään piilossa, niin tehdään rikos. Meidän velvollisuutemme on päästää naiset eteenpäin kollektiivitalouksissa ja panna tämä voima liikkeelle“¹.

„Mitä tulee itse kollektivistinaisiin“, jatkaa Stalin, „niin heidän täytyy muistaa kollektiivitalouksien voima ja merkitys itseensä naisiin nähden, täytyy muistaa, että ainoastaan kollektiivitaloudessa he voivat päästä samaan asemaan miehen kanssa. Ilman kollektiivitalouksia vallitsee epätasa-arvoisuus, kollektiivitalouksissa vallitsee oikeuksien tasa-arvoisuus. Muistakoot tämän toverit kollektivistinaiset ja varjelkoot kollektiivitalousjärjestelmää kuin silmäteräänsä“².

¹ *J. Stalin*. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 419—420 (419—420).

² Sama, s. 420 (420).

Maamme mitä laajimpien kansanjoukkojen, niiden mukana myös aikaisemmin sorrettujen ja takapajuisten kansakuntien, saaminen mukaan sosialismin rakentamistyöhön merkitsi neuvostoideologian, joka pitää joukkoja todellisina historian luojina, erittäin suurta voittoa porvarillisesta ideologiasta, joka levittää kaikenlaisia perättömyyksiä joukkojen kykenemättömyydestä itsenäiseen luovaan työhön kaikilla elämän aloilla. Toveri Stalin paljasti sen „teorian“ taantumuksellisen olemuksen, jonka mukaan riistetyt eivät voi tulla toimeen ilman riistäjiä. „Lokakuun vallankumouksen tärkeimpiä tuloksia“, kirjoitti toveri Stalin, „on se tosiasia, että se antoi tuolle valheelliselle „teorialle“ kuoliniskun“¹.

Toveri Stalin paljasti myöskin sen taantumuksellisen legendan, jonka mukaan kansat muka jakautuvat ylempiin ja aiempiin rotuihin.

„Aikaisemmin „oli tapana“ ajatella, että maailma on ammoisista ajoista ollut jaettu alempiin ja ylempiin rotuihin, mustiin ja valkoiisiin, joista ensinmainitut eivät kykene sivistykseen ja ovat tuomitut olemaan riistämisen

¹ *J. Stalin. Leninismin kysymyksiä*, 11. painos, s. 177 (178).

kohteena, mutta viimeksimainitut ovat ainoita sivistyksen edustajia, joiden kutsumuksena on ensinmainittujen riistäminen. Nyt tämä legenda on katsottava särkyneeksi ja hylätyksi. Lokakuun vallankumouksen tärkeimpiä tuloksia on se tosiasia, että se antoi tälle legendalle kuoliniskun, osoittaen teossa, että vapautetut ei-eurooppalaiset kansat, jouduttuaan vedetyiksi neuvostokehityksen uomaan, kykenevät viemään eteenpäin *todella* johtavaa kulttuuria ja *todella* johtavaa sivistystä eikä suinkaan vähemmän kuin eurooppalaiset kansat“¹.

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 178 (179).

JOULUKUUN 27 pnä 1929 Stalin piti puheen marxilaisten maatalousasiantuntijain konferenssissa. Puheessaan toveri Stalin paljasti, porvarillisen teorian kansantalouden sektorien „tasapainosta“, löi murskaksi marxilaisvastaisen teorian „itsestään sujumisesta“ sosialistisessa rakennustyössä ja marxilaisvastaisen teorian pienen talonpoikaistalouden „kestävyydestä“. Murskattuaan kaikki nuo porvarilliset, marxilaisvastaiset, oikeistopportunistiset teoriat toveri Stalin eritteli perusteellisesti kollektiivitalouksien luonteen sosialistisena talousmuotona ja perusteli siirtymisen maatalouden yleisen kollektivisoinnin politiikkaan ja sen pohjalla kulakkien luokkana hävittämiseen.

Lenin puhui jo puolueen XI edustajakokouksessa viimeisestä ja ratkaisevasta taistelusta Venäjän kapitalismia vastaan, jota kasvaa pienestä talonpoikaistaloudesta, mutta tuona kautena ei vielä voitu määritellä tarkoin tuon taistelun aikaa. Toveri Stalin todisti tieteellisesti hänelle ominaisella nerokkaalla tarkkänäköisyydellä, että viimeisen ratkaisevan taistelun *aika* sisäistä kapitalismia vastaan oli jo koittanut. Suuri dialektiikko Stalin osoitti, että kulakkien luokkana hävittäminen ei ole entisen kulakkien rajoittamis- ja syrjäyttämispoliitikan jatkoa, vaan se on jyrkkä *käänne* puolueen politiikassa.

„Kun maiden pakkoluovutus tilanherroilta oli Lokakuun vallankumouksen *ensimmäinen* askel maaseudulla“, sanotaan puolueen XVI edustajakokouksen päätöksissä, „niin siirtyminen kollektiivitalouksiin on *toinen* ja sitäpaitsi ratkaiseva askel, joka määrää tärkeimmän vaiheen sosialistisen yhteiskunnan perustuksen rakentamisessa Neuvostoliitossa“¹.

Maaseutu oli tullut sosialistiseen talouteen sen tuloksena, että taloudellinen välttämättö-

¹ „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja KK:n täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä“, II osa, 6. painos, v. 1941, s. 428.

myys vaati siirtymistä suureen arttelitalouteen, kollektiiviseen, koneellistutettuun maanviljelykseen. Useiden vuosien kuluessa bolshevikien puolue ja Neuvostovaltio loivat maaseudulla uusia tuotantovoimia, juurruttivat uutta tekniikkaa — traktoreita, combinekoneita j.n.e., kouluttivat sosialistisen maanviljelyksen kaadereita, miljoonia ihmisiä, jotka osasivat hallita uutta tekniikkaa.

Historiallisessa tervehdyksessään Stalingradin traktoritehtaan työläisille tehtaan käyntiinpanopäivänä (kesäkuun 17 pnä 1930) toveri Stalin kirjoitti:

„Tervehdys ja onnittelet voiton johdosta Neuvostoliiton, ensimmäisen Punalippuisen traktoritehdasjättiläisen työläisille ja johtohenkilökunnalle. 50 tuhatta traktoria, jotka teidän on vuosittain annettava maalle, on 50 tuhatta ammusta, jotka räjähdyttävät vanhaa porvarillista maailmaa ja raivaavat tietä uudelle sosialistiselle yhteiskunta- ja talousmuodolle maaseudulla. Toivon teille menestystä ohjelmanne täyttämisessä“¹.

Maaseudulla luodut uudet tuotantovoimat johtivat kiertämättä uusiin, *sosialistisiin* suhteisiin ihmisten kesken.

¹ „Pravda“ № 166, kesäkuun 18 pnä 1930.

Konkretisoiden kaikin puolin marxilais-leniniläistä teoriaa sosialismista Stalin osoitti, että siirtyminen kollektivisointiin ei ole mahdollista talonpoikien yksinkertaisen ja rauhallisen kollektiivitalouksiin liittymisen muodossa, vaan talonpoikien joukkotaistelun muodossa kulakkeja vastaan. Oli välttämätöntä murskata kulakit avoimessa taistelussa koko talonpoikaiston nähdessä, jotta talonpoikausjoukot olisivat tulleet vakuuttuneiksi kapitalististen aineiden heikkoudesta, ja siksi siirtyminen yleiseen kollektivisointiin oli sidottu eroittamattomasti kulakkien luokkana hävittämisen tehtävään.

Toveri Stalinin ohjeet käänteeseen välttämättömyydestä puolueen politiikassa kulakkien riistopyrkimysten rajoittamisesta kulakkien luokkana hävittämiseen olivat pohjana Keskuskomitean päätökselle tammikuun 5 päivältä 1930 „Kollektivisoinnin vauhdista ja valtion avustustoimenpiteistä kollektiivitalouksien rakennustyölle“.

Puolueen viholliset yrittivät kaikin tavoin tehdä tyhjäksi puolueen ottaman suunnan maatalouden kollektivisoimiseen. Nuo vihamieliset yritykset ilmenivät ei ainoastaan oikeistolais-antautujain suoranaudessa hyökkäyksessä kollektivisointia vastaan, vaan myöskin puolue-

linjan „vasemmistolaisissa“ vääristelyissä, puolueen määräämän kollektivisoimisvauhdin rikkomisessa, kollektiivitaloudellisen rakennustyön vapaaehtoisuuden leniniläis-stalinilaisen periaatteen rikkomisessa, tomppelimaaisessa harppaamisessa arttelin yli kommuuniin, asuinrakennusten, pikkukarjan, siipikarjan y.m.s. pakollisessa yhteiskunnallistamisessa.

Sisäiset ja ulkoiset viholliset, intervention järjestäjät ja heidän asiamiehensä luottivat siihen, että tuo „vasemmistolainen“ ja joskus tahallinenkin provokatoorinen toiminta saattaa talonpoikaiston riitaan Neuvostovallan kanssa. Imperialististen valtioiden esikunnissa suunniteltiin jo uuden intervention alkamisaikakin. Mutta puolueen johtaja huomasi ajoissa uuden vaaran.

Maaliskuun 2 p:nä 1930 julkaistiin Keskuskomitean päätöksen mukaisesti toveri Stalinin kirjoitus „Menestys panee pään pyörälle“, jossa Stalin antoi vastaiskun „vasemmistolaisille“ ylilyönneille, jotka uhkasivat turmiolla kollektiivitalousliikettä. „Kirjoituksessa korostettiin kaikella voimalla vapaaehtoisuuden periaatetta kollektiivitaloudellisessa rakennustyössä ja osoitettiin, kuinka välttämätöntä on ottaa huomioon Neuvostoliiton eri seutujen erilaiset

olosuhteet määriteltäessä kollektivisoinnin vauhtia ja menetelmiä. Toveri Stalin muistutti, että kollektiivitalousliikkeen perusringas on maatalousartteli... Toveri Stalinin kirjoituksella oli valtavan suuri poliittinen merkitys. Tämä kirjoitus auttoi puoluejärjestöjä korjaamaan virheensä ja antoi mitä voimakkaimman iskun Neuvostovallan vihollisille, jotka olivat toivoneet, että ylilyöntien pohjalla heidän onnistuu nostattaa talonpoikaisto Neuvostovaltaa vastaan¹.

Antaessaan murskaavan iskun „vasemmistolaisille“ vääristelyille ja hajoittaessaan samalla kuin tuhkan tuuleen intervention järjestäjien toiveet toveri Stalin selitti miljoonajoukkojen opettajana puolueen jäsenille ja puolueeseen kuulumattomille kaadereille, mitä on johtamistaito.

„Johtamistaito“, kirjoitti Stalin, „on vakava asia. Ei saa jäädä jälkeen liikkeestä, sillä jälkeen jääminen merkitsee joukoista irroittautumista. Mutta ei saa kiirehtiä edellekään, sillä edelle kiirehtiminen merkitsee yhteyden menettämistä joukkoihin. Joka tahtoo johtaa liikettä ja säilyttää samalla yhteyden miljoona-

¹ „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 295 (327).

joukkoihin, sen täytyy käydä taistelua kahdella rintamalla — sekä jälkeen jääviä että edelle kiirehtiviä vastaan”¹.

Tämän kirjoituksen jälkeen huhtikuun 3 p:nä 1930 julkaistussa kirjoituksessa „Vastaus tovereille kollektiivitalonpojille“, joka oli osoitettu miljoonille kollektiivitalonpojille, Stalin, osoitettuaan virheiden juuret talonpoikaiskysymyksessä ja päävirheet kollektiivitalousliikkeessä, selitti erikoisella voimalla, missä on luokkataistelun rintamalla tapahtuvan hyökkäyksen lakien olemus. Hyökkäystä ei voida suorittaa, ellei varmisteta vallattuja asemia, sanoi toveri Stalin, ellei ryhmitetä voimia uudelleen, ellei turvata rintamaa reserveillä ja tuoda huoltoportaita lähemmäksi rintamaa. Opportunistit eivät käsitä hyökkäyksen luokkaluonnetta: hyökkäys mitä luokkaa vastaan ja minkä luokan kanssa liitossa? Me emme tarvitse, sanoi Stalin, kaikenlaista hyökkäystä, vaan me tarvitsemme hyökkäyksen kulakkia vastaan liitossa keskitalonpojan kanssa.

Stalinilaisen johdon ansiosta, ylilyöntien korjaamisen tuloksena, luotiin luja pohja kollektiivitalousliikkeen uudelle voimakkaalle

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 304 (303).

kasvulle. Toveri Stalinin johdolla puolue ratkaisi proletaarisen vallankumouksen mitä vaikeimman tehtävän vallan valtaamisen jälkeen, pienten talonpoikaistalouksien sosialismin raiteille siirtämisen tehtävän, kaikkein suurilukuisimman riistäjäluokan, kulakiston, hävittämisen tehtävän.

„Se oli mitä syvin vallankumouksellinen mullistus, hyppäys yhteiskunnan vanhasta laadullisesta tilasta uuteen laadulliseen tilaan, seurauksiltaan samanarvoinen Lokakuussa vuonna 1917 tapahtuneen vallankumouksellisen mullistuksen kanssa.

Tämän vallankumouksen erikoisuus on siinä, että se suoritettiin *ylhäältäpäin*, valtiovallan aloitteesta, kulakkiorjuutta vastaan ja vapaan kollektiivitalouselämän puolesta taistelevien miljoonaisten talonpoikaisjoukkojen sitä suoraanaisesti kannattaessa *alhaaltapäin*¹.

Pitäen lähtökohtanaan Leninin ohjeita siitä, että on välttämätöntä siirtyä pienistä talonpoikaistalouksista arttelitalouteen, kollektiiviiseen suurtalouteen maanviljelyksessä, pitäen lähtökohtanaan Leninin osuustoimintasuunnitelmaa Stalin kehitti *maatalouden kollektivisoimis-*

¹ „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 291—292 (323).

teorian ja toteutti sen käytännössä. Uutta tällä alalla Stalinilla on se, että hän:

1) tutki kaikinpuolisesti kysymyksen sosialistisen talouden kollektiivitalousmuodosta maaseudulla;

2) osoitti, että kollektiivitalouksien rakennustyön oikeimpana ja talonpojille käsitettävimpänä muotona, sen tärkein perusrengas, nykyisessä vaiheessa on maatalousartteli, joka tekee mahdolliseksi sovittaa yhteen kollektiivitalonpoikien yksilölliset edut ja heidän yhteiskunnalliset etunsa, mukauttaa kollektiivitalonpoikien yksilölliset edut yhteiskunnallisiin etuihin;

3) perusteli siirtymisen kulakkien rajoittamisen ja syrjäyttämisen politiikasta kulakkien luokkana hävittämisen politiikkaan yleisen kollektivisoinnin pohjalla;

4) osoitti kone- ja traktoriasemien merkityksen tukipaikkoina maatalouden sosialistisessa uudestirakentamisessa sekä maatalouden ja talonpoikaiston avustamisessa sosialistisen valtion taholta.

Useiden järjestöjen sekä työläisten, talonpoikien ja puna-armeijalaisten yleisten kokousten lukuisista pyynnöistä Neuvostoliiton Toimeenpaneva Keskuskomitea päätti vuoden 1930 helmikuussa palkita J. V. Stalinin toisella

Punaisen Lipun kunniamerkillä hänen tavattoman suurista ansioistaan sosialistisen rakennustyön rintamalla.

Puolueen XVI edustajakokous (kesäkuun 26 päivästä heinäkuun 13 päivään 1930) sai paikkansa historiassa koko rintamalla tapahtuneen sosialismin suurhyökkäyksen edustajakokouksena. Tuotuaan esille koko rintamalla kapitalistisia aineksia vastaan tapahtuvan yleis-
hyökkäyksen olemuksen Stalin totesi selostuksessaan, että maamme oli jo *siirtynyt sosialismin kauteen*.

Selostaessaan edustajakokoukselle saavutuksia maan teollisuuden ja maatalouden kollektivisoinnin alalla Stalin osoitti samalla, mitä tehtäviä uusi kehitysvaihe meille asettaa. Joskin me *kehitysvauhdissa* olemme saavuttaneet ja sivuuttaneet edistyneimmät kapitalistiset maat, niin teollisuustuotannon *tasoon* nähden me olemme vielä paljon jäljellä edistyneimmistä kapitalistisista maista. Tästä seuraa tehtävä lisätä edelleen vauhtia, tehtävä saavuttaa ja sivuuttaa kapitalistiset maat myöskin teollisuustuotannon tasoon nähden. Toveri Stalin osoitti selostuksessaan puolueen tehtävät ensimmäisen viisivuotissuunnitelman toteuttamiseksi neljässä vuodessa.

Koko maan työtätekevät ryhtyivät innolla ratkaisemaan edustajakokouksen asettamia jättiläistehtäviä. Sosialistinen kilpailu ja iskuruus levisivät laajalle. XVI edustajakokoukseen mennessä oli sosialistisessa kilpailussa mukana vähintään kaksi miljoonaa työläistä, ja iskuprikaateihin kuului toista miljoonaa työläistä.

„Kaikkein mainiota kilpailussa on se“, sanoi toveri Stalin XVI edustajakokouksessa, „että se saa aikaan perinpohjaisen käänteän ihmisten käsityksessä työstä, sillä se muuttaa työn häpeällisestä ja raskaasta taakasta, jollaisena sitä pidettiin ennen, *kunnian, maineen, uljuuden ja sankaruuden* asiaksi. Mitään sen kaltaista ei ole eikä voikaan olla kapitalistisissa maissa“¹.

Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman täyttäminen vaati kansantalouden kaikkien alojen uudestirakentamista uuden, nykyaikaisen tekniikan pohjalla. Tekniikka sai ratkaisevan merkityksen. Sen vuoksi puolueen johtaja esitti puheessaan „Talousmiesten tehtävistä“, jonka hän piti helmikuun 4 p:nä 1931 sosialistisen teollisuuden toimihenkilöiden ensimmäisessä Yleisliittolaisessa konferenssissa, uuden

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä, 10. painos, s. 393.

tunnuksen: „Bolshevikkien on omaksuttava tekniikka“, „Uudestirakentamiskaudella tekniikka ratkaisee kaiken“.

Kaudella, jolloin puolue teki jännittyneitä töitä sosialismin rakentamisessa, sai yhä suuremman merkityksen puolueen jäsenten ja kandidaattien marxilais-leniniläinen kasvatusta, bolshevistisen puolueen historiallisen kokemuksen tutkiminen ja taistelu puolueen historian vääristelijöitä vastaan.

Marraskuussa 1931 Stalin julkaisi aikakauslehti „Proletarskaja Revoljutsijan“ toimitukselle osoittamansa tunnetun kirjeen, jolla oli tavattoman suuri merkitys puoluerivien yhä lujemmassa aatteellisessa yhteenliittämisessä. Paljastaessaan tässä kirjeessään bolshevismien historian trotskilaiset vääristelijät Stalin osoitti, että leninismi on syntynyt, kasvanut ja lujittunut säälimättömässä taistelussa kaikenkarvaisia opportunisteja vastaan, että bolshevikit ovat olleet maailman ainoa vallankumouksellinen järjestö, joka on lopullisesti murskannut opportunistit ja keskustalaiset sekä karkoittanut heidät pois puolueesta. Tässä kirjeessään Stalin osoitti vakuuttavasti, että trotskilaisuus on vastavallankumouksellisen porvariston etujoukko, joka käy taistelua kommunismia vastaan, Neuvostovaltaa

vastaan, sosialismin rakentamista vastaan Neuvostoliitossa.

Vuoden 1933 alkuun mennessä ensimmäinen viisivuotissuunnitelma oli täytetty ennen määräaikaa. Tammikuussa 1933 Stalin piti Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnossa selostuksen „Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman tulokset“. Meidän maamme, sanoi hän, on muuttunut agraarimaasta teollisuusmaaksi, pikkutalonpoikaisesta maasta kaikkein edistyneimmän sosialistisen suurmaanviljelyksen maaksi. Riistäjäluokat oli lyöty pois tuotantoasemistaan. Niiden rippeet olivat hajaantuneet ympäri maata ja ryhtyneet myyräntyöllä taistelemaan Neuvostovaltaa vastaan. Siksi oli kohotettava valppautta ja käytävä taistelua neuvostojärjestelmän perustan — sosialistisen omaisuuden suojelemiseksi sekä lujitettava kaikki keinoin proletariaatin diktatuuria.

Toisessa puheessaan Keskuskomitean täysistunnossa „Työstä maaseudulla“ Stalin eritteli perusteellisesti puolue työn puutteellisuudet maaseudulla ja esitti kokonaisen toimintaohjelman kollektiivitalousjärjestelmän lujittamiseksi.

Puolueen eteen nousi uusi tehtävä — taistelu kollektiivitalouksien lujittamisen ja työn järjestelyn puolesta kollektiivitalouksissa, taistelu sen

puolesta, että kollektiivitaloudet tehtäisiin bolshevistisiksi ja puhdistettaisiin ne vihamielisistä kulakki- ja tuholaisaineksista. Tätä tarkoitusta varten toveri Stalin teki ehdotuksen poliittisten osastojen perustamisesta kone- ja traktoriasemille sekä neuvostotiloille. Kone- ja traktoriasemien poliittiset osastot ehtivät kahden vuoden aikana (1933 ja 1934) suorittaa suuren työn kollektiivitalouksien lujittamiseksi.

Ensimmäisessä Yleisliittolaisessa kollektiivitalouksien iskurien edustajakokouksessa helmikuun 19 p:nä 1933 toveri Stalin esitti ja perusteli tunnuksen: kollektiivitaloudet on tehtävä bolshevistisiksi ja kollektiivitalonpojat vauraksi.

„Kollektiivitalonpoikien vauraksi tulemiseksi“, sanoi Stalin, „vaaditaan nyt vain yhtä seikkaa — rehellistä työskentelemistä kollektiivitalouksissa, traktoreiden ja koneiden oikein käyttämistä, työkarjan oikein käyttämistä, maan oikein muokkaamista, kollektiivitalouden omaisuuden varjelemista“¹.

Stalinin puhe painui lujasti miljoonien kollektiivitalonpoikien tietoisuuteen, siitä tuli kollektiivitalouksien käytännöllinen taisteluohjelma.

¹ *J. Stalin. Leninismin kysymyksiä*, 11. painos, s. 418 (418).

Yleistäessään sosialistisen rakennustyön kokemuksiä toveri Stalin kehitteli kysymystä neuvostokaupasta työn tuotteiden jakelu- ja vaihtomuotona sosialismin oloissa.

Toveri Stalin sanoi: „Neuvostokauppa on kaupankäyntiä ilman kapitalisteja — pieniä ja suuria, kaupankäyntiä ilman keinottelijoita — pieniä ja suuria. Se on erikoisenlaatuista kauppaa, jota historia ei tähän asti ole tuntenut ja jota ainoastaan me, bolshevikit, harjoitamme Neuvostovallan kehityksen oloissa“¹.

„Jotta maan taloudellinen elämä voisi päästä pulppuamaan täydellä voimalla ja jotta teollisuudella ja maataloudella olisi kiihoke tuotantonsa jatkuvaan laajentamiseen“, sanoi toveri Stalin edelleen, „tarvitaan vielä yksi ehto, nimittäin laajaksi kehitetty *tavaravaihto* kaupungin ja maaseudun välillä, maamme piirien ja alueiden välillä, kansantalouden eri alojen välillä“².

Toveri Stalin arvosteli ankarasti niitä, jotka väheksyivät neuvostokaupan merkitystä tai suhtautuivat siihen ylimielisesti. „Kommunistien erään osan keskuudessa“, sanoi toveri Stalin.

¹ *J. Stalin. Leninismin kysymyksiä*, 11. painos, s. 390 (390).

² *Sama*, s. 461 (461).

„on yhä vieläkin vallalla ylimielinen, yliolkainen suhtautuminen kauppaan yleensä ja neuvostokauppaan erikoisesti. Nämä luvalla sanoen kommunistit pitävät neuvostokauppaa toisarvoisena, turhana asiana ja kauppa-alan työntekijöitä menneinä miehinä... Nämä ihmiset eivät ymmärrä, että neuvostokauppa on meidän asiamme, oma bolshevistinen asiamme, ja että kauppa-alan työntekijät, siihen luettuna myöskin myymälöiden työntekijät, jos he vain työskentelevät rehellisesti, vievät eteenpäin meidän asiामme, vallankumouksen asiaa, bolshevismien asiaa“¹.

Näillä toveri Stalinin ohjeilla oli tärkeä merkitys neuvostokaupan lujittamiselle ja tavaranvaihdon kehittämiseksi maassa.

Selostuksessaan NKP(b):n Keskuskomitean toiminnasta, jonka S. M. Kirov piti Leningradissa puolueen XVII edustajakokouksen edellä, tämä vallankumouksen innokas tribuuni ja puolueen lemmikki luonnehti seuraavasti työväenluokan sosialististen voittojen suurta järjestäjää:

„Toverit, puolueemme ansioista, puolueemme menestyksistä puhuttaessa ei voida olla puhu-

¹ J. Stalin. Leninismien kysymyksiä, 11. painos, s. 462 (461—462).

J. V. Stalin ja A. M. Gorki.
Valokuva.

matta saavuttamiemme jättiäisvoittojen suuresta organisaattorista. Minä puhun toveri Stalinista.

Minun on sanottava teille, että hän on todella täydellinen, todella kaikinpuolinen sen seuraaja ja jatkaja, minkä meille jätti meidän puolueemme suuri perustaja, jonka me menetimme jo kymmenen vuotta sitten.

On vaikea kuvitella sellaista jättiäishenkilöä kuin on toveri Stalin. Viimeisten vuosien aikana, siitä alkaen, kun me työskentelemme ilman Leniniä, me emme tiedä ainoatakaan käännettä työssämme, ainoatakaan vähääkään suurempaa aloitetta, tunnusta, politiikkamme suuntaa, jonka tekijänä olisi ollut joku toinen eikä toveri Stalin. Kaikki perustyö — puolueen, on tiedettävä tämä — suoritetaan toveri Stalinin ohjeiden mukaan, hänen aloitteestaan ja hänen johdollaan. Kansainvälisen politiikan suurimmat kysymykset ratkaistaan hänen ohjeidensa mukaan, ja paitsi näitä suuria kysymyksiä häntä kiinnostavat myöskin sellaiset kysymykset, jotka näyttävät olevan arvoltaan kolmannella, vieläpä kymmenennelläkin tilalla, jos vaan nuo kysymykset koskevat maamme työläisiä, talonpoikia ja kaikkia työtätekeviä.

Minun on sanottava, ettei tämä koske ainoastaan sosialismin rakennustyötä kokonaisuudessaan, vaan se koskee myöskin työmme eri

kysymyksiä. Jos otetaan esimerkiksi maamme puolustuskysymykset, niin on korostettava koko voimalla sitä, että kaikista saavutuksistamme, joista puhuin, me olemme kokonaisuudessaan ja täydellisesti kiitollisuudenvelassa Stalinille.

Tämän miehen mahtava tahdonlujuus ja valtavan suuret organisatoriset kyvyt takaavat puolellemme sen, että voittoisain sosialismin rakennustyöhön liittyvät suuret historialliset käännteet tehdään aikanaan.

Ottakaapa toveri Stalinin tunnukset: „Kollektiivitalonpoika on tehtävä vauraaksi“, „Kollektiivitaloudet on tehtävä bolshevistiksi“, „On omaksuttava tekniikka“, toveri Stalinin kuusi historiallista ehtoa — kaikki, mikä suuntaa sosialismin rakentamista työmme nykyisessä vaiheessa, saa alkunsa tästä miehestä, ja kaikki, minkä me olemme valloittaneet ensimmäisen viisivuotissuunnitelman kaudella, on saavutettu hänen ohjeidensa pohjalla“¹.

Vuoden 1934 alussa Stalin johtaa puolueen XVII edustajakokouksen työtä, joka sai paikansa historiassa *voittajien edustajakokouksena*. Edustajakokouksessa pitämässään NKP(b):n

¹ S. M. Kirov. Vallitut kirjoitukset ja puheet 1912—1934. Vuoden 1939 painos, s. 609—610.

Keskuskomitean toimintaselostuksessa toveri Stalin teki yhteenvedon puolueen historiallisista voitoista, sosialismin voitoista Neuvostoliitossa.

Maan teollisoinnin, maatalouden yleisen kollektivisoinnin ja kulakkien luokkana hävittämisen politiikka oli voittanut. Oppi sosialismin rakentamisen mahdollisuudesta yhdessä maassa oli voittanut. Sosialistinen yhteiskunta- ja talousmuoto oli tullut jakamattomasti hallitsevaksi voimaksi koko kansantaloudessa, ja kaikki muut muodot olivat painuneet pohjaan. Kollektiivitaloudet olivat voittaneet lopullisesti ja peruuttamattomasti.

Mutta Stalin varoitti, että taistelu ei ole läheskään päättynyt. Vaikka viholliset onkin nujerrettu, niin heidän ideologiansa jätteet elävät ja antavat usein tietää olemassaolostaan. On jäänyt kapitalistinen ympärysketju. Se elvyttää ja käyttää hyväkseen kapitalismin jätteitä ihmisten tietoisuudessa.

Toveri Stalin osoitti, että kapitalismin jätteet ihmisten tietoisuudessa ovat kansallisuuskysymyksen alalla paljon sitkeähenkisempiä kuin millään muulla alalla. Vastaten kysymykseen, mikä poikkeama on päävaara — poikkeama suurvenäläiseen natsionalismiin vaiko

poikkeama paikalliseen natsionalismiin,— toveri Stalin sanoi, että nykyisissä olosuhteissa „päävaara on se poikkeama, jota vastaan on lakattu taistelemasta ja jonka näin ollen on annettu paisua valtiolliseksi vaaraksi“¹.

Tarvitaan järjestelmällistä työtä kapitalismin jätteiden voittamiseksi ihmisten tietoisuudessa; tarvitaan kaikkien leninismille vihamielisten virtausten ideologian järjestelmällistä arvostelua; on väsymättä propagoitava leninismiä, kohotettava puolueen jäsenten ideologista tasoa ja harjoitettava työtätekevien kansainvälistä kasvatustyötä. Erikoisesti Stalin korosti puolueen valppauden kohottamisen välttämättömyyttä:

„Puoluetta ei ole tuuditettava uneen, vaan kehitettävä siinä valppautta, sitä ei ole nukutettava, vaan pidettävä taistelunvalmiina, sitä ei ole aseistariisuttava, vaan aseistettava, sitä ei ole demobilisoitava, vaan pidettävä liikekannalla toisen viisivuotissuunnitelman toteuttamista varten“².

Stalinin selostuksessa annettiin konkreettinen ohjelma puolueen tulevalle työlle teollisuuden,

¹ *J. Stalin*. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 474 (474).

² Sama, s. 484 (483).

maatalouden, kaupan ja liikenteen alalla sekä organisatiotyön ohjelma (kaaderit, toimeenpanon tarkastus ja valvonta); asetettiin tehtävä — „organisatorinen johto on kohotettava poliittisen johdon tasolle“. Stalinin selostuksessa annettiin toimintaohjelma kulttuurin, tieteen, kansanvalistuksen ja ideologisen taistelun alalla.

Neuvostoliiton ulkopoliitikasta puhuessaan toveri Stalin sanoi selostuksessaan, että kapitalistisessa maailmassa riehuu talouspula ja useissa maissa, etenkin Saksassa fasistien valtaantumisen yhteydessä, valmistaudutaan kuumeisella kiireellä sotaan. Taloudellisten järjestyksien sekä sotilaallisten ja poliittisten katastrofien keskellä Neuvostoliitto seisoo edelleenkin vankasti ja horjumatta rauhan asemissaan taistellen sodan uhkaa vastaan ja ajaen järkähtämättä rauhan politiikkaa.

„Meidän ulkopoliitikamme on selvä“, sanoi toveri Stalin. „Se on rauhan säilyttämisen ja kauppasuhteiden lujittamisen politiikkaa kaikkien maiden kanssa. Neuvostoliitto ei aio uhata ketään ja sitä vähemmän se aikoo hyökätä kenenkään kimppuun. Me kannatamme rauhaa ja puolustamme rauhan asiaa. Mutta me emme pelkää uhkauksia ja olemme valmiit vastaamaan iskulla sodanlietsojien iskuun.. Mutta ne,

jotka yrittävät hyökätä maamme kimppuun;—
saavat musertavan vastaiskun, jotta ei nii-
den vast'edes tekisi mieli pistää siankärsäänsä
meidän neuvostokasvitarhaamme“¹.

S. M. Kirovin ehdotuksesta XVII edustaja-
kokous hyväksyi toveri Stalinin selostuksen
edustajakokouksen päätökseksi, puolueen laiksi,
puolueen toimintaohjelmaksi lähimmälle kau-
delle. Edustajakokouksessa vahvistettiin myös-
kin kansantalouden kehittämisen toinen viisi-
vuotissuunnitelma.

¹ *J. Stalin*. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 488 (498).

PUOLUEEN yleislinjan menestyksellisen toteuttamisen tuloksena maassa jatkui teollisuuden ja maatalouden herkeämätön kasvu. Toinen, stalinilainen viisivuotissuunnitelma teollisuuden alalla täytettiin vuoden 1937 huhtikuuhun mennessä, ennen määräaikaan neljässä vuodessa ja kolmessa kuukaudessa. Teollisuuden ja maatalouden uudestirakentamisen loppuunsaorittaminen johti siihen, että kansantaloutemme varustettiin maailman uuden aikaisimmalla tekniikalla. Teollisuutemme sai suunnattoman määrän koneita, työpenkkejä ja muita tuotantovälineitä. Maataloutemme sai ensiluokkaisia Neuvostoliitossa valmistettuja traktoreita, combinekoneita ja muita monimutkaisia maatalouskoneita. Liikennelaitos sai ensi-

luokkaisia autoja, vetureita, höyrylaivoja ja lentokoneita. Punainen Armeija sai uutta, erinomaista teknillistä aseistusta — tykistöä, hyökkäysvaunuja ja lentokoneita sekä aluksia Sotalaivastoa varten.

Koko tämä jättiläismäinen työ kansantaloutemme aseistamiseksi uudella tekniikalla tapahtuu toveri Stalinin välittömällä johdolla. Uusia konelajeja, huomattavimpia teknillisiä uutuuksia ja keksintöjä on juurrutettu ja juurrutetaan käytäntöön toveri Stalinin välittömien ohjeiden mukaisesti. Hän perehtyy henkilökohtaisesti teollisuuden ja maatalouden teknillisen uudestrakentamisen kaikkiin yksityiskohtiin, innostaa ja kannustaa työläisiä ja insinöörejä, tuotantolaitosten ja eri tuotantoalojen päähallintojen johtajia, keksijöitä ja konstruktöörejä. Erikoisen suurta ja hellää huolta hän pitää Punaisen Armeijamme, Ilmasotavoimaimme ja Sotalaivastomme teknillisestä varustamisesta, minkä tuloksena Punaisesta Armeijasta on tullut voima, joka on sosialismin vihollisten kauhu.

Eräs sosialistisen rakennustyön tärkeimpiä kysymyksiä, jonka puolue joutui ratkaisemaan, oli kysymys neuvostoyhteiskunnan omien kaaderien kasvattamisesta, neuvostokansan ja ennen kaikkea työväenluokan oman sivistyneis-

V. Stalin lasten keskuudessa Tushinin lentokentällä. V. 1936.
Valokuva.

tön luomisesta. Pitäen lähtökohtanaan Leninin osoituksia siitä, että sosialistinen vallankumous on perusehto kansanjoukkojen kulttuurin voimakkaalle nousulle toveri Stalin arvioi työväenluokan kulttuurivoimia koskevan kysymyksen erääksi sosialistisen rakennustyön ratkaisevista kysymyksistä. Toveri Stalin sanoi:

„Kaikista tähän asti hallitsevina olleista luokista on työväenluokalla hallitsevana luokkana historiassa jonkun verran erikoinen eikä aivan suotuisa asema. Kaikki tähän asti hallitsevina olleet luokat—orjanomistajat, tilanherrat ja kapitalistit—ovat olleet samalla rikkaita luokkia. Niillä on ollut mahdollisuus opettaa pojilleen hallinnassa tarvittavia tietoja ja tottumuksia. Työväenluokka eroaa niistä muunmuassa siinä, että se on köyhä luokka, sillä ei ole ollut aikaisemmin mahdollisuutta opettaa pojilleen hallintatietoja ja -tottumuksia ja se on saanut tämän mahdollisuuden vasta nyt, valtaantulonsa jälkeen. Siinä muunmuassa onkin kulttuurivallankumousta koskevan kysymyksen kärkevyys meillä“¹.

¹ J. Stalin. Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean yhdistetyn Huhtikuun täysistunnon työstä. Selostus NK(b):n Moskovän järjestön aktiivin kokouksessa huhtikuun 13 p:nä 1928. Vuoden 1928 painos, s. 15.

Kysymys työtätekevien omista kaadereista sai meillä erikoisen merkityksen silloin, kun maamme oli jo saanut runsaasti uutta tekniikkaa ja kun tuli kärkevä puute tekniikan omaksuneista ihmisistä, jotka pystyvät käyttämään sitä täydellisesti Synnyinmaamme hyväksi.

Uusi, mahtava tekniikka vaati ihmisiä, jotka kykenivät satuloimaan tämän tekniikan, puserutamaan siitä kaiken, mitä se voi antaa. Oli välttämätöntä kääntää jyrkästi kaaderiemme huomio uuden tekniikan omaksumiseen, monilukuisten kaaderien kasvattamistyön kaikenpuoliseen voimistuttamiseen, kaaderien, jotka kykenevät puserutamaan tästä tekniikasta mahdollisimman paljon hyötyä. Tavattoman suuri merkitys tässä suhteessa oli Stalinin puheella Punaisen Armeijan Akatemiain oppilaiden päästötötilaisuudessa toukokuussa 1935.

„Pannakseen tekniikan liikkeelle“, sanoi toveri Stalin, „ja käyttääkseen sitä pohjaan myöten tarvitaan tekniikkaa hallitsevaa väkeä, tarvitaan kaadereita, jotka kykenevät omaksumaan ja käyttämään tätä tekniikkaa taiteen kaikkien sääntöjen mukaan. Tekniikka ilman tekniikkaa hallitsevia ihmisiä on kuollut. Tekniikka, jonka johdossa ovat tekniikan omaksuneet ihmiset, voi saada ja sen on saatava

aikaan ihmeitä. Jos ensiluokkaisissa tehtaissamme sekä neuvostotiloillamme ja kollektiivitalouksissamme, liikenteessämme ja Punaisessa Armeijassamme olisi riittävä määrä kaadereita, jotka kykenisivät hallitsemaan tätä tekniikkaa, niin maamme saisi tuloksia kolme ja neljä kertaa enemmän kuin se nyt saa... On vihdoinkin ymmärrettävä, että kaikista arvokkaista pääomista, joita on maailmassa, ovat kaikkein arvokkainta ja kaikkein ratkaisevinta pääomaa ihmiset, kaaderit. On ymmärrettävä, että nykyisissä oloissamme „kaaderit ratkaisevat kaiken“. Jos meillä on hyvät ja monilukuiset kaaderit teollisuudessa, maataloudessa, liikenteessä, armeijassa, niin maamme on voittamaton. Jos meillä ei ole sellaisia kaadereita, niin onnumme kummallakin jalalla“¹.

Toveri Stalinin puhe oli voimakkaana sysäyksenä sosialistisen rakennustyön erään tärkeimmän tehtävän — kaaderikysymyksen ratkaisemisessa. Puolueemme johtajan antaman ohjeen voima ei ollut ainoastaan siinä, että se käänsi kaikkien puolue- ja neuvostojärjestöjen huomion kaaderikysymykseen. Sen voima oli myöskin

¹ *J. Stalin*, Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 490 ja 491 (490 ja 491).

siinä, että se sai voimakkaan ja laajan vastakäiun joukkojen keskuudessa, herätti uuden työinnostuksen.

Eturivin työläisten aloitteesta nousi alhaalta käsin mahtavalla voimalla *stahanovildinen liike*. Se alkoi Donetsin kaivosalueella, kivihiiliteollisuudessa, ja levisi uskomattoman nopeasti kautta maan, kansantalouden kaikille aloille. Kymmenet- ja sadattuhannet mainiot työsankarit antoivat mallinäytteitä tekniikan omaksumisesta ja sosialistisen työn tuottavaisuudesta teollisuudessa, liikenteessä ja maataloudessa.

Toveri Stalin valaisi puolueen ja koko maan edessä tämän uuden liikkeen valtavan suuren historiallisen merkityksen. Puheessaan ensimmäisessä Yleisliittolaisessa stahanovilaisten neuvottelussa marraskuussa 1935 Stalin sanoi, että stahanovilainen liike „ilmaisee sosialistisen kilpailun uutta nousua, sosialistisen kilpailun uutta, korkeampaa vaihetta... Stahanovilaisen liikkeen merkitys on siinä, että se on sellaista liikettä, joka rikkoo vanhat teknilliset normit riittämättöminä, sivuuttaa monissa tapauksissa edistyneimpien kapitalististen maiden työn tuottavaisuuden ja sillä tavoin avaa käytännöllisen mahdollisuuden sosialismin edelleen lujittami-

selle maassamme, mahdollisuuden maamme muuttamiselle vauraimmaksi maaksi" ¹.

Toveri Stalin osoitti, että stahanovilainen liike raivaa tietä kommunismiin, että se sisältää työväenluokan sellaisen kulttuuritason ja teknillisen tason kohoamisen siemenen, joka johtaa henkisen ja ruumiillisen työn vastakohtaisuuden hävittämiseen.

Puhuessaan stahanovilaisen liikkeen edellytyksistä toveri Stalin osoitti, missä on vallankumouksemme suuri voima ja voittamattomuus:

„Meidän vallankumouksemme on ainoa, joka ei ole ainoastaan lyönyt murskaksi kapitalismin kahleita ja antanut kansalle vapautta, vaan on ennättänyt antaa kansalle vielä vauraan elämän aineelliset ehdotkin. Tässä on vallankumouksemme voima ja voittamattomuus“ ².

Stalin johti välittömästi Yleisliittolaisen stahanovilaisten neuvottelun sekä teollisuuden, liikenteen ja maatalouden alalla työskentelevien eturivin ihmisten muiden neuvottelujen työtä Kremlissä. Yhdessä teollisuuden ja liikenteen stahanovilaisten, combinekoneiden käyttäjain,

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 493 ja 494—495 (493 ja 494).

² Sama, s. 499 (498).

traktoristien, karjakkojen, sokerijuurikaspeltojen sankarittarien kanssa hän käsitteli yksityiskohtaisesti kansantalouden kaikkien alojen tekniikan ja tuotannon kysymyksiä.

Yhdessä Keskuskomitean ja Hallituksen jäsenten kanssa Stálin on ottanut Kremlissä vastaan lukuisia sosialististen veljestasavaltojen edustajistoja. Nämä vastaanotot ovat olleet kirkkaita ilmauksia suuresta ystävyydestä Neuvostoliiton kansojen välillä, joka on saavutettu leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan toteuttamisen pohjalla. Yhdessä eturivin työläisten ja kollektiivitalonpoikien kanssa ovat toveri Stálin ja hänen työtoverinsa valmistelleet sosialistisen rakennustyön suurimpia kysymyksiä koskevat mitä tärkeimmät päätökset.

„Lenin opetti, että oikeita bolshevistisiä johtajia voivat olla vain sellaiset johtajat, jotka eivät ainoastaan osaa opettaa työläisiä ja talonpoikia, vaan osaavat myöskin oppia heiltä“, näin sanoi toveri Stálin puheessaan stahanovilaisten neuvottelussa. Hän itse on ollut parhaimpana esimerkkinä tällaisesta yhteydestä joukkoihin aina vallankumouksellisen toimintansa ensi askeleista lähtien.

Koko kansantalouden sosialistinen uudestrakentaminen aiheutti maassa perusteellisen

muutoksen luokkien keskinäisissä suhteissa. Se vaati tehtäväksi muutoksia Perustuslakiin, joka oli hyväksytty jo vuonna 1924. Toveri Stalinin aloitteesta puolueen Keskuskomitea esitti Neuvostojen VII Yleisliittolaiselle edustajakokoukselle ehdotuksen Perustuslain muuttamisesta.

Erikoinen Perustuslakivaliokunta laati toveri Stalinin puheenjohdolla uuden Perustuslain luonnoksen. Luonnos asetettiin koko kansan käsiteltäväksi, jota käsittelyä kesti viisi ja puoli kuukautta. Maassamme ei ollut ainoatakaan sellaista kolkkaa, jossa työtätekevät eivät olisi tutkineet ja käsitelleet tätä ihmiskunnan historian mitä suurinta asiakirjaa. Koko neuvostokansa tervehti valtavalla riemulla ja ylpeydellä Perustuslain luonnosta ja hyväksyi sen.

Ylimääräisessä Neuvostojen VIII Yleisliittolaisessa edustajakokouksessa marraskuun 25 p:nä 1936 pitämässään selostuksessa uuden Perustuslain luonnoksesta toveri Stalin perusteli syvällisesti tämän Perustuslain luonnoksen tuoden esille ne valtavat muutokset, jotka olivat tapahtuneet maassamme vuoden 1924 Perustuslain hyväksymisen jälkeen. Sosialismin voitto teki mahdolliseksi siirtymisen vaalijärjestelmän edelleen demokratisoimiseen sekä yleisen,

yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden ja salaisen äänestyksen käytäntöön.

Sosialismin kaikki valtavan suuret voitot on vahvistettu Neuvostoliiton Perustuslaissa. Perustuslain mukaan neuvostoyhteiskunta muodostuu kahdesta ystävyysuhteessa olevasta luokasta — työläisistä ja talonpojista. Neuvostoliiton valtiollisen perustan muodostavat työtätekevien edustajain Neuvostot. Neuvostoliiton taloudellisena perustana on tuotantovälineiden sosialistinen omistus. Neuvostoliiton kaikille kansalaisille taataan oikeus työhön, lepoon, sivistykseen, aineellisesti turvattuun toimeentuloon vanhuuden päivinä sekä myöskin sairastapauksissa ja menetettyään työkykynsä. Kansalaisten tasa-arvoisuus heidän kansallisuudesta, rodustaan ja sukupuolestaan riippumatta on järkkymätön laki. Perustuslaki takaa — sosialistisen yhteiskunnan lujittamisen eduksi — sanan-, paino- ja kokoontumisvapauden, oikeuden yhtyä yhteiskunnallisiksi järjestöiksi, henkilöllisen koskemattomuuden, asunnon koskemattomuuden ja kirjeenvaihdon salaisuuden, turvapaikkaoikeuden ulkomaiden kansalaisille, joita vainotaan työtätekevien etujen puolustamisen tai tieteellisen toiminnan tahi kansallisen vapaustaistelun vuoksi. Nämä historiassa

J. V. Stalin työhuoneessaan.
Valokuva.

ennenkuulumattomat työtätekevien oikeudet ja vapaudet turvaa aineellisesti, taloudellisesti koko sosialistinen talousjärjestelmä, joka ei tunne pulia, anarkiaa eikä työttömyyttä.

Neuvostoliiton Perustuslaki asettaa samalla kaikille kansalaisille vakavia velvollisuuksia: lakien noudattamisen, työkurin noudattamisen, rehellisen suhtautumisen yhteiskunnallisiin velvollisuuksiin, sosialistisen yhteiselämän sääntöjen arvossa pitämisen, sosialistisen omaisuuden varjelemisen ja lujittamisen, sosialistisen isänmaan puolustamisen.

Neuvostoliiton Perustuslaki—voittaneen sosialismin ja laajennetun sosialistisen demokration Perustuslaki — on tehnyt järkkymättömäksi laiksi sen, josta ihmiskunnan parhaat, edistyksekkäimmät älyt ovat vuosisatoja haaveilleet.

Joulukuun 5 p:nä 1936 Neuvostojen VIII edustajakokous hyväksyi ja vahvisti tämän Perustuslain. Neuvostoliiton kansat nimittivät yksimielisesti Neuvostoliiton uuden Perustuslain sen luojaan kunniaksi Stalinilaiseksi Perustuslaiksi. Neuvostoliiton työtätekeville se on taistelujen ja voittojen yhteenveto, kaikkien kapitalististen maiden työtätekeville — suuri taisteluohjelma. Perustuslaki vahvisti sen maailmanhistoriallisen tosiasian, että Neuvostoliitto on astunut

kehityksen uuteen vaiheeseen, sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen loppuunsaattamisen ja kommunismiin vähitellen siirtymisen vaiheeseen. Perustuslaki aseistaa koko maailman työtätekeviä moraalisesti ja poliittisesti taisteluun porvarillista taantumusta vastaan. Perustuslaki osoittaa, että se, mikä on toteutettu Neuvostoliitossa, voidaan toteuttaa myöskin muissa maissa.

Neuvostoliiton Perustuslain kansainvälistä merkitystä luonnehtiessaan Stalin sanoi:

„Tällä hetkellä, jolloin fasismin samea aalto ryvettää työväenluokan sosialistista liikettä ja polkee lokaan sivistyneen maailman parhaimpien ihmisten demokraattiset pyrkimykset, on Neuvostoliiton uusi Perustuslaki syytöskirjelmä fasismia vastaan, syytöskirjelmä, joka on osoituksena siitä, että sosialismi ja demokratia ovat voittamattomia. Neuvostoliiton uusi Perustuslaki tulee olemaan moraalisenä apuna ja realisena tukena kaikille niille, jotka nykyään taistelevat fasistista raakalaisuutta vastaan“¹.

Puolueen saavuttamat sosialismin voitot saatoivat kansan viholliset entistä suuremman raivon valtaan. Vuonna 1937 saatiin selville

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 533—534 (532).

uusien tietojen buharinilais-trotskilaiseen vakoo-
lija-, tuholais- ja murhaajajoukkioon kuuluvien
roistojen toiminnasta, jotka olivat kapitalistis-
ten valtioiden tiedustelulaitosten palveluksessa.
Oikeusjutut osoittivat, että nuo ihmissuvun
hylkiöt olivat olleet salaliitossa Leniniä vastaan,
jonka he olivat aikoneet vangita, salaliitossa
puoluetta ja Neuvostovaltiota vastaan jo Loka-
kuun vallankumouksen ensi päivistä lähtien.
Täyttäen imperialististen isäntiensä tahtoa he
asettivat päämääräkseen puolueen ja Neuvosto-
valtion hajoittamisen, maanpuolustuksen vahin-
goittamisen, ulkoisen intervention helpoittami-
sen, Punaisen Armeijan tappion valmistelun,
Neuvostoliiton paloittelemisen, sen muuttamisen
imperialismin siirtomaaksi ja kapitalistisen
orjuuden palauttamisen Neuvostoliittoon. Puo-
lue ja Neuvostovalta tuhosivat kansan vihol-
listen käärmeenpesät. Selostuksessaan „Puolue-
työn puutteellisuuksista“ Keskuskomitean täys-
istunnossa maaliskuussa 1937 Stalin esitti tarkan
ohjelman puolue- ja neuvostoelimien lujittami-
seksi, ohjelman toimenpiteistä poliittisen valp-
pouden kohottamiseksi ja esitti tunnuksen: „On
omaksuttava bolshevismi“. Stalin aseisti puo-
lueen taistelua varten kansan vihollisia vastaan
ja opetti repimään niiltä pois naamiot.

Neuvosto-oikeus toi päivänvaloon heidän konnantyönsä ja tuomitsi trotskilais-buharinilaiset roistot ammuttaviksi. Neuvostokansa hyväksyi trotskilais-buharinilaisen joukkion tuhoamisen ja siirtyi päiväjärjestyksessä oleviin asioihin— valmistautumaan Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston vaaleihin.

Keskuskomitean ja toveri Stalinin johdolla puolue pani täyteen vauhtiin vaaleihin valmistautumistyön. Uuden Perustuslain voimaansaataminen merkitsi käännettä maan poliittisessa elämässä, maan koko poliittisen elämän edelleen demokratisoimista. Uusi vaalijärjestelmä johti joukkojen poliittisen aktiivisuuden lisääntymiseen, joukkojen valvonnan lisääntymiseen Neuvostovallan elinten suhteen, Neuvostovallan elinten vastuunalaisuuden lisääntymiseen kansan edessä. Keskuskomitean johdolla, Stalinin johdolla puolue muutti uusia tehtäviä vastaavasti työnsä muotoja puolueen sisäisen demokratian laajentamiseksi, demokraattisen sentralismin perusteiden lujittamiseksi, kritiikin ja itsekritiikin kehittämiseksi sekä puolue-elimien vastuunalaisuuden kohottamiseksi puoluejoukkojen edessä. Vaalikamppailun kulmakiveksi puolue otti kommunistien ja puolueettomien stalinilaisen vaaliliiton aatteen.

Vaalien aattona, joulukuun 11 pnä 1937. Stalin piti puheen Moskovan kaupungin Stalinin vaalipiirissä. Puheessaan hän selvitti vaalien peruseron Neuvostoliitossa, jossa ne ovat todella vapaat, todella demokraattiset, ja kapitalistisissa maissa, joissa riistäjäluokat harjoittavat painostusta kansaan nähden. Meillä Neuvostoliitossa on hävitetty riistäjäluokat, sosialismi on jo juurtunut elämään ja vaalit tapahtuvat tällä pohjalla. Stalin määritteli edelleen, minkälaisia poliittisia toimihenkilöitä kansan valittujen, Korkeimman Neuvoston edustajien tulee olla. Kansan pitää vaatia, että he olisivat Leninin tyyppisiä poliittisia toimihenkilöitä, yhtä selvänäköisiä, varmoja, pelkäämättömiä taistelussa, vapaita kaikesta pakokauhun tapaisesta, sääli-mättömiä kansan vihollisia kohtaan, viisaita ja malttavaisia ratkaistessaan monimutkaisia poliittisia kysymyksiä, joissa tarvitaan kaikinpuolista perehtymistä, yhtä oikeudenmukaisia ja kansaansa rakastavia kuin oli Lenin.

Koko maa kuunteli viisaan, nerokkaan johtajansa puhetta. Hänen sanansa painuivat syvälle työtätekevien tajuntaan. Stalinin puhe määritteli kansan valittujen toiminnan periaatteet; se innosti kansaa, lujitti entistä enemmän kommunistien ja puolueettomien vaaliliittoa.

Joulukuun 12 pnä toimitettiin Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston vaalit. Ne muodostuivat koko kansan juhlaiksi, neuvostokansan riemujuhlaiksi. 94 miljoonasta valitsijasta osallistui vaaleihin yli 91 miljoonaa (96,8 prosenttia); äänestämällä yksimielisesti kommunistien ja puolueettomien vaaliliiton ehdokkaita 90 miljoonaa henkilöä vahvasti sosialismin voiton. Se oli kommunistien ja puolueettomien stalinilaisen vaaliliiton suurenmoinen voitto, Leninin—Stalinin puolueen riemuvoitto, puolueen leniniläis-stalinilaisen johdon riemuvoitto.

Neuvostokansan moraalinen ja poliittinen yhtenäisyys sai tässä loistavan vahvistuksensa. Stalin on kansan ensimmäinen valittu, Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston ensimmäinen edustaja.

Jättiläismäisesti kasvanut joukkojen aktiivisuus ja sosialistisen rakennustyön valtavat tehtävät asettivat uudella tavalla kysymyksen kaaderiemme aatteellisesta ja poliittisesta karaisemisesta.

Useissa puheissaan toveri Stalin asetti kaikessa terävyydessään kaadereillemme bolshevismien omaksumisen tehtävän. Toveri Stalin osoitti, että meillä on olemassa kaikki välttämättömät keinot ja mahdollisuudet valmentaa-

semme kaaderimme aatteellisesti ja karaistaksemme ne poliittisesti ja että yhdeksältä kymmenesosalta kaikkien käytännöllisten tehtävien ratkaiseminen riippuu tästä.

Vuonna 1938 ilmestyi toveri Stalinin kirjoittama ja NKP(b):n Keskuskomitean asettaman toimituskunnan hyväksymä kirja „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“.

Tämän kirjan ilmestyminen oli mitä suurin tapahtuma bolshevikkipuolueen aatteellisessa elämässä. Puolue sai bolshevismiin uuden mah-tavan aatteellisen asean, todellisen perustietojen tietosanakirjan marxismin-leninismiin alalla. Tässä kirjassa on esitetty ja yleistetty stalini-laisella selvyydellä ja syvällisyydellä kommu-nistisen puolueen jättiläismäinen historiallinen kokemus, jonka vertaista ei ole ollut eikä ole yhdelläkään muulla puolueella maailmassa. „NKP(b):n historian lyhyessä oppikurssissa“ on osoitettu marxilaisuuden edelleen kehittyminen proletariaatin luokkataistelun uusissa olosuhteissa, imperialismin ja proletaaristen vallankumousten aikakauden marxilaisuuden, maapallon yhdellä kuudesosalla saavutetun sosialismin voiton aikakauden marxilaisuuden kehittyminen. Lyhyessä ajassa levitettiin tavat-toman suuri määrä tätä kirjaa. „On sanottava

suoraan“, sanoi A. A. Zhdanov puolueen XVIII edustajakokouksessa, „että marxilaisuuden olemassaolon aikana tämä on ensimmäinen marxilainen kirja, joka on saanut näin laajan levikin“.

„NKP(b):n historian lyhyen oppikurssin“ luvussa „Dialektisesta ja historiallisesta materialismista“ esitetään nerokkaasti dialektisen ja historiallisen materialismin perusteet mitä selvimmissä ja tiiviimmässä muodossa. Tässä teoksessa toveri Stalin yleisti kaiken sen, minkä Marx, Engels ja Lenin olivat tuoneet dialektisen metodin ja materialistisen teorian oppiin, ja kehitti edelleen dialektisen ja historiallisen materialismin oppia tieteen ja vallankumouksellisen käytännön uusimpien tietojen pohjalla.

Toveri Stalin kehittää dialektista materialismia kommunismin teoreettisena perustana ja marxilais-leniniläisen puolueen maailmankatsomuksena, joka aseistaa työväenluokkaa aatteellisesti sen taistelussa proletariaatin diktatuurin pystyttämisen ja kommunismin rakentamisen puolesta. Erikoisen voimakkaasti tässä teoksessa on esitetty marxismin-leninisin filosofian ja bolshevistisen puolueen vallankumouksellisen käytännöllisen toiminnan välinen sisäinen yhteys. Ollakseen erehtymättä politiikassa,

Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistöön istunto.
Valokuva.

opettaa Stalin, täytyy pitää ohjeenaan marxilaisen dialektisen metodin väittämiä, täytyy tuntea historian kehityksen lait.

J. V. Stalinin teos „Dialektisesta ja historiallisesta materialismista“, jonka on kirjoittanut marxilaisen dialektisen metodin verraton mestari ja jossa on yleistetty bolshevisminjättiläismäinen käytännöllinen ja teoreettinen kokemus, *kohottaa dialektisen materialismin uudelle, korkeammalle asteelle, ja se on todella marxilais-leniniläisen filosofisen ajattelun korkein saavutus.*

Maaliskuussa 1939 Stalin johtaa puolueen XVIII edustajakokouksen työtä. Edustajakokous oli suurenmoinen näyte koko puolueen ennenkuulumattomasta, yhtenäisyydestä ja lujasta eheydestä sekä sen yhteenliittyneisyydestä leniniläis-stalinilaisen Keskuskomitean ympärille.

Toimintaselostuksessaan Stalin eritteli syvältä Neuvostoliiton kansainvälisen aseman ja paljasti sodanlietsojain ja neuvostovastaisen intervention järjestäjäin suunnitelmat. Puolueen XVII edustajakokouksesta oli kulunut viisi vuotta. Kapitalistisille maille tämä kausi oli ollut mitä suurimpien järkytysten aikaa niin talouden kuin politiikankin alalla. Vuosien 1929—1932 talouspulaa ja erikoislaatuista lamakautta (depressiota) seurasi vuoden 1937 jälki-

puoliskolla uusi talouspula, joka valtasi Pohjois-Amerikan Yhdysvallat, Englannin, Ranskan ja useita muita kapitalistisia maita. Kansainvälinen tilanne kärjistyi äärimmilleen, sodanjälkeinen rauhansopimusten järjestelmä kärsi vararikon, alkoi uusi, toinen maailmansota.

Uuden sodan pani alulle kaksi imperialistista aggressiivista päävaltiota — Saksa ja Japani. Toveri Stalin osoitti, että tämä sota oli vetänyt pyörteisiinsä yli viisisatamiljoonaisen väestön ulottaen vaikutuspiirinsä suunnattoman suurelle alueelle Tientsinistä, Shanghaista ja Kantonista Abessinian kautta Gibraltariin saakka. Sota loukkasi yhä enemmän ei-aggressiivisten valtioiden, ennen kaikkea Englannin, Ranskan ja Yhdysvaltojen etuja. Näiden valtioiden hallitukset eivät kuitenkaan toimineet kyllin tarmokkaasti aggressoreita vastaan. Ne luopuivat kollektiivisen turvallisuuden politiikasta ja siirtyivät „puolueettomuuden“ kannalle, puuttumattomuuden kannalle. Puuttumattomuuspolitiikka merkitsi aggression suosimista, sodan päästämistä valloilleen. Surullisenkuuluisan „Münchenin sopimuksen“ henki-isät — Englannin ja Ranskan vallanpitäjät — Chamberlain ja Daladier halusivat suunnata Saksan fasismin aggression itään, Neuvostoliittoa vastaan.

Toveri Stalin paljasti Neuvostoliittoa vastaan suunnatun sodan lietsojien salajuonet, kun he julistivat, että Münchenissä aggressoreille tehdyt myönnytykset ja Münchenin puuttumattomuussopimus panivat alun uudelle „rauhoitumisen“ kaudelle. Toveri Stalin varoitti, että „se suuri ja vaarallinen poliittinen peli, jonka puuttumattomuuspolitiikan kannattajat ovat aloittaneet, voi päättyä heille suureen nolaukseen“¹.

Toveri Stalin selvitti erittäin syvällisesti puolueelle ja neuvostokansalle siihen aikaan muodostuneen kansainvälisen tilanteen koko pulmallisuuden ja vaarallisuuden sekä määritteli periaatteet Neuvostomaan ulkopolitiikan alalla. Hän sanoi:

„Puolueen tehtävät ulkopolitiikan alalla ovat seuraavat:

1. On edelleenkin noudatettava rauhanpolitiikkaa ja kauppasuhteiden lujittamisen politiikkaa kaikkien maiden kanssa;

2. On noudatettava varovaisuutta eikä annettava sotaprovokaattorien, jotka ovat tottuneet istumaan tuleen vierailta housuilla, saattaa maatamme selkkauksiin;

¹ *J. Stalin. Leninismin kysymyksiä*. 11. painos, s. 572 (567).

3. On lujitettava kaikin tavoin Punaisen Armeijamme ja Punaisen Sotalaivastomme taisteluvoimaa;

4. On lujitettava kansainvälisiä ystävyys-siteitä kaikkien maiden työtätekeviin, joiden edut vaativat rauhaa ja ystävyyttä kansojen kesken“¹.

Luonnehdittuaan sosialismin saavutukset ja menestykset, sosialistisen talouden kasvun, kansan aineellisen ja kulttuuritason kohoamisen, neuvostojärjestelmän edelleen lujittumisen toveri Stalin asetti puolueelle ja koko neuvostokansalle uuden suuren historiallisen tehtävän: saavuttaa ja sivuuttaa lähimpien 10—15 vuoden aikana tärkeimmät kapitalistiset maat taloudellisessa suhteessa, s.o. tuotteiden valmistamisessa kutakin asukasta kohden.

„Me olemme sivuuttaneet“, sanoi toveri Stalin, „tärkeimmät kapitalistiset maat tuotannon tekniikan ja teollisuuden kehityksen vauhdin suhteen. Tämä on oikein hyvä. Mutta tämä ei riitä. On sivuutettava ne myöskin taloudellisessa suhteessa. Me voimme tehdä sen ja meidän täytyy tehdä se. Vain siinä tapauksessa, jos sivuutamme tärkeimmät kapitalistimaat taloudellisesti, voimme toivoa, että meidän

¹ *J. Stalin. Leninismin kysymyksiä*. 11. painos, s. 574—575 (569).

maamme saa kylläkseen kulutustarvikkeita, että meillä tulee vallitsemaan tuotteiden runsaus, ja me saamme mahdollisuuden siirtyä kommunismin ensimmäisestä vaiheesta sen toiseen vaiheeseen“¹.

Erääksi puolueen keskeisimmäksi tehtäväksi toveri Stalin asetti selostuksessaan kokonaisen tieteellisesti perustellun bolshevistisen toimintaohjelman kaaderien kehittämistä, kasvattamista, valikointia, esille vetämistä ja tarkistamista varten.

Kuvatessaan sitä tietä, jonka puolue oli kulkenut XVII ja XVIII edustajakokouksen välisenä aikana, toveri Stalin sanoi:

„Pääasiallinen tulos on se, että maamme työväenluokka, poistettuaan ihmisten harjoittaman toisten ihmisten riiston ja pystytettyään sosialistisen järjestelmän, on osoittanut koko maailmalle, että sen asia on oikea. Tämä on tärkein tulos, sillä se lujittaa uskoa työväenluokan voimiin ja sen lopullisen voiton kiertämättömyyteen“².

Stalinin selostus NKP(b):n XVIII edustajakokouksessa oli kommunismin ohjelmaluontoinen asiakirja, uusi askel eteenpäin marxilais-

¹ *J. Stalin. Leninismin kysymyksiä*, 11. painos, s. 578—579 (573).

² Sama, s. 610 (602).

leniniläisen teorian kehittämisessä. Stalin kehitti edelleen sosialistisen vallankumouksen leniniläistä teoriaa. Hän konkretisoi teorian sosialismin rakentamisen mahdollisuudesta yhdessä maassa ja tuli johtopäätökseen *kommunismien rakentamisen mahdollisuudesta maassamme siinäkin tapauksessa, vaikka kapitalistinen ympäristö säilyisikin*. Tämä toveri Stalinin johtopäätös rikastuttaa leninismää, aseistaa työväenluokan uudella aatteellisella aseella, antaa puolueelle avaran näköalan taistelussa kommunismin voiton puolesta, vie eteenpäin marxilais-leniniläistä teoriaa.

Vuoden 1917 elokuussa, s.o. muutamaa kuukautta ennen Lokakuun vallankumousta ja Neuvostovaltion luomista, Lenin kirjoitti tunnetun teoksensa „Valtio ja vallankumous“. Tässä kirjassaan Lenin puolusti [Marxin ja Engelsin oppia valtiosta opportunistien vääristelyiltä ja typeröittämisiltä. Lenin aikoi kirjoittaa „Valtio ja vallankumous“ teokseensa toisen osan, jossa hän suunnitteli tekevänsä tärkeimmät yhteenvedot vuosien 1905 ja 1917 Venäjän vallankumousten kokemuksesta. Kuolema esti hänet kuitenkin toteuttamasta tätä aikomustaan. Mutta sen, mitä Lenin ei ennättänyt tehdä valtioteorian kysymyksien alalla, teki Stalin.

Yli kaksikymmentä vuotta kapitalististen maiden ympärysketjussa olleen sosialistisen Neuvostovaltion jättiläismäiseen kokemukseen nojaten toveri Stalin loi *ehyen, loppuun asti kehitetyn opin sosialistisesta valtiosta*. Stalin eritteli perusteellisesti sosialistisen valtion kehitysvaiheet, sen toimintatehtävien muuttumisen tilanteen muuttumisen yhteydessä, yleisti Neuvostovaltion rakentamisen koko kokemuksen ja tuli johtopäätökseen, että valtion säilyttäminen kommunismin aikana on välttämätöntä siinä tapauksessa, jos kapitalistinen ympärysketju tulee edelleenkin säilymään.

Stalin korosti erikoisesti puoluepropagandan ja puoluekoneiston toimihenkilöiden, nuorisoliitto-, ammattiliitto-, kauppa- ja osuustoiminta-, talous-, neuvosto-, valistus-, sotilas- ja muiden järjestöjen toimihenkilöiden marxilais-leniniläisen kasvattamisen tavattoman suurta tärkeyttä ja merkitystä. Hän sanoi:

„Jos kaaderiemme marxilais-leniniläinen kasvatus alkaa surkastua, jos näiden kaaderien poliittisen ja teoreettisen tason kohottamista tarkoittava työmme heikentyy ja itse kaadereita lakkaavat tämän vuoksi kiinnostamasta meidän etenemisemme tulevaisuuden näköalat, jos ne lakkaavat ymmärtämästä oikeaa asiaamme ja

muuttuvat tulevaisuuden näköaloja vailla oleviksi hommamiehiksi, jotka sokeasti ja mekaanisesti täyttävät ylhäältä tulevat ohjeet,—niin pakostakin surkastuu myöskin koko meidän valtio- ja puolueetyömme. On pidettävä selviönä, että mitä korkeammalla on minkä tahansa valtio- ja puolue työn alan toimihenkilöiden poliittinen taso ja marxilais-leniniläinen tietoisuus, sitä korkeammalla tasolla ja hedelmällisempää on itse työ, sitä tuloksellisempaa on työ, ja päinvastoin, mitä alempi on toimihenkilöiden poliittinen taso ja marxilais-leniniläinen tietoisuus, sitä luultavampia ovat häiriöt ja epäonnistumiset työssä, sitä luultavampaa on itse toimihenkilöiden madaltuminen ja muuttuminen yksipuoliseksi näperteleviksi hommamiehiksi, sitä luultavampaa on heidän turmeltumisensa. Voidaan sanoa varmuudella, että jos me kykenisimme ideologisesti kouluttamaan kaikkien työalojemme kaaderit ja karkaisemaan ne poliittisesti siinä määrin, että ne voisivat vapaasti perehtyä sisäiseen ja kansainväliseen tilanteeseen, jos me kykenisimme tekemään heistä täysin kypsyneitä marxilaisia-leniniläisiä, jotka pystyvät ilman suuria virheitä ratkaisemaan maan johtamisen kysymyksiä, niin meillä olisi täysi syy pitää ratkaistuina 9/10 kysymyksis-

J. V. STALIN
Valokuvu.

tämme. Ja tämän tehtävän me voimme ehdottomasti ratkaista, sillä meillä on kaikki keinot ja kaikki mahdollisuudet, jotka ovat välttämättömiä sen ratkaisemiseen“¹.

Edelleen Stalin lausui: „On eräs tieteenhaara, jonka tuntemista täytyy vaatia tieteen kaikkien alojen bolshevikeilta,— se on marxilais-leniniläinen tiede yhteiskunnasta, yhteiskunnan kehityslaeista, proletaarisen vallankumouksen kehityksen laeista, sosialistisen rakennustyön kehityksen laeista, kommunismin voitosta. Sillä todellisena leniniläisenä ei voida pitää sellaista ihmistä, joka sanoo itseään leniniläiseksi, mutta on eristäytynyt omaan erikoisalaansa, eristäytynyt esimerkiksi matematiikkaan, kasvioppiin tai kemiaan, ja joka ei näe kauemmaksi omaa erikoisalaansa. Leniniläinen ei voi olla pelkän oman harrastamansa tieteenhaaran erikoistuntija, hänen täytyy olla myöskin samalla poliitikko ja yhteiskunnallinen toimihenkilö, jota elävästi kiinnostaa maansa kohtalo, joka tuntee yhteiskunnallisen kehityksen lait, joka osaa käyttää näitä lakeja ja joka pyrkii olemaan aktiivisena osanottajana maan poliittisessa johtamisessa. Tämä on tietysti lisärasitusta erikois-

¹ J. Stalin. Leninismin kysymyksiä, 11. painos, s. 598 (591).

aloilla työskenteleville bolshevikeille. Mutta se on sellaista räsitusta, joka tuottaa runsaan hedelmän.

Puoluepropagandan tehtävä, kaaderien marxilais-leniniläisen kasvatuksen tehtävä on auttaa kaikkien työalojen kaadereita omaksumaan marxilais-leniniläinen tiede yhteiskunnan kehityksen laeista“¹.

Toveri Stalinin selostus NKP(b):n XVIII edustajakokouksessa on luokattoman sosialistisen yhteiskunnan loppuunrakentamisen ja vähitellen sosialismista kommunismiin siirtymisen ohjelma. Bolshevikkien edustajakokous hyväksyi yksimielisesti johtajansa toimintaselostuksen ja vahvisti sen puolueen koko toiminnan johtavaksi ohjeeksi, laiksi.

Toveri Stalinin selostus NKP(b):n XVIII edustajakokouksessa on mainio esimerkki marxilais-leniniläisestä tieteellisestä ennakoarvioinnista kansainvälisten suhteiden alalla. Stalinin nerokkaat ohjeet ulkopoliittikkamme tehtävistä ja Stalinin johtamistaito ovat taanneet Neuvostoliiton ulkopoliittikan mitä suurimmat voitot. Kohottaneet entistä korkeammalle Neuvostoliiton merkityksen mahtavana kansainvälisenä voi-

¹ *J. Stalin. Leninismin kysymyksiä*, 11. painos, s. 598—599 (592)

mana, joka kykenee vaikuttamaan kansainväliseen tilanteeseen ja muuttamaan sitä työtätekevien eduksi. Pitäen ohjeenaan toveri Stalinin neuvoja Neuvostoliiton hallitus on lyönyt pirstoiksi niiden sodanlietsojain kavalat suunnitelmat, joilla on tapana istua tuleen vierailu housuilla, ja turvannut Neuvostoliiton kansoille työrauhan. Solmiamalla Itämerenmaiden valtioiden kanssa sopimuksia keskinäisavusta Neuvostoliitto lujitti tavattomasti sosialismin maan puolustusasemia, lujitti kansainvälistä asemaansa.

Neuvostohallitus pyrki ehkäisemään sodan leviämistä edelleen ja taisteli kollektiivisen turvallisuuspolitiikan toteuttamisen puolesta. Mutta tämä politiikka ei kuitenkaan saanut osakseen kannatusta Englannin ja Ranskan hallitsevien piirien taholta. Münchenissä syntynyt puuttumattomuuspolitiikka tuli kalliiksi ei-aggressiivisten maiden kansoille. Jo maaliskuussa 1939 Hitler-Saksa anasti haltuunsa Tšekkoslovakian englantilais-ranskalaisen diplomatian suostumuksella. Pian alkoi Saksan aggressorien hyökkäys Itä-Euroopan maiden kimppuun. Imperialistinen Japanikin — Saksan liittolainen Kauko-Idässä — aktivisoitui. Touku-kuussa 1939 se teki muutamia provokatoorisia

hyökkäyksiä Mongolian Kansantasavallan rajalla, mutta Punaisen Armeijan joukko-osastot murskasivat japanilais-mandshuralaiset sotajoukot Halhin-Golin luona.

Englantilais-ranskalainen diplomatia harjoitti tuohon aikaan epärehellistä politiikkaa Neuvostoliiton suhteen ja kaikin tavoin pitkitti mahdollisen aggressorin kollektiivisen torjumisen järjestämistä koskevia neuvotteluja Neuvostoliiton kanssa ehdottamalla Neuvostoliitolle sopimuksen solmiamista varten sellaisia ehtoja, joita oli aivan mahdoton hyväksyä.

Nähdessään Englannin ja Ranskan hallitusten haluttomuuden toimia yhdessä Neuvostoliiton kanssa taistelussa rauhan puolesta Neuvostoliiton hallituksen piti ryhtyä huolehtimaan maamme turvallisuuden takaamisesta.

Elokuussa 1939 Neuvostoliiton hallitus solmi Saksan kanssa hyökkäämättömyyssopimuksen. Tuo sopimus, kuten toveri Stalin myöhemmin osoitti, ei kajonnut suoranaisesti eikä välillisesti valtiomme alueelliseen eheyteen, riippumattomuuteen eikä kunniaan. Mutta se turvasi Neuvostomaalle rauhan lähimmäksi ajaksi ja mahdollisuuden valmistella voimia vastaiskuun siltä varalta, jos Neuvostoliiton kimppuun tehdään hyökkäys.

Noudattaen toveri Stalinin ohjeita maamme pitämisestä mobilisatiovalmiina ulkolaisen aseellisen hyökkäyksen varalta bolshevikkipuolue teki pitkän aikaa johdonmukaisesti ja järkähtämättä työtä Neuvostoliiton valmistelemiseksi kaikin puolin aktiiviseen puolustukseen. Maamme teollisointi- ja maatalouden kollektivistipolitiikan toteuttamisen tuloksena oli stalinilaisten viisivuotiskausten aikana luotu mahtava taloudellinen perusta, jota voitiin käyttää valtiomme aktiiviseen puolustukseen.

Tämä puolueen politiikka teki mahdolliseksi tuottaa maassa riittävän määrän metallia aseiden ja varusteiden sekä tuotantolaitosten koneiston valmistamista varten, polttoainetta tuotantolaitosten ja liikennelaitoksen toiminnan ylläpitämiseksi, puuvillaa vaatetuksen valmistamiseksi sekä viljaa armeijan muonittamiseksi.

Maan teollisointi- ja maatalouden kollektivistipolitiikan tuloksena Neuvostoliitossa tuotettiin vuoden 1940 kuluessa: 15 miljoonaa tonnia valurautaa, s.o. [miltei 4 kertaa enemmän kuin tsaarin Venäjällä vuonna 1913; 18 miljoonaa 300 tuhatta tonnia terästä, s.o. 4 ja puoli kertaa enemmän kuin vuonna 1913; 166 miljoonaa tonnia kivihiiltä, s.o. 5 ja puoli kertaa enemmän kuin vuonna 1913; 31 milj.

tonnia naftaa, s.o. 3 ja puoli kertaa enemmän kuin vuonna 1913; 38 miljoonaa 300 tuhatta tonnia tavaraviljaa, s.o. 17 miljoonaa tonnia enemmän kuin vuonna 1913; 2 miljoonaa 700 tuhatta tonnia raakapuuvillaa, s.o. 3 ja puoli kertaa enemmän kuin vuonna 1913.

„Tällaista ennenkuulumatonta tuotannon kasvua“, sanoi toveri Stalin, „ei voida pitää maan yksinkertaisena ja tavallisena kehityksenä takapajuisuudesta edistykseen. Se oli harppaus, jonka avulla Synnyinmaamme muuttui takapajuisesta maasta edistyneeksi, agraarimaasta teollisuusmaaksi“¹.

Syksyllä 1939 toveri Stalinin aloitteesta vapautettiin puolalaisten tilanherrain ikeestä meidän veljeskansamme — Länsi-Ukrainan ja läntisen Bielo-Venäjän kansat. Nämä kansat yhtyivät Neuvostoliiton vapaiden kansojen yhtenäiseen veljesperheeseen. Myöhemmin Neuvostoliiton kokoonpanoon palautettiin Itämerenmaiden neuvostotasavallat — Liettua, Latvia ja Eesti.

Joulukuun 20 pnä 1939 Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistön Asetuksella

¹ J. Stalin. Puhe Moskovan kaupungin Stalinin vaalipiirin valitsijain kokouksessa helmikuun 9 pnä 1946, s. 15.

J. V. Stalinille annettiin hänen 60-vuotispäivänään Sosialistisen Työn Sankarin nimi erikoisen suurista ansioista bolshevistisen puolueen järjestämisessä, Neuvostovaltion luomisessa, sosialistisen yhteiskunnan rakentamisessa Neuvostoliitossa ja Neuvostoliiton kansojen keskinäisen ystävyyden lujittamisessa.

Joulukuun 22 pnä 1939 toveri Stalin valittiin Neuvostoliiton Tiedeakatemian kunniajäseneksi.

Helmikuun 15 päivästä 20 päivään 1941 pidettiin NKP(b):n XVIII Yleisliittolainen konferenssi. Konferenssi käsitteli kysymyksen puoluejärjestöjen tehtävistä teollisuuden ja liikenteen alalla, vuoden 1940 yhteenvedot talouden alalla ja Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen suunnitelman vuodeksi 1941 sekä organisaatiokysymyksiä.

Toveri Stalinin ohjeita noudattaen konferenssin työ sujui Neuvostomaan puolustusmahdin edelleen lujittamisen merkeissä.

Pitäen lähtökohtanaan NKP(b):n XVIII edustajakokouksen päätöksiä NKP(b):n Keskuskomitea ja Neuvostohallitus antoivat toveri Stalinin aloitteesta Neuvostoliiton Valtion Suunnittelukomitean tehtäväksi ryhtyä laatimaan Neuvostoliiton yleistä taloussuunnitelmaa 15 vuodeksi.

Tämän suunnitelman tarkoituksena oli ratkaista tehtävä, joka edellytti tärkeimpien kapitalististen maiden sivuuttamista taloudellisessa suhteessa, s.o. valuraudan, teräksen, polttoaineen, sähkövoiman, koneiden ja muiden tuotantovälineiden sekä kulutustarvikkeiden tuotannossa kutakin asukasta kohden.

Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhe-
miehistön Asetuksella J. V. Stalin nimitettiin
toukokuun 6 p:nä 1941 Neuvostoliiton Kansan-
komissaarien Neuvoston puheenjohtajaksi.

Suuren Stalinin johtama neuvostokansa kulki
kohti uusia voittoja, eteenpäin, kommunismia
kohti. Mutta vuoden 1941 kesäkuussa neuvosto-
kansan rauhallisen luovan työn keskeytti sota,
joka puhkesi sen seurauksena, että Saksa
hyökkäsi Neuvostoliiton kimppuun.

KESÄKUUN 22 pnä 1941 imperialistinen Hitler-Saksa rikkoi törkeästi hyökkäämättömyyssopimuksen ja teki yllättävän, valapattoisen hyökkäyksen Neuvostoliiton kimppuun. Sota oli käännekohta Neuvostomaan kehityksessä. Rauhallisen rakennustyön kausi oli päättynyt. Alkoi neuvostokansan Isänmaallisen vapaussodan kausi saksalaisia anastajia vastaan.

Neuvostoliiton kansojen kaikkien voimien saattamiseksi nopeasti liikekannalle ja vastaiskun antamiseksi viholliselle Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistö, NKP(b):n Keskuskomitea ja Neuvostoliiton Kansankomissaarien Neuvosto hyväksyivät kesäkuun 30 pnä 1941 päätöksen Valtion Puolustuskomitean

muodostamisesta, jonka käsiin keskitettiin kaikki valta valtiossa. Valtion Puolustuskomitean puheenjohtajaksi nimitettiin Josef Vissarionovitsh Stalin.

Työtätekevien johtaja ja opettaja toveri Stalin tuli Neuvostoliiton asevoimien johtoon, ja hän ryhtyi johtamaan neuvostokansan taistelua mitä julminta ja kavalinta vihollista — Saksan fasismia vastaan.

Hitler-Saksa aloitti rosvomaisen anastusotansa Neuvostoliittoa vastaan sille edullisten olosuhteiden vallitessa. Hitlerin armeija oli jo täydellisesti liikekannalla, ja sillä oli kokemusta sodan käynnistä Länsi-Euroopassa. Saksalaisten 170 divisioonaa, jotka oli aseistettu tuhansilla hyökkäysvaunuilla ja lentokoneilla, siirrettiin Neuvostoliiton rajoille ja syöstiin äkkiarvaamatta Neuvostojen maan kimppuun. Rauhaa rakastavan Neuvostoliiton asevoimat joutuivat sodan alkuaikoina epäedulliseen asemaan. Vihollinen, joka käytti hyväkseen hyökkäyksen yllätyksellisyyden suomaa etuisuutta, pakoitti määrällisen ja teknillisen ylivoimansa painolla Neuvostojen armeijan taistellen perääntymään maan sisäosiin.

Hitleriläisten sotajoukkojen onnistui sodan ensimmäisten 10 päivän kuluessa vallata

Liettua, huomattava osa Latviaa, Bielo-Venäjän läntinen osa ja osa Länsi-Ukrainaa. Neuvostoliiton ylle nousi vakava vaara.

Heinäkuun 3 p:nä 1941 toveri Stalin piti radiopuheen, jossa hän vetosi neuvostokansaan sekä Punaisen Armeijan ja Sotalaivaston sotureihin. Tässä historiallisessa puheessaan toveri Stalin eritteli syvällisesti silloiset tapahtumat sekä määritteli armeijan ja kansan tehtävät sosialistisen isänmaan puolustuksessa.

Toveri Stalin kertoi karun totuuden muodostuneesta sotatilanteesta ja kehoitti neuvostoväkeä ymmärtämään Synnyinmaata uhkaavan vaaran koko syvyyden ja luopumaan rauhallisen rakennustyön mielialoista. Toveri Stalin varoitti, että neuvostoväen keskuudessa ei saa olla huolettomuutta, leväperäisyyttä eikä pelkoa taistelussa, ei saa olla paikkaa ruikuttajille, pakokauhun kylväjille eikä karkureille.

Toveri Stalin paljasti Hitler-Saksan Neuvostoliittoa vastaan aloittaman sodan päämäärän: „Vihollinen on julma ja armoton. Se on asettanut päämääräkseen meidän hikemme kustuttamien maittemme anastamisen sekä työllämme hankitun viljamme ja öljymme anastamisen. Se on asettanut päämääräkseen tilanherrojen vallan palauttamisen, tsaarinvallan palauttamisen,

venäläisten, ukrainalaisten, bielovenäläisten, liettualaisten, latvialaisten, eestiläisten, uzbekkien, tataarien, moldavialaisten, gruusialaisten, armenialaisten, azerbaidzhanilaisten ja Neuvostoliiton muiden vapaiden kansojen kansallisen kulttuurin ja kansallisen valtiollisen olemassaolon tuhoamisen, niiden saksalaistamisen, niiden muuttamisen saksalaisten ruhtinaiden ja paroonien orjiksi. Kysymys on näin ollen Neuvostovaltion elämästä ja kuolemasta, Neuvostoliiton kansojen elämästä ja kuolemasta, siitä, saavatko Neuvostoliiton kansat olla vapaina vai joutuvatko ne orjuuteen“¹.

Määritellessään fasisti-Saksaa vastaan Neuvostoliiton käymän sodan päämääriä toveri Stalin sanoi, että tämä sota on koko neuvostokansan suurta sotaa saksalais-fasistisia sotajoukkoja vastaan. Tämän koko kansan Isänmaallisen sodan päämääränä ei ole ainoastaan maamme uhkaavan vaaran torjuminen, vaan myöskin kaikkien niiden Euroopan kansojen auttaminen, jotka nääntyvät Saksan fasismin ikeen alla.

Toveri Stalin ennusti profeettallisesti, että tässä vapaussodassa neuvostoväki lei tule ole-

¹ *J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta.* 5. painos. s. 13 (suomennos, s. 13).

maan yksin. „Isänmaamme vapauden puolesta käymämme sota yhdistyy Euroopan ja Amerikan kansojen taisteluun riippumattomuutensa ja demokraattisten vapauksiensa puolesta. Se tulee olemaan niiden kansojen yhteisrintama, jotka puolustavat vapautta Hitlerin fasististen armeijain tuomaa orjuutusta ja orjuutuksen uhkaa vastaan“¹.

Elämä vahvisti todeksi tämän toveri Stalinin ennakkonäkemyksen. Heinäkuun 12. p:nä 1941 Englanti solmi Neuvostoliiton kanssa „Sopimuksen yhteisistä toimista sodassa Saksaa vastaan“. Myöhemmin (kesäkuu 1942) Amerikan Yhdysvallat allekirjoittivat Neuvostoliiton kanssa „Sopimuksen periaatteista, joita sovelletaan keskinäisessä avunannossa käytäessä sotaa aggressiota vastaan“. Muodostui englantilais-neuvostoliittolais-amerikkalainen liittoutuma, joka asetti päämääräkseen italialais-saksalaisen liittoutuman murskaamisen.

Toveri Stalin kehoitti neuvostokansaa järjestämään koko työnsä sota-ajan raiteille alistaen kaiken rintaman eduille ja vihollisen murskaamisen järjestämisen tehtäville. Punaisen Armeijan ja Laivaston sekä kaikkien neuvosto-

¹ J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 16 (16).

kansalaisten on puolustettava neuvostomaan joka kaistaletta, taisteltava viimeiseen veripisaraan asti jokaisen kaupunkimme ja kylämme puolesta. Toveri Stalin tähdensi sitä, että on järjestettävä Punaisen Armeijan kaikinpuolinen avustaminen, lujitettava sen selustaa, huollettava armeija aseilla, ampumatarvikkeilla ja muonalla.

Toveri Stalin antoi ohjeen, että jos Punaisen Armeijan joukko-osastot ovat pakoitettuja perääntymään, niin viholliselle ei ole jätettävä ainoatakaan veturia, ainoatakaan vaunua, kiloakaan viljaa, litraakaan polttoainetta. Toveri Stalin kehoitti järjestämään sissiosastoja ja yhdistämään sissisodan vihollisen selustassa Punaisen Armeijan taistelutoimiin.

„Kansan kaikki voimat murskaamaan vihollista!

Eteenpäin, voittomme puolesta!“ sanoi toveri Stalin.

Puolueen kutsusta Neuvostoliiton kaikki kansat nousivat puolustamaan Synnyinmaataan.

Nopeasti ja päättävästi pantiin toimeen koko kansantalouden, kaikkien puolue-, valtio- ja yhteiskunnallisten järjestöjen työn järjestäminen sota-ajan raiteille, palvelemaan rintaman tarpeita. Rintama ja selusta muodostuivat yhtenäiseksi, jakamattomaksi sotaleiriksi. Koko

neuvostokansa yhdistyi ja liittyi bolshevistisen puolueen ja hallituksen ympärille lujemmin kuin koskaan ennen.

Lyhyessä ajassa siirrettiin koko teollisuus valmistamaan puolustukseen tarvittavia tuotteita. Tuhansia teollisuuslaitoksia evakuoitiin vihollisen uhkaamilta seuduilta selustaan ja siellä ne jatkoivat työtään. Maan itäisillä alueilla edistyi menestyksellisesti uusien, puolustukselle tärkeiden teollisuuslaitosten rakennustyö. Punainen Armeija sai uutta täydennysväkeä. Rintamavyöhykkeen kaupungeissa ja alueilla koottiin kansan nostoväkeä. Vihollisen tilapäisesti anastamilla neuvostoalueilla alkoivat heti sodan ensi päivistä lähtien toimia kansankostajat — urhoolliset neuvostosissit.

Heinäkuun 19 p:nä 1941 Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistö nimitti J. V. Stalinin Neuvostoliiton Puolustusasiain Kansankomissaariksi. Toveri Stalin suoritti tavattoman suuren työn neuvostomaan asevoimien lujittamiseksi. Toveri Stalinin johdolla Neuvostoarmeija toteutti aktiivisen puolustuksen taktiikkaa, jonka tarkoituksena oli näännyttää vihollista, tuhota mahdollisimman paljon sen miesvoimaa ja sotakalustoa sekä valmistella edellytykset hyökkäykseen siirtymiselle.

Hitleriläinen sodanjohto, joka oli perustanut laskelmansa Neuvostoliiton salamannopeaan murskaamiseen ja Moskovan sekä Leningradin nopeaan valtaamiseen, heitti Neuvostoliiton — Saksan rintamalle reservinsä välittämättä Saksan armeijan äärettömän suuresta mieshukasta ja sotakaluston menetyksestä. Suunnattoman suurien menetysten hinnalla saksalaisten onnistui murtautua lokakuussa Moskovan alueelle.

Muodostui kaikkein vaarallisin tilanne koko vuoden 1941 kamppailun aikana. Moskovan ylle nousi uhkaava vaara. Lokakuun 19 p:nä 1941 julkaistiin Valtion Puolustuskomitean Puheenjohtajan toveri Stalinin allekirjoittama päätös piiritystilän voimaansaattamisesta Moskovassa. Toveri Stalin laati ja pani loistavasti täytäntöön pääkaupungin puolustamissuunnitelman ja saksalaisten sotajoukkojen murskaamissuunnitelman Moskovan luona.

Vihollinen oli Moskovan edustalla. Siitä huolimatta pidettiin Moskovassa marraskuun 6 p:nä 1941 työtätekevien edustajain Moskovan Neuvoston sekä Moskovan kaupungin puolue- ja yhteiskunnallisten järjestöjen tavanmukainen juhlistunto, joka oli omistettu Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 24. vuosipäivälle. Selostuksen teki toveri Stalin.

Selostuksessaan toveri Stalin esitti yhteenvedon sodan kulusta neljän kuukauden ajalta. Armeijan ja kansan johtaja sanoi koruttoman suorasukaisesti, että maamme ylle noussut vakava vaara ei ollut heikentynyt, vaan vielä entisestään kasvanut. Mutta samalla toveri Stalin näki ennakolta mitä suurimmalla tarkkanäköisyydellä, että saksalaisten imperialistien ja heidän armeijainsa tuho oli kiertämätön.

Saksalaisten fasististen anastajain suunnitelma „tehdä loppu“ Neuvostoliitosta „salamasodan“ avulla puolessatoista, kahdessa kuukaudessa oli epäonnistunut lopullisesti. Paikansa pitämättömiksi osoittautuivat saksalaisten fasististrategien laskelmat myöskin yleisen liittoutuman aikaansaamiseen Neuvostoliittoa vastaan ja Neuvostoliiton eristämiseen sekä siihen, ettei neuvostojärjestelmä ole vankka, ettei neuvostoselusta ole vankka, että Punainen Armeija ja Punainen Laivasto ovat heikkoja.

Selvittäessään Punaisen Armeijan väliaikaisten vastoinkäymisten syitä toveri Stalin osoitti, että eräs näiden vastoinkäymisten syistä on siinä, ettei Euroopassa ole toista rintamaa. Toinen syy on se, että Punaisella Armeijalla ei ole riittävästi hyökkäysvaunuja ja osittain myöskään ilmavoimia, vaikka ne laadullisesti

ovatkin parempia kuin saksalaisten hyökkäysvaunut ja lentokoneet.

Toveri Stalin asetti tehtäväksi saattaa olemattomaksi saksalaisten määrällisen ylivoiman hyökkäysvaunuihin ja lentokoneisiin nähden ja parantaa siten perinpohjin armeijamme asemaa.

Tällä johtajan ohjeella oli mitä suurin merkitys sodan lopputulokselle. Tätä ohjetta täytäten neuvostoteollisuus lisäsi kuukaudesta toiseen lentokoneiden, hyökkäysvaunujen ja niiden torjuntavälineiden tuotantoa ja poisti sodan kulussa vihollisen määrällisen ylivoiman sotakalustoon nähden.

Toveri Stalin repi hitleriläisten kasvoilta „kansallis-sosialismin“ naamion, paljasti heidät koko maailman nähden kaikkein petomaisimpien imperialistien ja demokraattisten vapauksien vihollisten puolueeksi, keskiaikaisen taantumuksen ja mustasotnialaisten pogromien puolueeksi, sellaisten murhamiesten puolueeksi, jotka ovat kadottaneet ihmishahmonsansa ja vajonneet villipetojen tasolle.

„Ja noilla ihmisillä“, sanoi toveri Stalin, „jotka ovat vailla omaatuntoa ja kunniaa ja joilla on elukan moraalii, on julkeutta kehoittaa tuhoamaan suurta Venäjän kansakuntaa, Plehanovin ja Leninin, Belinskin ja Tshernyshevskin,

Pushkinin ja Tolstoin, Glinkan ja Tshaikovskin, Gorkin ja Tshehovin, Setshenovin ja Pavlovin, Repinin ja Surikovin, Suvorovin ja Kutuzovin kansakuntaa!..“¹.

Toveri Stalin kutsui koko neuvostokansaa lisäämään vielä entisestään tukeaan armeijalle ja laivastolle, työskentelemään uhrautuvasti rintaman auttamiseksi ja asetti tehtäväksi saksalaisten fasististen anastajain tuhoamisen. „Saksalaiset anastajat haluavat tuhoamissotaa Neuvostoliiton kansoja vastaan. Mitäpä siitä, — kun saksalaiset haluavat tuhoamissotaa, niin he saavat sen“², sanoi toveri Stalin.

Toveri Stalinin sanat: „Meidän asiamme on oikea, — voitto on, oleva meidän!“³ ilmaisivat koko neuvostoväen ajatukset ja pyrkimykset sekä mitä syvimmän varmuuden siitä, että vihollisen tuho on kiertämätön.

Marraskuun 7 p:nä 1941 pidettiin Moskovan Punaisella torilla Punaisen Armeijan sotajoukkojen paraati. Leninin Mausoleumin puhujakorokkeelta toveri Stalin puhui Punaisen Armeijan suuresta vapautustehtävästä ja lausui

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 30 (31).

² Sama.

³ Sama, s. 36 (37).

evästyksenään neuvostosotureille ja sissitaiste-
lijolle, miehille sekä naisille: „Innostakoon teitä
tässä sodassa suurten esi-isiemme Aleksander
Nevskin, Dmitri Donskoin, Kuzma Mininin,
Dmitri Pozharskin, Aleksander Suvorovin,
Mihail Kutuzovin miehuullinen esikuva! Johdat-
takoon teitä suuren Leninin voitokas lippu!“¹.

Punainen Armeija vastasi sotapäällikkönsä
puheeseen lujittamalla järkkymättömyyttään ja
kestävyyttään, iskemällä vihollista entistä
lujemmin.

Toveri Stalin johti henkilökohtaisesti Mosko-
van puolustusta, ohjasi välittömästi Punaisen
Armeijan toimia, innosti sotilaita ja komentajia,
valvoi puolustusvarustusten rakentamisen kul-
kua neuvosto-pääkaupungin edustalla.

Toveri Stalinin käskystä saksalaisten jouk-
kojen niskaan syydettiin joulukuussa useam-
pien Moskovan ympäristölle keskitettyjen neu-
vostoarmeijain yllättävät iskut. Sitkeiden tais-
telujen jälkeen saksalaiset eivät kestäneet tätä
rynnistystä, vaan alkoivat perääntyä epäjär-
jestyksessä. Neuvostojoukot jatkoivat hajalle-
lyötyjen saksalaisten joukkomuodostelmien

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta,
5. painos, s. 40 (41).

takaa-ajoa ja etenivät talven aikana länttä kohti paikoitellen yli 400 kilometriä. Hitlerin suunnitelma Moskovan saartamisesta ja valtaamisesta oli mennyt myttyyn.

Saksalaisten fasististen sotajoukkojen murskaaminen Moskovan edustalla oli ensimmäisen sotavuoden ratkaiseva sotilaallinen tapahtuma ja saksalaisten ensimmäinen suuri tappio toisessa maailmansodassa. Tuo tappio kumosi ainiaaksi hitleriläisten sepittämän tarun Saksan armeijan voittamattomuudesta.

Saksalaisten murskaaminen Moskovan edustalla todisti toveri Stalinin laatiman strategisen hyökkäysoperatiosuunnitelman paremmuuden saksalaisten strategiaan verraten.

Helmikuun 23 p:nä 1942 antamassaan päiväkäskyssä № 55 J. V. Stalin totesi kuluneiden kahdeksan sotakuukauden tärkeimmäksi yhteenvedoksi sen, että saksalaiset olivat menettäneet sen sotilaallisesti edullisen aseman, joka heillä oli ollut Neuvostoliiton kimppuun tekemänsä valapattoisen ja yllätyksellisen hyökkäyksen tuloksena.

„Yllätyksellisyys ja odottamattomuus saksalaisten fasististen sotajoukkojen reservinä on täydellisesti loppuun käytetty. Siten on poistettu se epäsuhte sodan ehdoissa, jonka saksalais-

fasistisen päällekkarkauksen yllätyksellisyys oli muodostanut. Nyt ei sodan kohtaloa ratkaise sellainen tilapäinen seikka kuin yllätyksellisyys, vaan pysyvästi vaikuttavat tekijät: selustan vankkuus, armeijan moraalinen tila, divisioonain lukumäärä ja laatu, armeijan aseistus ja armeijan päällystön organisatoriset kyvyt¹.

Stalinin teesi sodan vakinaisesti vaikuttavien tekijäin merkityksestä ratkaisevina tekijöinä oli marxilais-leniniläisen sotatieteen luovaa edelleen kehittämistä, jonka tieteen mukaan sodan kululla ja sen lopputuloksella on välitön elimellinen yhteys valtion taloudellisen ja poliittisen kehityksen asteeseen ja luonteeseen sekä sen ideologiaan ja sen kaaderien valmentuneisuuden ja kypsyyden asteeseen.

Stalinin teesillä sodan vakinaisesti vaikuttavien tekijäin osuudesta on äärettömän suuri teoreettinen ja käytännöllinen merkitys. Näiden tekijäin huomioiminen ja oikein käyttäminen suo mahdollisuuden keskittää päähuomio sotilaallisessa ja organisatorisessa työssä niiden peruskysymysten ratkaisemiseen, joista riippuu sodan kohtalo.

¹ *J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta.* 5. painos, s. 43—44 (45).

Toveri Stalin pitää erikoisen tärkeänä sitä, että komentajat ja sotilaat oppivat sotataidon. Toukokuun 1 p:nä 1942 antamassaan päiväkäskyssä toveri Stalin totesi, että Punaisella Armeijalla on kaikki välttämätön vihollisen hajallelyömiseksi ja sen karkoittamiseksi Neuvostomaasta. „Puuttuu vain yhtä: taitoa käyttää vihollista vastaan täydellisesti niitä ensiluokkaisia taisteluvälineitä, joita Synnyinmaamme antaa Punaiselle Armeijalle. Sen vuoksi Punaisen Armeijan, sen sotilaiden, sen konekivääri- miesten, sen tykkimiesten, sen kranaatinheitin- miesten, sen hyökkäysvaunumiesten, sen lentä- jien ja ratsumiesten tehtävänä on oppia sota- taitoa, opiskella itsepintaisesti, oppia tuntemaan täydellisesti aseensa, tulla alansa mestareiksi ja oppia siten iskemään vihollista varmasti ja lujasti. Vain siten voidaan oppia se taito, jolla vihollinen voitetaan“¹.

Myöhemminkin, koko sodan ajan, toveri Stalin korosti alituisesti, että on välttämätöntä täydellistä taistelukoulutusta ja kehittää tietoja, oppia sotakaluston käyttämis- ja sotajoukkojen johtamistaito sekä taito voittaa vihollinen nyky-

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 57 (59—60).

aikaisen sotatieteen kaikkien sääntöjen mukaan. Näitä ohjeita noudattaen Punainen Armeija opiskeli sitkeästi ja itsepintaisesti sotataittoa ja oppi iskemään vihollista varmasti ja lujasti.

Käyttäen hyväkseen toisen rintaman puuttumista Euroopassa saksalaiset siirsivät kesällä 1942 kaikki reservinsä, niiden mukana myöskin liittolaistensa sotajoukot, Neuvostoliiton—Saksan rintamalle ja keskittivät lounaiselle suunnalle suuren määrän sotajoukkoja.

Toveri Stalin arvasi ajoissa Saksan sodanjohdon suunnitelman, kun se yritti saada aikaan sellaisen käsityksen, että muka Grozнын ja Bakun nafta-alueiden valtaaminen on saksalaisten sotajoukkojen kesähyökkäyksen pää- eikä sivutavoite. Toveri Stalin osoitti, että todellisuudessa oli päätavoitteena Moskovan saartaminen idästä, sen eristäminen Volgan ja Uralin seutujen selustasta sekä sitten iskun antaminen Moskovalle ja siten sodan lopettaminen vuonna 1942.

Korkeimman Ylipäällikön toveri Stalinin käskystä neuvostojoukot katkaisivat viholliselta tien pohjoiseen, Moskovan selkäpuolelle. Heinäkun puolivälissä 1942 saksalaiset aloittivat hyökkäyksen Stalingradia vastaan aikoen vallata kaupungin liikettä pysäyttämättä, murtaa

neuvostorintaman kahtia ja jatkaa etenemistä Volganvartta pitkin pohjoiseen saartaakseen Moskovan. Toveri Stalin antoi käskyn pitää käsissään Stalingrad hinnalla millä hyvänsä. Lokakuun 5 p:nä 1942 toveri Stalin antoi Stalingradin rintaman päällikölle käskyn: „Vaadin, että ryhdytte kaikkiin toimenpiteisiin Stalingradin puolustamiseksi. Stalingradia ei saa antaa viholliselle“¹.

Alkoi sotien historian suurin taistelu — Stalingradin taistelu. Punainen Armeija puolusti sankarillisesti Volganvarren kuuluisaa kaupunkia, joka kantaa Stalinin nimeä. Tsaritsynin sankaritarun taisteluperinteet vuodelta 1918 heräsivät uudelleen henkiin Stalingradin puolesta käydyissä taisteluissa. Taistelun ollessa kuumimmillaan Stalingradin rintaman sotilaat, komentajat ja poliittisen työn tekijät lähettivät kirjeen toveri Stalinille. Sen jokainen sana kajahti kuin vala: „Vannomme taistelulippujemme edessä, koko Neuvostomaan edessä, ettemme häpäise Venäjän asean mainetta, vaan taistelemme viimeiseen mahdollisuuteen asti. Teidän johdollanne isämme voittivat Tsaritsynin taistelussa, Teidän johdollanne me voitam-

¹ „Pravda“ № 28, helmikuun 2 p:nä 1944.

me nytkin suuressa taistelussa Stalingradin edustalla!“¹.

Niinä päivinä, jolloin vihollinen murtautui Stalingradin edustalle ja Kaukasus-vuorten juurille, Neuvostomaa vietti Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 25. vuosipäivää. Marraskuun 6 pnä 1942 Stalin piti selostuksen Moskovan Neuvoston juhlaistunnossa.

Toveri Stalin luonnehti seikkaperäisesti neuvostomaan valtio- ja puolue-elinten toimintaa kuluneena vuonna rauhallisen rakennustyön alalla ja lujan selustan järjestämisessä rintamaa varten sekä Punaisen Armeijan puolustus- ja hyökkäysoperatioiden toimeenpanemisessa.

Luonnehtiessaan organisatoorista työtä selustassa toveri Stalin totesi, että sodan aikana oli suoritettu mitä vaikein ja monimutkaisin organisatoorinen työ, joka liittyi sota- ja siviiliteollisuutemme siirtämiseen maamme itäisille alueille sekä rintamaa huoltavien tuotantolaitostemme työn uudestijärjestämiseen ja perinpohjaiseen parantamiseen. „Täytyy sanoa“, lausui toveri Stalin, „että maallamme ei ole vielä koskaan ollut niin lujaa ja järjestynyttä selustaa“².

¹ „Pravda“ № 310, marraskuun 6 pnä 1942.

² J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 62 (65).

Selittäessään sitä tosiasiaa, että kesällä 1942 saksalaiset saavuttivat vakavaa taktillista menestystä, toveri Stalin totesi, että toisen rintaman puuttuminen Euroopassa oli antanut saksalaisille mahdollisuuden muodostaa suuren ylivoiman lounaisella suunnalla.

Käsitellessään historian valossa kysymystä toisesta rintamasta Euroopassa toveri Stalin esitti seuraavat kuvaavat numerotiedot: ensimmäisessä maailmansodassa Saksa, joka taisteli kahdella rintamalla, piti Venäjän rintamaa vastassa kaikkiaan 127 saksalaista ja Saksan liittolaisten sotajoukkojen divisioonaa. Nykyisessä sodassa, jossa Saksa taistelee yhdellä rintamalla, se on heittänyt Neuvostoliiton—Saksan rintamalle noin 240 divisioonaa, s.o. miltei kaksi kertaa enemmän kuin ensimmäisessä maailmansodassa.

Vain Neuvostoarmeijan ja sissitaistelijain sankaruus, neuvostopatriottien uhrautuva työ selustassa sekä Korkeimman Ylipäällikön, puolueen ja Neuvostovaltion johtajan toveri Stalinin oikea johto pystyivät voittamaan jättiläismäiset vaikeudet Hitlerin sotalaumain päällekkäisyyden torjumisessa. Toveri Stalin puhui mitä suurimmalla ylpeydellä Neuvostomaasta, neuvostokansasta ja sen armeijasta:

„Luulen, ettei mikään muu maa eikä mikään muu armeija olisi kestänyt sellaista petomais-
ten saksalaisten fasistirosvojen ja heidän
liittolaistensa joukkioiden rynnistystä. Ainoas-
taan meidän Neuvostomaamme ja ainoastaan
meidän Punainen Armeijamme pystyvät kestä-
mään sellaisen rynnistyksen. Eikä ainoastaan
kestämään, vaan myöskin voittamaan sen“¹.

Toveri Stalin asetti Punaisen Armeijan teh-
täväksi estää vihollisen eteneminen sekä val-
mistella sitkeästi ja itsepintaisesti iskua sitä
vastaan.

Punainen Armeija ja koko neuvostokansa ter-
vehtivät johtajansa ja sotapäällikkönsä puhetta
mitä suurimmalla innostuksella. Miljoonat työ-
läiset ja kollektiivitalonpojat lisäsivät vielä
entisestäänkin sotatarvikkeiden valmistamista
rintamaa varten ja elintarvikkeiden tuotantoa
armeijalle. Tambovin kollektiivitalonpoikien
aloitteesta maassa alkoi laaja liike varojen
keräämiseksi Punaisen Armeijan rahastoon.

Marraskuun 7 p:nä 1942 Puolustusasiain
Kansankomissaari J. V. Stalin antoi päivä-
käskyn, joka täytti Neuvostomaan kansalaisten

¹ *J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta.*
5. painos, s. 69—70 (73).

sydämet järkähtämättömällä voitonvarmuudella. „Vihollinen on jo kerran kokenut Punaisen Armeijan iskujen voiman Rostovin edustalla, Moskovan edustalla, Tihvinän edustalla. Se päivä ei ole kaukana, jona vihollinen saa tuntea Punaisen Armeijan uusien iskujen voiman. Vielä sitä meilläkin juhlitaan!“¹

Saksalaisten murskaaminen Stalingradin edustalla oli loistava vahvistus näille toveri Stalinin sanoille.

Nerokas sotapäällikkö, jonka nimi huulillaan neuvostosoturit menivät taisteluun, näki ennakolta tapahtumain kehityksen ja alisti jättiläis-taistelun kulun tottelemaan teräksistä tahtoaan.

Marraskuun 19 p:nä 1942 neuvostojoukot aloittivat Stalinin käskystä hyökkäyksen Stalingradin edustalla. Ensin annettiin isku saksalaisten sotajoukkojen sivustoille ja sitten selustaan. Toveri Stalinin johdolla laadittu ja toteutettu sivustaiskujen strateginen suunnitelma takasi Punaisen Armeijan uuden loistavan voiton. Lyhyessä ajassa neuvostojoukot saartoivat Stalingradin luona saksalaisten 300-tuhantisen armeijan, josta osan tuhosivat ja osan ottivat vangiksi.

¹ J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 81 (85).

Tämä oli kaikkein huomattavin voitto suur-
sotien historiassa. Stalingradin taistelu oli sota-
taidon korkein saavutus; se antoi uuden näyt-
teen korkealle kehittyneen neuvosto-sotatieteen
täydellisyydestä. Siellä saatu historiallinen voitto
oli stalinilaisen strategian ja taktiikan loistava
riemuvoitto, suuren sotapäällikön nerokkaan
suunnitelman ja viisaan ennakkonäkemyksen
riemuvoitto, sotapäällikön, joka paljasti tarkka-
näköisesti vihollisen hankkeet ja käytti hyväk-
seen sen seikkailustrategian heikkouksia.

Stalinin antaman arvion mukaan „Stalingra-
dissa saksalais-fasistisen armeijan tähti alkoi
laskea. Stalingradin suurtaistelun jälkeen, kuten
tunnettua, saksalaiset eivät enää ole voineet
toipua“¹.

Otettuaan Stalingradin taistelun päivinä aloit-
teen käsiinsä Neuvostoarmeija jatkoi hyökkäys-
operatioita. Alkoi vihollisen joukkokarkoitus
Neuvostomaasta.

Luonnehtiessaan helmikuun 23 p:nä 1943
antamassaan päiväkäskyssä sotajoukkojemme
menestyksiä ja neuvostoväen sankaruutta, toveri
Stalin sanoi: „Iäti tulee kansamme säilyttämään

¹ J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta,
5. painos, s. 113 (120).

muistissa Sevastopolin ja Odéssan sankarillisen puolustuksen, sitkeät taistelut Moskovan edustalla ja Kaukasus-vuorten juurella, Rzhevin tienoilla ja Leningradin edustalla sekä sotahistorian suurimman taistelun Stalingradin muurien luona. Näissä suurissa taisteluissa ovat uljaat sotilaamme, komentajamme ja poliittisen työn tekijämme hankineet kuolemattoman maineen Punaisen Armeijan taistelulipuille ja laskeneet vankan perustan voiton saavuttamiselle Saksan fasistiarmeijoista“¹.

Samalla Korkein Ylipäällikkö varoitti Neuvostoarmeijan sotilaita ja komentajia vahingollisesta omahyväisyyteen antautumisesta menestysten johdosta. Toveri Stalin kehoitti muistamaan tarkasti suuren Leninin ohjeet: „Ensinnäkään ei saa innostua liikaa voitosta eikä rehennellä, toiseksi on varmistettava voitto ja kolmanneksi on lyötävä vihollinen lopullisesti“².

Vuosien 1942—1943 talvihyökkäyskamppailun tuloksena neuvostojoukot eivät ainoastaan tehneet mitättömiksi niitä taktillisia menestyksiä, joita vihollinen oli saavuttanut kesällä 1942.

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 89—90 (95).

² Sama, s. 94—95 (100).

vaan alkoivat myöskin vapauttaa niitä alueita, jotka saksalaiset olivat valloittaneet jo sodan alussa.

Neuvostovaltio antoi korkean arvion Neuvostoliiton asevoimien Korkeimman Ylipäällikön toveri Stalinin erinomaisista ansioista. Maaliskuun 6 p:nä 1943 Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistö antoi Josef Vissarionovitsh Stalinille Neuvostoliiton Marsalkan sotilaallisen arvonimen.

Tappioista ja suunnattomista menetyksistä huolimatta saksalaiset alkoivat kesällä 1943 uuden hyökkäyksen. Toveri Stalin arvasi ajoissa vihollisen suunnitelman, kun se aikoi kahdelta taholta — Orelin seudulta ja Bielgorodista — annetulla iskulla saartaa ja tuhota Kurskin rintamaulkonemaan keskitetyt neuvostojoukot aloittaakseen sitten hyökkäyksen Moskovaa vastaan.

Heinäkuun 2 p:nä toveri Stalin varoitti Orelin—Kurskin suunnan sotajoukkojen johtoa saksalaisten mahdollisesta hyökkäyksestä heinäkuun 3 ja 6 päivän välisenä aikana. Ja kun saksalais-fasistiset sotajoukot aloittivat heinäkuun 5 p:nä hyökkäyksen suurin voimin Orelin—Kurskin ja Bielgorodin suunnalla, niin ne kohtasivat neuvostojoukkojen kiivaan

J. V. STALIN.
Taitellija B. Karpovin piirros.

vastarinnan. Saksalaisten hyökkäyssuunnitelma meni myttyyn — neuvostojoukkojen puolustus oli vahvempi.

Näännytettyään ja ehdytettyään fasistien valiodivisioonat neuvostojoukot mursivat kuuluisan Kurskin taistelun tuloksena vihollisen rintaman ja siirtyivät itse hyökkäykseen.

Heinäkuun 24 p:nä Korkein Ylipäällikkö Neuvostoliiton Marsalkka J. V. Stalin antoi päiväkäskyn saksalaisten heinäkuun hyökkäyksen lopullisen likvidoimisen johdosta. Päiväkäskyssä sanottiin, että saksalaisten kesähyökkäyssuunnitelma oli mennyt täydellisesti myttyyn ja „sitä on paljastettu valheelliseksi taru, että saksalaiset saavuttavat aina kesällä menestystä hyökkäyksessä, mutta neuvostojoukkojen on muka pakko perääntyä“¹.

Neuvostoarmeijan hyökkäys jatkui menestyksellisesti. Elokuun 5 p:nä 1943 neuvostojoukot valtasivat Orelin ja Bielgorodin kaupungin. Korkein Ylipäällikkö Neuvostoliiton Marsalkka J. V. Stalin antoi erikoisen päiväkäskyn tämän neuvostojoukkojen uuden huomattavan voiton johdosta. Synnyinmaamme pääkaupungissa Moskovassa tykistö ampui yhteislaukauksia

¹ „Pravda“ № 185. heinäkuun 25 p:nä 1943.

niiden uljaiden sotajoukkojen kunniaksi, jotka olivat vapauttaneet Orelin ja Bielgorodin. Siitä lähtien Moskovan kunnialaukaukset tulivat meillä sota-ajan perinnäistavaksi.

Saksalaisten murskaamisella Kurskin edustalla oli ratkaiseva merkitys sodan myöhemmälle kululle. „Kun taistelu Stalingradin luona“, sanoo Stalin, „tiesi saksalais-fasistisen armeijan tähden laskua, niin Kurskin taistelu saattoi sen perikadon partaalle“¹.

Taistelulla Kurskin edustalla ja saksalaisten Orelin hyökkäystukikohdan hävittämisellä alkoi Neuvostoarmeijan uusi valtava hyökkäys. Vuoden 1943 marraskuuhun mennessä sotajoukkomme olivat vapauttaneet noin kaksi kolmanesta vihollisen tilapäisesti anastamasta neuvostomaasta.

Punaisen Armeijan operatioiden oikeasta johtamisesta Isänmaallisessa sodassa saksalaisia anastajia vastaan ja saavutetuista menestyksistä Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistö palkitsi marraskuun 6 p:nä 1943 toveri Stalinin Suvorovin I asteen kunniamerkillä.

¹ *J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta*, 5. painos, s. 114 (121).

Vuoden 1943 hyökkäyksessä neuvostojoukoille antoivat suurta apua sissit. Toveri Stalinin kehoitukset „lietsoa kansan yleisen sissiliikkeen liekkiä ja tehdä hävitystä vihollisen selustassa, tuhota saksalaisia fasistiroistoja“¹ saivat aikaan voimakkaan sissiliikkeen. Sissit toimivat aktiivisesti saksalaisten selustassa hävittäen heidän huoltoteitään sekä tuhoten fasistisotilaita ja -upseereja. Stalin ohjasi sissiliikettä; hän kutsui Moskovaan koolle sissiosastojen päälliköiden neuvottelukokouksia.

Selostuksessaan Moskovan Neuvoston juhlistunnossa marraskuun 6 pnä 1943 toveri Stalin antoi suurenmoisen kuvan neuvostokansan ja sen armeijan historiallisista voitoista.

Vuosi 1943 oli „käänteentekevä vuosi Isänmaallisessa sodassa“², sanoi toveri Stalin.

„Punaisen Armeijan voittojen tulokset ja seuraukset ulottuvat kauas Neuvostoliiton—Saksan rintaman ulkopuolelle, ne ovat muuttaneet maailmansodan koko vastaisen kulun ja saaneet suuren kansainvälisen merkityksen“³.

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 81 (85).

² Sama, s. 110 (117).

³ Sama, s. 121 (129).

Neuvostojoukkojen voitot lujittivat vielä eñtistäänkin Neuvostoliiton kansainvälistä asemaa. Vuosi 1943 oli käänteentekevä vuosi paitsi Neuvostoliiton Isänmaallisessa sodassa myöskin koko maailmansodassa. Punaisen Armeijan hyökkäystä vuonna 1943 tukivat liittolaisten sotajoukkojen taistelutoimet Pohjois-Afrikassa ja Italiassa sekä liittolaisten ilma-voimain toimeenpanemat Saksan sotateollisuuskeskusten pommittamiset. Saksan pääliittolainen fasisti-Italia kärsi pian sotilaallisen ja poliittisen romahduksen, ja syyskuussa 1943 se antautui ehdoitta. Se oli vakava isku hitleriläiselle liittoutumalle.

Nerokkaan stalinilaisen ulkopoliitiikan tuloksena epäonnistuivat vihollisen yritykset kylvää eripuraisuutta Hitler-Saksan murskaamista varten yhdistyneiden suurvaltojen kesken. Marraskuussa 1943 Teheranissa pidetyssä kolmen liittolaisvallan johtajain konferenssissa, jossa toveri Stalin kohtasi Amerikan Yhdysvaltojen presidentin ja Iso-Britannian pääministerin, hyväksyttiin Julistus yhteisistä toimista sodassa Saksaa vastaan ja kolmen vallan yhteistoiminnasta sodan jälkeen.

Vuosi 1943 oli käänteentekevä myöskin neuvostosekulan työssä. Kansamme ponnistuksin

luotu, hyvin toimiva ja nopeasti kasvava sotä-
taloutemme turvasi sen, että Neuvostoarmeijan
sotakalusto sai määrällisesti ja laadullisesti
voiton saksalaisesta sotakalustosta. Neuvosto-
konstruktöörit tekivät toveri Stalinin välittö-
mien ohjeiden mukaan hedelmällistä työtä aseiden
parantamiseksi ja uusien asemallien luo-
miseksi.

Sotavuosina Neuvostomaa soti ja rakensi.
Uusien teollisuuslaitosten, kaivosten, masuunien
ja sähköasemien rakennustyö ei keskey-
tynyt päiväkään. Tsheljabinskissa ja Uzbe-
kistanissa pantiin käyntiin uusia metallurgisia
tehtaita, Tagilissa ja Magnitogorskissa uusia
masuuneja j.n.e. Stalinskissa alkoi työskennellä
uusi alumiinitehdas. Alkoivat toimia Tshelja-
binskin, Stalinskin ja monet muut sähköasemat.

Toveri Stalin innosti tuotantolaitosten työ-
kollektiiveja pyrkimään vielä entistäänkin suu-
rempaan vauhtiin rakennustyössä ja perehty-
mään uusiin teollisuuskohteisiin. Joulukuussa
1943 toveri Stalin onnitteli Magnitogorskin
kombinaatin rakentajia ja metallurgeja, jotka oli-
vat rakentaneet ennenkuulumattoman lyhyessä
ajassa ja sota-ajan vaikeissa oloissa mitä suu-
rimman masuunin. Samaan aikaan toveri Stalin
pani merkille Jenakijevon metallurgisen tehtaan

työntekijäin saavutukset. Jenakijevolaisia tervehtiessään Josef Vissarionovitsh mainitsi, että heidän työnsä on todisteena siitä, että „vaikea teollisuuden kuntoonpalauttamistehtävä ja saksalaisten raakalaismaisen isännöimisen seurausten poistamistehtävä voidaan ratkaista lyhyessä ajassa“¹.

Toveri Stalin kiinnitti erikoisen suurta huomiota kansantalouden kuntoonpalauttamistyöhön Neuvostoarmeijan vapauttamilla alueilla. Toveri Stalinin aloitteesta Neuvostoliiton Kansankomissaarien Neuvosto ja NKP(b):n Keskuskomitea hyväksyivät elokuussa 1943 päätöksen „Kiireellisistä toimenpiteistä talouden kuntoonpalauttamiseksi saksalaisten miehitysvallasta vapautetuilla alueilla“.

Neuvostokansa tuki sankarillisesti asevoimiensa taisteluoperatioita. Toveri Stalin luonnehti neuvostoväen uhrautuvan työn selustassa, työväenluokan, kollektiivitalonpoikaiston ja neuvostosivistyneistön ansiot sotavuosina vertaansa vailla olevaksi sankariteoksi Synnyinmaan puolustamisessa.

Isänmaallisen sodan kulussa karaistui entistä enemmän Neuvostoliiton kansojen ystävyys.

¹ „Pravda“ № 321, joulukuun 31 pnä 1943.

Neuvostomaan kaikki kansat nousivat yksimielisesti puolustamaan Synnyinmaataan.

Toveri Stalinin aloitteesta Neuvostoliiton Korkein Neuvosto hyväksyi vuoden 1944 alussa päätöksen Puolustusasiain Kansankomissariaatin ja Ulkoasiain Kansankomissariaatin muuttamisesta yleisliittolaisista kansankomissariaateista liiton ja tasavaltojen kansankomissariaateiksi sekä Puolustusasiain kansankomissariaattien ja Ulkoasiain kansankomissariaattien muodostamisesta liittotasavalloissa.

Näiden päätösten hyväksyminen oli uusi askel kansallisuuskysymyksen ratkaisemisessa Neuvostoliitossa, leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan edelleen kehittämistä, mikä turvaa Neuvostoliiton kaikkien kansojen menestyksellisen kehityksen kansallisina valtioina.

Vuosi 1944 oli Neuvostoarmeijan ratkaisevien voittojen vuosi. Toveri Stalinin nerokasta strategista suunnitelmaa toteuttaen Neuvostoarmeija antoi saksalaisille sotajoukoille peräkkäin kymmenen voimakasta iskuja. Näitä iskuja toveri Stalin luonnehti yksityiskohtaisesti selostuksessaan Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 27. vuosipäivästä. Näiden iskujen tuloksena vapautettiin kokonaan saksalaisten

fasististen anastajain kynsistä heidän tilapäisesti miehittämänsä Neuvostoliiton alueet ja karkoitettiin vihollinen neuvostomaan rajojen sisältä. Neuvostoarmeijan sotatoimet siirtyivät Saksan ja sen kanssarikollisten alueelle.

Kesäkuun 20 p:nä 1944 työtätekevien edustajain Moskovan kaupunkineuvoston Toimeenpanevan Komitean Puheenjohtaja luovutti Kremliissä Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistön nimessä ensimmäisen mitalin „Moskovan puolustuksesta“ Valtion Puolustuskomitean Puheenjohtajalle Korkeimmalle Ylipäällikölle Neuvostoliiton Marsalkalle J. V. Stalinille, joka palkittiin Moskovan sankarillisen puolustuksen johtamisesta ja saksalaisten sotajoukkojen murskaamisen järjestämisestä Moskovan edustalla.

Heinäkuun 29 p:nä 1944 Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistö palkitsi Josef Vissarionovitsh Stalinin „Voiton“ kunniamerkillä erikoisen suurista ansioista Punaisen Armeijan hyökkäysoperatioiden järjestämisessä ja toimeenpanemisessa, operatioiden, jotka johtivat Saksan armeijan mitä suurimpaan tappioon ja tilanteen perinpohjaiseen muuttumiseen rintamalla Punaisen Armeijan eduksi taistelussa saksalaisia fasistisia anastajia vastaan.

Stalinin strategisen suunnitelman menestyksellinen toteuttaminen vuonna 1944 johti suuriin sotilaallisiin ja poliittisiin tuloksiin. Neuvostojoukkojen iskujen alla laskivat aseensa Hitler-Saksan entiset liittolaiset: Romania, Suomi ja Bulgaria ja aloittivat sodan Saksaa vastaan. Unkari oli antautumisen kynnyksellä. Siten viettiin pääpiirteissään päätökseen Saksan eristäminen. Muodostunut sotilaallinen tilanne merkitsi sitä, että Neuvostoliitto pystyy ilman liittolaisten apua, omin voiminsa miehittämään koko Saksan ja toteuttamaan Ranskan vapauttamisen. Tämä seikka pakoitti Englannin entisen pääministerin Churchillin, joka siihen saakka oli vastustanut toisen rintaman muodostamista Euroopassa, pahemaan toimeen hyökkäyksen Länsi-Eurooppaan. Kesäkuussa 1944 liittolaiset tekivät suurin voimin onnistuneen maihinnousun Pohjois-Ranskassa.

Hitler-Saksa, kuten toveri Stalin oli nähnyt jo ennakoita, puristettiin pihteihin kahden rintaman väliin.

Selostuksessaan Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 27. vuosipäivästä marraskuun 6 p:nä 1944 toveri Stalin lausui vakauksenaan, että Punainen Armeija, joka on täyttänyt patrioottisen velvollisuutensa Isänmaan

vapauttamisessa vihollisen kynsistä, täyttää loppuun saakka historiallisen tehtävänsä, lyö kuoliaaksi fasistipedon tämän omassa pesässä ja nostaa Voiton lipun Berliinin ylle.

Neuvostokansa tervehti rintamalla ja selustassa suurella innostuksella Stalinin antamaa arviota maamme ja armeijamme kulkemasta tiestä sekä Stalinin evästyistä: Berliiniin!

Alkoi neuvostojoukkojen ratkaiseva hyökkäys fasistipedon pesään. Neuvostoarmeija vapautti lyhyessä ajassa saksalaisten kynsistä Puolan pääkaupungin Varsovan ja eteni Itä-Preussin sisäosiin. Alkoi neuvostojoukkojen hyökkäys koko rintamalla.

Helmikuun alussa 1945 pidettiin, Krimillä kolmen liittolaisvallan — Neuvostoliiton, Amerikan Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian — johtajain konferenssi.

Konferenssissa hyväksyttiin erittäin tärkeitä sotilaallisia ja poliittisia päätöksiä kysymyksistä, jotka liittyivät Saksan murskaamiseen ja sen sodanjälkeiseen asemaan, sekä päätöksiä vapautetun Euroopan poliittisista ja taloudellisista perusproblemeista. Sovittiin ja suunniteltiin yksityiskohtaisesti niiden uusien voimakkaiden iskujen määrääjat, mittasuhteet ja yhteensovittaminen, joita liittoutuneiden armei-

jat antavat Saksalle idästä, lännestä, pohjoisesta ja etelästä. Tässä konferenssissa ratkaistiin ennakolta myöskin kysymys Neuvostoliiton yhtymisestä sotaan Japania vastaan.

Neuvostomaa vietti Punaisen Armeijan olemassaolon 27. vuosipäivää suurenmoisten historiallisten voittojen tilanteessa. 40 hyökkäyspäivän aikana tammi- ja helmikuussa 1945 neuvostojoukot olivat ripeillä ja taitavilla liikkeillään heittäneet vihollisen kauas länteen, vapautaneet Puolan kokonaan ja huomattavan osan Tšekkoslovakiasta, vallanneet suurimman osan Itä-Preussista ja Saksan Sleesiasta. Neuvostojoukkojen painostuksesta erosi sodasta Unkari — Saksan viimeinen liittolainen Euroopassa.

Helmikuun 23 p:nä 1945 antamassaan päiväkäskyssä toveri Stalin pani merkille Punaisen Armeijan talvihyökkäyksen saavutukset. „Täydellinen voitto saksalaisista on nyt jo lähellä“¹ sanoi Stalin.

Toveri Stalin mainitsi, että Punainen Armeija oli oppinut lyömään ja tuhoamaan vihollista nykyaikaisen sotatieteen kaikkien sääntöjen mukaisesti. „Punaisen Armeijan kenraalit ja

¹ J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 180 (190).

upseerit sovittavat mestarillisesti yhteen mah-
tavan sotatekniikan massiiviset iskut taitavan
ja riipeän manööverin kanssa”¹.

Stalinin strategista suunnitelmaa toteuttaen
Punainen Armeija otti haltuunsa saksalais-
fasististen sotajoukkojen tärkeimmät hyökkäys-
tukikohdat etelässä vallattuaan Itävallan pää-
kaupungin Wienin, murskasi saksalaisten Itä-
Preussissa olleen eristetyn ryhmittymän, valloitti
Saksalle elintärkeän Sleesian teollisuusalueen ja
tuli Berliinin edustalle. Siten luotiin ehdot vii-
meiselle päättävälle rynnäkölle Hitler-Saksaa
vastaan.

Toveri Stalinin kehoitus: „Nostaa Voiton lippu
Berliinin ylle“² innosti neuvostoväkeä uusiin
sankaritekoihin työssä ja taistelutantereilla.

Berliinin rynnäköimisen aattona J. V. Stalin
allekirjoittaa Neuvostoliiton Hallituksen valtuut-
tamana Sopimuksen Neuvostoliiton ja Puolan
tasavallan välisestä ystävydestä, keskinäis-
avusta ja sodanjälkeisestä yhteistyöstä. Sopi-
muksen allekirjoittamistilaisuudessa pitämäs-
sään puheessa huhtikuun 21 p:nä 1945 toveri
Stalin sanoi:

¹ *J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta.*
5. painos, s. 179 (189—190).

² Sama, s. 168 (170).

„Vapauttarakastavat kansakunnat ja ennen kaikkea slaavilaiset kansakunnat odottavat kärsimättöminä tämän Sopimuksen solmiamista, sillä ne näkevät, että tämä Sopimus merkitsee Yhdistyneiden Kansakuntien yhteisrintaman lujittumista Euroopassa olevaa yhteistä vihollista vastaan“¹.

Toukokuun 2 p:nä 1945 radio kuulutti kautta koko maailman Korkeimman Ylipäällikön päiväkäskyn sanat Punaisen Armeijan ja Sotalaivaston sotajoukoille: Neuvostojoukot „ovat vie-
neet päätökseen saksalaisten sotajoukkojen Berliinin ryhmän murskaamisen, ja tänään, toukokuun 2 päivänä, vallanneet kokonaan Saksan pääkaupungin Berliinin — Saksan imperialismien keskuksen ja Saksan aggression pesäkkeen.“².
Punainen Armeija oli täyttänyt Stalinin käskyn: Voiton lippu hulmusi Berliinin yllä!

Hitler-Saksan kohtalo oli ratkaistu. Toukokuun 8 p:nä 1945 Saksan ylipäällistön edustajat allekirjoittivat Berliinissä pöytäkirjan Saksan asevoimien antautumisesta ehdoitta. Neuvostokansan Suuren Isänmaallisen sodan voitokkaaseen päätökseen saattamisen ja Hitler-Saksan

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 2. painos, s. 184 (194).

² „Pravda“ № 106, toukokuun 3 p:nä 1945.

täydellisen murskaamisen juhlimiseksi touko-
kuun 9 päivä julistettiin koko kansan juhla-
päiväksi, Voiton juhla.

Tuona historiallisena päivänä Josef Vissario-
novitsh Stalin piti radiopuheen kansalle.

„Toverit! Isänmaamme miehet ja naiset!

On koittanut Saksasta saadun voiton suuri
päivä. Fasistinen Saksa, jonka Punainen
Armeija ja meidän liittolaistemme sotajoukot
ovat panneet polvilleen, on tunnustanut tulleeensa
voitetuksi ja ilmoittanut antautuvansa ehdoitta...

...Nyt me voimme täydellä syyllä sanoa, että
on tullut Saksan lopullisen murskaamisen histo-
riallinen päivä, meidän kansamme saksalaisesta
imperialismista saaman suuren voiton päivä...

...Onnittelenteitä voiton johdosta, isänmaamme
rakkaat miehet ja naiset!“¹.

Neuvostokansa juhli voittoa. Neuvostoväen
kaikki ajatukset ja kaikki tunteet kohdistuivat
häneen, joka oli johtanut maamme sodan vai-
keuksien ja koettelemusten läpi, joka oli pelas-
tanut maamme tuholta, jonka nerous oli osoit-
tanut tien voittoon, jonka tahto oli johtanut
maamme voittoon, — suureen Staliniin!

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta,
5. painos, s. 192—194 (203—205).

Toveri Stalinin suureksi ansioksi Synnyinmaata kohtaan on laskettava se tosiasia, että hän pystyi Isänmaallisen sodan aikana valikoimaan, kasvattamaan ja nostamaan vastuunalaisiin tehtäviin *uus*ia johtavia sotilaskaadereita, jotka kantoivat harteillaan Saksaa ja sen liittolaisia vastaan käydyn sodan koko taakan. Sellaisia ovat Bulganin, Vasilevski, Konev, Govorov, Zhukov, Vatutin, Tshernjahovski, Antonov, Sokolovski, Meretskov, Rokossovski, Malinovski, Voronov, Tolbuhin, Jakovlev, Malinin, Galitski, Trofimenko, Gorbatov, Shtemenko, Kurasov, Vershinin, Golovanov, Fedorenko, Rybalko, Bogdanov, Katukov, Leljushenko ja monet muut.

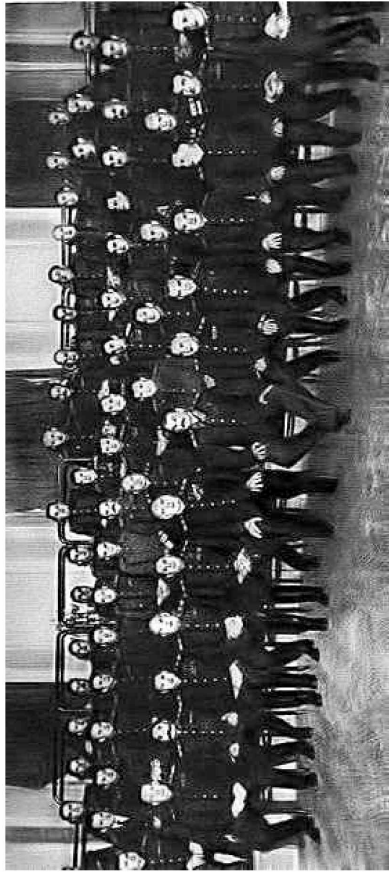
Toukokuun 24 pnä Neuvostoliiton Hallitus järjesti Kremlissä vastaanottotilaisuuden Punaisen Armeijan sotajoukkojen komentajien — stalinilaisen koulun sotapäällikköjen kunniaksi.

Toveri Stalin piti vastaanottotilaisuudessa puheen neuvostokansan ansioista Isänmaallisessa sodassa ja ennen kaikkea Venäjän kansan ansioista, joka on kaikkein huomattavin kansakunta kaikkien Neuvostoliittoon kuuluvien kansakuntien joukossa. Venäjän kansa, sanoi toveri Stalin, on ansainnut tässä sodassa yleisen tunnustuksen Neuvostoliiton johtavana voimana

maamme kansojen keskuudessa. Toveri Stalin kohotti maljan Venäjän kansan kunniaksi ei ainoastaan sen vuoksi, että se on johtava kansa, vaan senkin vuoksi, että sillä on selvä äly, luja luonne, malttavaisuutta ja järkevää kärsivällisyyttä. Venäjän kansan rajaton luottamus Neuvostohallitukseen ja sen usko siihen, että hallituksen politiikka on oikea, sekä se kaikinpuolinen kannatus, jota Venäjän kansa antoi Neuvostohallitukselle ja bolshevistiselle puolueelle, sanoi toveri Stalin, osoittautuivat „siksi ratkaisevaksi voimaksi, joka turvasi historiallisen voiton ihmiskunnan vihollisesta — fasismista“¹.

Korkeimman Ylipäällikön toveri Stalinin käsystä kesäkuun 24 p:nä 1945 Moskovassa Punaisella torilla pidettiin Toimivan armeijan, Sotailivaston ja Moskovon varuskunnan sotajoukkojen paraati — Voiton paraati. Sinne, Punaiselle torille, Neuvostoarmeija toi hajallelyömiensä ja tuhoamiensa saksalaisten fasistiarmeijain ja -divisioonain liput. Nuo liput heitettiin voitaneen neuvostokansan jalkojen juureen, Leninin Mausoleumin portaikon eteen, Mausoleumin,

¹ J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 197 (208).

Neuvostoliiton Generalissimus J. V. Stalin Neuvostoliiton Korkvimman Neuvoston edustajain —
marsalkkojen, kenraalien ja amiraalien ryhmän keskuudessa.
Valokuva.

jonka puhujakorokkeella seisoi Suuri Sotapäällikkö Stalin.

Ilmaisten koko neuvostokansan tahdon Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston Puhemiehistö palkitsi kesäkuun 26 p:nä 1945 Neuvostoliiton Marsalkan Josef Vissarionovitsh Stalinin toisella „Voiton“ kunniamerkillä erikoisen suurista ansioista Neuvostoliiton kaikkien asevoimien järjestämisessä ja niiden taitavassa johtamisessa Suuressa Isänmaallisessa sodassa, joka päättyi täydelliseen voittoon Hitler-Saksasta.

Neuvostoliiton Marsalkalle Josef Vissarionovitsh Stalinille, joka johti Punaista Armeijaa Synnyinmaamme ja sen pääkaupungin Moskovan puolustuksen raskaina päivinä sekä Hitler-Saksaa vastaan käytyä taistelua tavattoman suurella miehuullisuudella ja päättäväisyydellä, annettiin Neuvostoliiton Sankarin nimi ja palkittiin samanaikaisesti Leninin kunniamerkillä ja „Kultainen Tähti“ mitalilla.

Kesäkuun 27 p:nä 1945 annettiin Neuvostoliiton kaikkien asevoimien Korkeimmalle Ylipäällikölle Josef Vissarionovitsh Stalinille korkein sotilaallinen arvonimi — Neuvostoliiton Generalissimus.

Heinäkuun 16 p:nä 1945 J. V. Stalin saapui Berliiniin, jossa heinäkuun 17 päivän ja

elokuun 2 päivän välisenä aikana pidettiin kolmen vallan — Neuvostoliiton, Amerikan Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian — konferenssi. Berliinin konferenssi hyväksyi tärkeitä päätöksiä, jotka oli suunnattu saavutetun voiton lujittamiseen, muunmuassa päätökset Saksasta, Itävallasta ja Puolasta.

Vietyään voitokkaasti päätökseen sodan Hitler-Saksaa vastaan Neuvostomaa ryhtyi uutteraan työhön saksalaisten anastajain hävittämän talouden kuntoonpalauttamiseksi sekä uusien tehtaiden rakentamiseksi.

Mutta Neuvostomaa ei voinut pitää turvallisuttaan taattuna niin kauan, kuin oli olemassa toinen sodan pesäke — imperialistinen Japani, joka oli hylännyt Yhdysvaltojen, Iso-Britannian ja Kiinan vaatimukset ehdoitta antautumisesta. Liittolaiset kääntyivät Neuvostohallituksen puoleen ehdotuksella yhtyä sotaan Japanin aggressiota vastaan. Neuvostohallitus, joka oli uskollinen liittolaisvelvollisuudelleen, hyväksyi tämän liittolaisten ehdotuksen ja julisti olevansa sotatilassa Japania vastaan.

Neuvostokansa hyväksyi tämän päätöksen ja kannatti sitä ainoana oikeana askeleena, joka pystyy takaamaan maallemme turvallisuuden ei ainoastaan Lännessä, vaan myöskin Idässä,

sekä jouduttamaan sodan päättymishetkeä ja edistämään yleisen rauhan palauttamista mahdollisimman pian.

Aamulla elokuun 9 pnä 1945 neuvostojoukot sekä Tyynen valtameren laivaston alukset ja joukko-osastot aloittivat sotatoimet japanilaisia sotajoukkoja vastaan Kauko-Idässä.

Raivokkaiden, mutta tuloksettomien vastahyökkäysten jälkeen japanilaisten Kuangtungin armeija oli pakoitettu lopettamaan vastarinnan, laski aseensa ja antautui vangiksi neuvostojoukoille. Neuvostoarmeija vapautti japanilaisten kynsistä Mandshurian, Etelä-Sahalinin, Pohjois-Korean ja Kuriilien saaret.

Neuvostoliiton yhtyminen sotaan Japania vastaan, Neuvostoarmeijan joukko-osastojen ripeä eteneminen ja niiden suorittama japanilaisten sotajoukkojen suuren osan murskaaminen pakoittivat Japanin antautumaan. Syyskuun 2 pnä 1945 Japanin valtiolliset ja sotilaalliset edustajat allekirjoittivat Tokiossa pöytäkirjan antautumisesta ehdoitta.

Japanista saadun voiton päivänä toveri Stalin piti radiopuheen. Johtaja ilmoitti neuvostokansalle ilosanoman:

„Tästä lähtien voimme katsoa isänmaamme päässeensä saksalaisen päällekkarkauksen uhkasta

lännessä ja japanilaisen päällekkarkauksen uhkasta idässä. On tullut kauan odotettu rauha koko maailman kansoille“¹.

Neuvosto-yhteiskuntajärjestelmä oli voittanut, neuvosto-valtiojärjestelmä oli voittanut, neuvosto-asevoimat olivat voittaneet, oli voittanut bolshevikkien kommunistisen puolueen nerokas politiikka.

Isänmaallisen sodan vuosina neuvostokansa alkoi pitää entistäänkin kallisarvoisempana johtajansa, opettajansa, sotapäällikkönsä ja ystävänsä Josef Vissarionovitsh Stalinin suuruutta, hänen rajatonta uskollisuuttaan Neuvosto-Synnyinmaan palvelemisessa, hänen herkeämätöntä huolenpitoaan sosialistisen valtakunnan kasvusta ja kukoistuksesta.

Stalin innosti neuvostokansaa torjumaan vihollisen, Stalin johti neuvostokansan voittoon.

Johtaessaan neuvostomaan asevoimien sota-toimia sekä taloudellista ja organisatoorista työtä selustassa toveri Stalin jatkoi sodan aikana laajaa teoreettista tutkimustyötä, kehitteli ja vei eteenpäin marxilais-leniniläistä tiedettä.

¹ *J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta*, 5. painos, s. 206 (217).

Toveri Stalinin puheissa ja päiväkäskyissä, joista on muodostunut kirja „Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta“, kehitetään edelleen neuvosto-sotatiedettä sekä teoriaa sosialistisesta neuvostovaltiosta, sen tehtävistä ja sen voiman lähteistä. Toveri Stalin on yleistänyt Neuvostovaltion toiminnan kokemuksen sotaoloissa ja osoittanut tien Neuvostovaltakunnan taloudellisen ja sotilaallisen mahdin edelleen lujittamiselle.

Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 26. vuosipäivästä pitämässään selostuksessa toveri Stalin osoitti bolshevikkien puolueen, neuvostojärjestelmän, Neuvostoliiton kansojen ystävyyden ja neuvostoväen patriotismin suuren merkityksen voiton saavuttamisessa fasistisista anastajista.

„Isänmaallisen sodan päivinä puolue on ollut koko kansan taistelun innoittaja ja järjestäjä fasistisia anastajia vastaan. Puolueen organisaattorinen työ on liittänyt yhteen ja suunnannut yhteiseen päämäärään neuvostoväen kaikki ponnistukset alistaen kaikki meidän voimamme ja varamme vihollisen murskaamiseen. Sodan aikana puolue on tullut vielä entistäänkin läheisemmäksi kansalle, liittynyt vielä tiukemmin sitein laajoihin työtätekeviin joukkoihin.

Siinä on meidän valtiomme voiman lähde¹.
Neuvostoliiton voiman lähteenä on sosialistinen neuvostojärjestelmä.

„Sodan opetukset todistavat, että neuvostojärjestelmä on osoittanut olevansa maan taloudellisen ja sivistyksellisen nousun parhain järjestömuoto rauhallisen rakennustyön vuosina ja myöskin kansan kaikkien voimien liikekannallepanon parhain muoto vastarinnan järjestämiseksi vihollista vastaan sodan aikana“².

„Lokakuun vallankumouksen synnyttämä sosialistinen järjestelmä antoi kansallemme ja armeijallemme suuren ja voittamattoman voiman“³.

Sota oli Neuvostovaltion kaikkien aineellisten ja henkisten voimien ankara koetus, sen lujuden ja elinkykyisyyden tarkastus. Sosialistinen Neuvostovaltio kesti kunnialla koetuksen ja selviytyi sodasta vielä entistäänkin lujempaan, voimakkaampaan ja vankempaan, niinkuin toveri Stalin oli nähnyt jo ennakoita.

Toveri Stalin teki uudet johtopäätökset ja yleistyksiset Neuvostovaltion talouden merkityk-

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 119 (126—127).

² Sama, s. 120 (127).

³ Sama, s. 158—159 (168).

sestä. Sodan kokemus, sanoi toveri Stalin, on osoittanut, että „Neuvostovaltion taloudellinen perusta on osoittautunut verrattoman paljon elinkykyisemmäksi kuin vihollisvaltioiden talous“¹.

Samaan aikaan kun vihollisvaltioiden talous joutui sodan kulussa lamaan, Neuvostoliitto säävutti mahdollisuuden varustaa rintamaa riittäväällä määrällä aseita ja ampumatarvikkeita ja sen lisäksi kasata myöskin reservejä. Viimeisten kolmen sotavuoden aikana neuvostomaan hyökkäysvaunuteollisuus valmisti vuosittain keskimäärin 30 tuhatta hyökkäysvaunua, rynnäystykkiä ja panssariautoa; lentokoneiteollisuus valmisti noin 40 tuhatta lentokonetta; tykkiiteollisuus noin 120 tuhatta eri kaliberin tykkiä, noin 450 tuhatta pika- ja konekivääriä, yli 3 miljoonaa kivääriä ja noin 2 miljoonaa konepistoolia; kranaatinheitinteollisuus valmisti noin 100 tuhatta kranaatinheitintä. Laadullisesti neuvostoaseet eivät olleet huonompia, vaan vieläpä parempiakin kuin saksalaiset aseet.

Arvioidessaan neuvostoväen taistelun merkitystä saksalaisia fasistisia anastajia vastaan toveri Stalin teki mitä tärkeimmän johtopäätöksen neuvostokansan suuresta historiallisesta

¹ *J. Stalin*, Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 158 (168).

ansiosta ihmiskunnan historiassa: „Neuvostokansa on uhrautuvalla taistelullaan pelastanut Euroopan sivistyksen fasistirovoilta“¹.

Toveri Stalin arvioi neuvostokansan sankarikansaksi, joka pystyy tekemään ihmeitä ja selviytymään voittajana kaikkein vaikeimmistakin koettelemuksista.

Eräs Neuvostoliiton voiman päälähteitä, sanoi toveri Stalin, on maamme kansojen ystävyys, joka on kestänyt kaikki sodan vaikeudet ja koettelemukset ja karaistunut yhä enemmän kaikkien neuvostokansalaisten yhteisessä taistelussa fasistisia anastajia vastaan. Maamme kansojen suuri ja järkkymätön ystävyys on syntynyt leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan vankalla perustalla, ja se on ollut ihmiskunnan historiassa ennenkuulumaton mallinäyte kansallisuuskysymyksen oikeasta ratkaisusta.

Neuvostoideologia, kaikkien rotujen ja kansakuntien tasa-arvoisuuden ideologia, kansojen ystävyuden ideologia, voitti hitleriläisen petomaisen natsionalismin ja rotuvihan ideologian. Hitler-Saksasta saavuttamansa sotilaallisen ja taloudellisen voiton lisäksi neuvostokansa tuotti sille myöskin moraalisen ja poliittisen tappion.

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 162 (172).

Erittäin tärkeä merkitys on toveri Stalinin kehittämällä teesillä neuvostopatriotismista, joka oli neuvostoväen työsankaruuden lähteenä selustassa ja neuvostosoturien urotöiden lähteenä rintamalla. „Neuvostopatriotismin voima“, sanoo toveri Stalin, „on siinä, etteivät sen perustana ole rotu- tai natsionalistiset ennakkoluulot, vaan kansan syvä uskollisuus ja alttius Neuvosto-Synnyinmaalleen, maamme kaikkien kansakuntien työtätekevien veljellinen ystävyys. Neuvostopatriotismissa ovat sopusoinnussa kansojen kansalliset perinteet ja Neuvostoliiton kaikkien työtätekevien yhteiset elinedut... Samaan aikaan Neuvostoliiton kansat kunnioittavat muiden maiden kansain oikeuksia ja riippumattomuutta ja ovat aina osoittaneet olevansa valmiit elämään rauhassa ja ystävydessä naapurivaltioiden kanssa. Siinä on nähtävissä perusta valtiomme kasvaville ja lujittuville yhteyksille vapauttarakastaviin kansoihin“¹.

Toveri Stalin on kehittänyt uudenaikaisinta neuvosto-sotatiedettä. Toveri Stalin tutki ja esitti teesin vakinaisesti vaikuttavista tekijöistä, jotka ratkaisevat sodan kohtalon, aktiivisesta

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 160—161 (170—171).

puolustuksesta sekä vastahyökkäyksen ja hyökkäyksen laeista, eri aselajien ja sotakaluston keskinäisestä yhteistoiminnasta nykyaikaisen sodan oloissa, suurten hyökkäysvaunu- ja lentokoneyhdistelmien merkityksestä nykyaikaisessa sodassa sekä tykistöstä kaikkein voimakkaimpana aselajina. Sodan eri vaiheissa Stalinin nerokkuus löysi oikeat ratkaisut, joissa huomioitiin täydellisesti tilanteen erikoisuudet.

Stalinilainen sotataito tuli esille niin puolustuksessa kuin hyökkäyksessäkin. Toveri Stalinin ohjeen mukaisesti neuvostojoukkojen aktiivinen puolustus sovitettiin yhteen vastahyökkäyksen valmistelun kanssa. Hyökkäys sovitettiin yhteen vankan puolustuksen kanssa. Toveri Stalin tutki ja kehitteli sekä sovelsi mestarillisesti uutta manööveritaktiikkaa, taktiikkaa, joka perustui vihollisen rintaman murtamiseen samanaikaisesti useammalla rintamanosalla, minkä tarkoituksena oli estää vihollinen kokoamasta reservijään iskunyrkiksi, taktiikkaa, joka perustui vihollisen rintaman murtamiseen eri aikoina useammalla rintamanosalla, jolloin tapahtuu rintamanmurto toisensa jälkeen, minkä tarkoituksena oli pakottaa vihollinen kuluttamaan aikaa ja voimia sotajoukkojensa uudelleenryhmittämiseen, taktiikkaa, joka perustui vihol-

lisen sivustojen murtamiseen, selustaiskuihin ja vihollisen sotajoukkojen suurten ryhmittymäin saartamiseen ja tuhoamiseen. Nerokkaalla tarkkanäköisyydellä toveri Stalin arvasi vihollisen suunnitelmat ja torjui ne. Taisteluissa, joissa neuvostojoukkoja johti toveri Stalin, olennoiti mainioita näytteitä operatiivisesta sota-
taidosta.

Kaikille taisteluoperatioille, jotka Neuvost armeija pani toimeen Generalissimus Stalinin johdolla, on luonteenomaista luova omalaatuisuus ja hankkeen omaperäisyys.

Toveri Stalin on antanut mallinäytteitä Neuvostoliiton kansainvälisiä suhteita ja ulkopoliitikkaa koskevien kysymysten tieteellisestä ratkaisemisesta sodan ja sen jälkeisen ajan oloissa. Toveri Stalin on kehittänyt konkreettista käytännöllistä toiminnan ja politiikan ohjelmaa Euroopan kansojen valtiollisen, taloudellisen ja kulttuurielämän järjestämisessä ja uudestaan luomisessa fasisti-Saksasta saavutetun voiton jälkeen.

Sodan riehuessa vielä kuumimmillaan, vuonna 1942, toveri Stalin määritteli hitleriläisvastaisen liittoutuman toimintaohjelman tärkeimmät periaatteet: rotujen eriarvoisuuden hävittäminen; kansakuntien tasa-arvoisuus ja niiden

alueiden koskemattomuus; orjuutettujen kansakuntien vapauttaminen ja niiden suvereenisten oikeuksien palauttaminen; jokaisen kansakunnan oikeus järjestää olonsa oman tahtonsa mukaisesti; demokraattisten vapauksien palauttaminen.

Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 27. vuosipäivästä pitämässään selostuksessa toveri Stalin lausui: „Saksaa vastaan käytävän sodan voittaminen merkitsee suuren historiallisen asian toteuttamista. Mutta sodan voittaminen ei vielä merkitse pysyvän rauhan ja varman turvallisuuden takaamista kansoille tulevaisuudessa. Tehtävänä ei ole yksinomaan voittaa sota, vaan myöskin tehdä mahdottomaksi uuden aggression syntyminen ja uuden sodan puhkeaminen, ellei ikiajoiksi, niin ainakin pitkäksi ajanjaksoksi“¹.

Puhuessaan siitä, että on välttämätöntä taata turvallisuus koko maailmassa ja muodostaa kansainvälinen järjestö, toveri Stalin varoitti, että yhdistyneiden kansakuntien toimenpiteet tässä suhteessa „tulevat olemaan tehokkaita, jos suurvallat, jotka ovat kantaneet harteillaan päätaakan sodassa Hitler-Saksaa vastaan, tulevat vastaisuudessaakin toimimaan yksimielisyy-

¹ *J. Stalin. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta*, 5. painos, s. 165—166 (175—176).

den ja yhteisymmärryksen hengessä. Ne eivät tule olemaan tehokkaita, jos tätä välttämättömyyden ehtoa rikotaan“¹.

Moskovan kaupungin Stalinin vaalipiirin valitsijain kokouksessa helmikuun 9 p:nä 1946 pitämässään puheessa toveri Stalin antoi suurenmoisen kuvan historiallisista voitoista, jotka Neuvostoliitto oli saavuttanut Isänmaallisessa sodassa, ja valtavan ohjelman sosialistisen yhteiskunnan voimain kehittämiseksi edelleen. Toveri Stalin puhui kansantalouden kehityksen uudesta, neljännestä viisivuotissuunnitelmasta, jonka perustehtävänä on teollisuuden ja maatalouden sodanedellisen tason palauttaminen ja ylittäminen.

Toveri Stalin puhui tulevaisuuden suunnitelmista, Neuvostomaan kansantalouden ja sen tieteen uudesta mahtavasta noususta, sellaisten ehtojen luomisesta, jotka suojaavat Synnyinmaamme kaikilta sattumilta, nostavat yhä korkeammalle sen taloudellisen ja sotilaallisen mahdin, takaavat sen kulttuurin uuden nousun ja kansan hyvinvoinnin kasvun.

Helmikuussa 1946 neuvostokansa toimitti Stalinilaisen Perustuslain pohjalla Neuvosto-

¹ *J. Stalin*. Neuvostoliiton Suuresta Isänmaallisesta sodasta, 5. painos, s. 168 (178).

liiton Korkeimman Neuvoston uudet vaalit. Vaalit olivat kaunopuheisena ja mitä vakuuttavimpana todisteena neuvostokansan uskollisuudesta bolshevikkien puolueelle, Neuvostohallitukselle ja rakkaalle Stalinille. Kommunistien ja puolueettomien vaaliliiton ehdokkaita äänesti Liittoneuvostoon 99,18% ja Kansallisuuksien Neuvostoon 99,16% valitsijoista.

Toveri Stalinin elämä ja toiminta liittyvät eroittamattomasti hänen opettajansa ja kasvatustajansa V. I. Leninin toimintaan, sankarillisen bolshevikkipuolueemme historiaan, suuren neuvostokansan historiaan.

Toveri Stalinin elämä ja toiminta liittyvät sitäpaitsi kansainväliseen työväenliikkeeseen sekä siirtomaakansojen kansalliseen vapaustaiteluun imperialistista sortoa vastaan. Kommunistinen Internationale kasvoi ja kehittyi suurten johtajain Leninin ja Stalinin johdolla. Samoin kuin I Internationalen historiaan liittyvät eroittamattomasti Marxin ja Engelsin nimet, samoin III, Kommunistisen Internationalen historiaan liittyvät Leninin ja Stalinin nimet. Kommunistisella Internationalella oli tärkeä merkitys valveutuneiden työläisten etu-

joukon yhteenliittämisessä todellisiksi työväenpuolueiksi. Täytettyään historiallisen tehtävänsä Kommunistinen Internationale lopetti olemassaolonsa toisen maailmansodan aikana. Kominternin Toimeenpanevan Komitean Puhemiehistö teki toukokuussa 1943 ehdotuksen Kominternin hajallelaskemisesta kansainvälisen työväenliikkeen johtavana keskuksena. Kominternin jaostot hyväksyivät tämän ehdotuksen.

Kaikkien maiden miljoonat työläiset pitävät Stalinia opettajanaan, jonka klassillisista teoksista he ovat ottaneet ja ottavat edelleenkin oppia, miten on menestyksellisesti taisteltava luokkavihollista vastaan ja miten on valmistettava proletariaatin lopullisen voiton edellytykset. Stalinin vaikutus on suuren, mainehikkaan bolshevikkipuolueen vaikutusta, puolueen, jossa kapitalististen maiden työläiset näkevät työväenluokan mallipuolueen, esikuvaksi kelpaavan puolueen. Tämän puolueen johdolla kukistettiin kapitalismi ja pystytettiin Neuvostovalta — työtätekevien valta sekä myöskin rakennettiin Neuvostoliitossa sosialismi.

Kaikkien maiden työläiset tietävät, että jokainen Stalinin lausuma sana on neuvostokansan sana, että jokaista hänen sanaansa seuraa teko. Voitokkaan sosialistisen vallankumouksen koke-

nuksen pohjalla, sosialismin rakentamisen kokemuksen pohjalla Neuvostoliitossa ja neuvostokansan Isänmaallisessa sodassa saavuttaman voiton kokemuksen pohjalla koko maailman työtätekevät joukot ovat tulleet vakuutuneiksi siitä, että Leninin ja Stalinin asia on elämän syvällisesti oikeaksi todistama. Nyt kaikki vapauttarakastavat kansat näkevät Stalinissa rauhan, turvallisuuden ja demokraattisten vapauksien uskollisen ja järkkymättömän puolustajan.

J. V. Stalin on puolueen nerokas johtaja ja opettaja, sosialistisen vallankumouksen suuri strategi, Neuvostovaltion johtaja ja sotapäällikkö. Leppymättömyys sosialismin vihollisia kohtaan, mitä syvällisin periaatteellisuus, selvän vallankumousnäköalan ja päämäärän selvyyden yhdistyminen tavattomaan lujuuteen ja päättäväisyyteen tämän päämäärän saavuttamiseksi, nerokkuus ja konkreettisuus johtamisessa, katkeamaton yhteys joukkoihin — sellaiset ovat stalinilaisen työtyylin luonteenomaiset piirteet. Leninin jälkeen ei ainoakaan johtajan osalle maailmassa ole vielä langennut niin valtaviin, monimiljoonaisten työläis- ja talonpoikaisjoukkojen johtaminen kuin J. V. Stalinin osalle. J. V. Stalin osaa paremmin kuin kukaan

muu yleistää joukkojen vallankumouksellisen, luovan kokemuksen, huomioida aikanaan joukkojen aloitteet ja kehittää niitä, oppia joukoilta ja opettaa joukkoja, johtaa niitä eteenpäin voittoon.

Stalinin koko toiminta on meille mallinäytteenä valtavan teoreettisen mahdin yhdistymisestä käytännölliseen vallankumoustaistelun kokemukseen, joka laajuutensa ja kantavuutensa puolesta on tavattoman suuri.

Suuren bolshevikkipuolueen päämiehenä Stalin johtaa yhdessä läheisimpien työkumppaniensa, koeteltujen leniniläisten kanssa historiassa ennentuntematonta työläisten ja talonpoikain monikansaista sosialistista valtiota. Hänen neuvonsa ovat toimintaohjeena sosialistisen rakennustyön kaikilla aloilla. Toveri Stalinin toiminta on tavattoman monipuolista; hänen tarmonsä on todella ihailtava. Stalinin huomiota kiinnostavien kysymysten piiri on rajaton: sekä marxismin-leninisin teorian mitä monimutkaisimmat kysymykset että lasten koulukirjat; sekä Neuvostoliiton ulkopoliittikan kysymykset että jokapäiväinen huolenpito proletaarisen pääkaupungin kunnostamisesta; sekä Suuren pohjoisen meritien luominen että Kolkisin soiden kuivaus; sekä neuvosto-

kirjallisuuden ja -taiteen kehittämisen kysymykset että kollektiivitalouden elämän sääntöjen toimittaminen ja vihdoin sotataidon teorian ja käytännön mitä monimutkaisimpien kysymysten ratkaiseminen.

Kaikki tuntevat Stalinin logiikan vastustamattoman murskaavan voiman, hänen älynsä kristallinkirkkauden, hänen teräksenlujan tahtonsa, hänen uskollisuutensa puolueelle, hänen hehkuvan uskonsa kansaan ja rakkautensa kansaa kohtaan. Kaikille on tunnettua hänen vaatimattomuutensa, yksinkertaisuutensa, hänen huomaavaisuutensa ihmisiä kohtaan ja leppymätön vihansa kansan vihollisia kohtaan. Kaikille on tunnettua se, ettei hän siedä turhanpäiväistä melua, korulausemestareita eikä lörpöttelijöitä, ruikuttelijoita eikä pakokauhuisia. Stalin on nerokas ja harkitseva monimutkaisten poliittisten kysymysten ratkaisemisessa, siinä, missä vaaditaan kaikkien myönteisten ja kielteisten seikkojen kaikinpuolista huomioonottamista. Ja samalla Stalin on rohkeiden vallankumouksellisten otteiden ja jyrkkien käänteiden mitä suurin mestari.

Stalin on Leninin työn ansiokas jatkaja eli, kuten meillä puolueessa sanotaan, Stalin on Lenin tänään.

Vastatessaan järjestöille ja tovereille, jotka tervehtivät häntä vuonna 1929 hänen 50-vuotispäivänään, Stalin kirjoitti: „Siirrän tervehdyksenne ja onnittelunne työväenluokan suuren puolueen tilille, puolueen, joka on synnyttänyt ja kasvattanut minut esikuvansa mukaan kaltaisekseen... Voitte olla varmoja, toverit, että olen valmis vastaisuudessakin antamaan työväenluokan asian, proletaarisen vallankumouksen ja maailman kommunismin asian hyväksi kaikki voimani, kaikki kykyni ja, jos tarvitaan, kaiken verenikin, pisara pisaralta“¹.

Neuvostoliiton kansat näkevät Stalinissa sankaruutensa, isänmaanrakkautensa, patriotisminsa ollennoitumisen. „Stalinin puolesta! Synnyinmaan puolesta!“ — tällaisin tunnuksin mainehikkaan Neuvostoarmeijan soturit murskasivat julmimman ja kavalimman vihollisensa — fasisti-Saksan ja nostivat Voiton lipun Berliinin ylle.

„Stalinin puolesta! Synnyinmaan puolesta!“ — tällaisin tunnuksin Neuvostoarmeijan ja Sotalaivaston soturit murskasivat imperialistisen Japanin ja tekivät Neuvostovaltion rajat Kauko-Idässä turvallisiksi.

¹ „Pravda“ № 302, joulukuun 22 pnä 1929.

Stalinin nimi huulillaan Neuvostoliiton työväenluokka teki vertojaan vailla olevan sankarityön Suuressa Isänmaallisessa sodassa varustamalla Punaisen Armeijan ensiluokkaisella sotakalustolla ja ampumatarvikkeilla.

Stalinin nimi huulillaan kollektiivitalonpoikaisto uurasti uhrautuvasti pelloilla huoltaessaan Punaista Armeijaa ja kaupunkeja elintarvikkeilla ja teollisuutta raaka-aineilla.

Stalinin nimi huulillaan neuvostosivistyneistö teki uskollisesti työtä maanpuolustuksen hyväksi, paransi Punaisen Armeijan aseistusta, tuotannon tekniikkaa ja järjestelyä, kehitti eteenpäin neuvostotiedettä ja -kulttuuria.

Stalinin nimi huulillaan koko neuvostokansa parantaa menestyksellisesti sodan iskemiä haavoja ja taistelee kansantalouden ja neuvostokulttuurin uuden voimakkaan nousun puolesta.

Stalinin nimi on miehuullisuuden symboli, neuvostokansan maineen symboli, kutsu uusiin sankaritekoihin suuren Synnyinmaamme hyväksi.

Stalinin nimeä vaalivat sydämessään sosialismin maan nuorukaiset ja neitokset, pioneeri pojat ja -tytöt. Heidän pyhimpänä toiveenaan on tulla sellaisiksi kuin oli Lenin, sellaisiksi kuin on Stalin, tulla Leninin ja Stalinin tyypp-

pisiksi poliittisiksi toimihenkilöiksi. Puolueen, toveri Stalinin kutsusta neuvostonuoriso on rakentanut sosialistisen teollisuuden jättiläistehtaita, luonut kaupunkeja taigalle, rakentanut ja rakentaa oivallisia laivoja, valloittaa Arktikaa, oppii hallitsemaan uutta tekniikkaa teollisuudessa ja maataloudessa, lujittaa Synnyinmaamme puolustuskuntoisuutta, tekee luovaa työtä tieteen ja taiteen aloilla, se taisteli sankarillisesti ja urhoollisesti Isänmaallisen sodan taistelutantereilla ja työskenteli uhrautuvasti selustassa Neuvostoarmeijan voiton hyväksi. Leninin ja Stalinin kasvattama kommunistinen nuorisoliitto on bolshevistisen puolueen uskollinen apulainen, kommunismin puolesta taistelevan vanhemman sukupolven luotettava vaihto.

Neuvostoliiton kansat luovat monilla kielillä lauluja Stalinista. Näissä lauluissa ilmenee Neuvostoliiton kansojen mitä suurin rakkaus ja rajaton uskollisuus suurta johtajaansa, opettajaansa, ystävänsä ja sotapäällikköään kohtaan.

Kansantaiteessa Stalinin nimi liittyy Leninin nimeen. „Me kuljemme Stalinin kanssa kuin Leninin kanssa, puhumme Stalinin kanssa kuin Leninin kanssa, hän tuntee kaikki sydänhuolemme, koko elämänsä ajan huolehtii hän

meistä“, sanotaan eräässä mainiossa venäläisessä kansanrunossa.

Stalinin nimi on neuvostoyhteiskunnan moraalisen ja poliittisen yhtenäisyyden symboli.

Koko edistysmielinen ihmiskunta, kaikki vapauttarakastavat demokraattiset kansat liittävätkä pitkäaikaisen vankan rauhan ja turvallisuuden toiveensa Stalinin nimeen.

„Se on meidän onnemme, että vaikeina sota-vuosina Punaista Armeijaa ja neuvostokansaa johti eteenpäin Neuvostoliiton nerokas ja koeteltu johtaja — Suuri Stalin. Generalissimus Stalinin nimen mukana tulevat armeijamme mainehikkaat voitot maamme historiaan ja koko maailman historiaan. Stalinin, suuren johtajan ja organisaattorin, johdolla me olemme nyt ryhtyneet rauhalliseen rakennustyöhön saavuttaaksemme sosialistisen yhteiskunnan voimain todellisen kukoistuksen ja täyttaäksemme koko maailmassa olevien ystäviemme parhaat toiveet“¹.

¹ V. M. Molotov. Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 28. vuosipäivä. 1945, s. 18—19.

*Karjalais-Suomalainen SNT
Ministerineuvoston
Kirjapainoteollisuuden
ja kustannusliikkeiden hallinto
Sortavalan kirjapaino*

Sortavala, Karjalankatu, 32
